INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

WERSJA CYFROWA
CZYTAJ DUŻO WIĘCEJ GDZIE I KIEDY CHCESZ
inforlex.pl

miesięcznik

MK MONITOR księgowego

PODATKI · RACHUNKOWOŚĆ · ZUS · KADRY I PŁACE

Raport „Mk”:

- **Zamknięcie roku obrotowego w praktyce księgowej – wybrane problemy**
- **Otrzymywanie faktur w KSeF oraz dostęp do faktur – po zmianach od 1 lutego 2026 r.**

2/438
luty 2026

I. AKTUALNOŚCI

1. Zmiany prawa – weszły w życie od 17 grudnia 2025 r. do 1 lutego 2026 r. 4
1.1. Podatkowe pełnomocnictwa ogólne w e-Urzędzie Skarbowym . . . 4
1.2. Zmiany w JPK_VAT z deklaracją związane z KSeF 2.0 i systemem kaucyjnym 4
1.3. Zwolnienia PIT dla służb mundurowych 5
1.4. Wydłużenie zaniechania poboru CIT od niektórych dochodów spółek kapitałowych powstałych z przekształcenia ZOZ 6
1.5. Uchylenie obowiązku badania sprawozdań niektórych OPP 6
1.6. Automatyczna zmiana PKD 2007 na PKD 2025 w CEIDG, KRS i REGON – zmiana ustawy o statystyce publicznej 7
1.7. Nowelizacja przepisów o szczególnych zasadach rachunkowości zakładów ubezpieczeń i reasekuracji 7
1.8. Przyznawanie zasiłku pogrzebowego – procedura 8
1.9. Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów organizacji pozarządowych i stowarzyszeń JST 8
1.10. Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów w kołach gospodyń wiejskich 8
1.11. Stawka zwrotu akcyzy za paliwo rolnicze w 2026 r. 9
1.12. Obowiązek ubezpieczenia marynarzy – zmiany w kodach i zgłoszeniach do ubezpieczeń 9
1.13. Nowa PKWiU 2025 10
1.14. Odroczenie stosowania znaczników kont w księgach oraz dodatkowe dane w ewidencji środków trwałych 10
1.15. Odprawy dla górników – zwolnienie z PIT 11

ciąg dalszy spisu treści na następnej stronie >

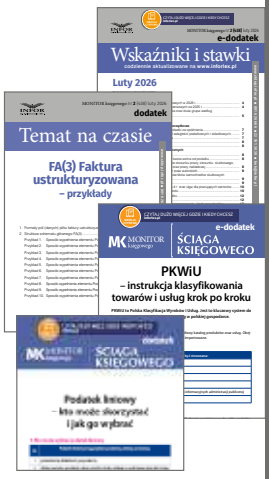

w komplecie z numerem: **e-dodatki** do pobrania na www.inforlex.pl

Ponadto w lutym z cyklu **„Kodeks księgowego”** do pobrania na inforlex.pl (po zalogowaniu w sekcji Moje konto – Moje produkty):

- Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych 2026
- VAT 2026 – rozporządzenia
- Ordynacja podatkowa 2026
- Kodeks karny skarbowy 2026

cena 99,00 zł (w tym 8% VAT)
ISSN 1731-5786
9 771731 578601 02
Indeks 347108

ABONAMENT 2026 Przedłuż abonament i odbierz prezent! oferta2026.infor.pl

eprasa.pl ea1dcd0db2

1.16. Indywidualne stawki amortyzacji na terenie gmin i miast zagrożonych bezrobociem – zmiana ustaw PIT i CIT . . . 11
1.17. Zwolnienie z akcyzy dla zakładów energochłonnych. . . . 12
1.18. Zmiany w podatku od wydobycia niektórych kopalin . . . 12
1.19. Nieodpłatna pomoc prawna – procedury . . . 13
1.20. Umorzenie akcji lub innych papierów wartościowych przez BFG – nowelizacja PIT. . . . 13
1.21. Podwyżka kasowego PIT . . . 13
1.22. VAT od importu – zmiana rozliczeń podatników stosujących uproszczenia . . . 14
1.23. Zaniechanie PIT od Nagrody Solidarności. . . . 14
1.24. Zmiany w ustawie o podatku od spadków i darowizn . . . 14
1.25. System zarządzania emisjami gazów cieplarnianych – dostęp do informacji podatkowych i akt . . . 15
1.26. Powiadomienie w procedurze SME . . . 15
1.27. Wystawianie faktur uproszczonych – zmiany. . . . 16
1.28. Wyjątki od obowiązku wystawiania faktur w KSeF. . . . 16
1.29. Zasady korzystania z KSeF – regulacje wykonawcze . . . 17
2. Ważne terminy – luty 2026 . . . 18

II. O TYM MUSISZ WIEDZIEĆ

1. Odroczenie obowiązku stosowania znaczników kont w jednostkach stosujących MSR (MSSF) . . . 23
2. Jakie są skutki otrzymania faktury wystawionej poza KSeF – stanowisko MF . . . 25
3. Podwyżka limitu kasowego PIT – kto może skorzystać z tej formy rozliczenia . . . 26
4. Kto może skorzystać z 9% stawki CIT w 2026 r. . . . 29
5. Amortyzacja budynków i budowli na terenach zagrożonych wysokim bezrobociem – co się zmieniło . . . 30
6. Kontenery i inne obiekty – kiedy są związane z gruntem i podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości . . . 32
7. Utrata ważności WIS – stanowisko MF i plany zmian . . . 34
8. Do 2 marca 2026 r. płatnicy składek mają czas na przekazanie ZUS IMIR za 2025 r. . . . 37
9. 2 marca 2026 r. mija termin na złożenie w ZUS zaświadczeń o przychodach pracujących emerytów i rencistów . . . 39

Odpowiedzi na pytania księgowych

Czy nieodpłatne świadczenie może zostać odliczone jako darowizna na cele kultu religijnego . . . 41
Jak długo można stosować podwyższoną stawkę amortyzacyjną . . . 41
Kiedy powstaje obowiązek podatkowy w VAT w przypadku niewystawienia faktury za najem . . . 41

III. RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

1. INFORLEX Zamknięcie roku obrotowego w praktyce księgowej – wybrane problemy . . . 42
1. Jak księgować nienotyfikowane odsetki od lokat bankowych na przełomie roku . . . 42
2. Jak zaksięgować rozliczenie kosztów sprzedaży i zarządu na dzień bilansowy . . . 46
3. Jak rozliczyć w księgach rachunkowych koszty usługi płaconej z dołu, gdy faktura wpływa dopiero w kolejnym roku obrotowym . . . 49
4. Czy odpis drobnych, nieprzedawnionych należności jest dopuszczalny rachunkowo i podatkowo . . . 51
5. Jak na dzień bilansowy ująć odsetki od pożyczki udzielonej innej jednostce . . . 53

2. INFORLEX Otrzymywanie faktur w KSeF oraz dostęp do faktur – po zmianach od 1 lutego 2026 r. . . . 55
1. Data otrzymania faktury ustrukturyzowanej (tryb online) . . . 55
2. Otrzymanie faktury w KSeF. Dostęp do faktury . . . 56
3. Przekazanie faktury w postaci uzgodnionej . . . 58
4. Kody weryfikujące . . . 59
5. Dostęp dwuetapowy do faktury z wykorzystaniem kodu QR . . . 62

eprasa.pl ea1dcd0db2

6. Weryfikacja tożsamości wystawcy faktury w trybie offline z użyciem kodu QR 65
7. Anonimowy dostęp do faktury w KSeF (bez kodu QR) 65
8. Praktyczne kwestie związane z otrzymywaniem faktur w KSeF 69
Podsumowanie 72

IV. VAT

1. Czy można wystawić notę korygującą po wejściu obowiązkowego KSeF od 1 lutego 2026 r. 73
2. Czy można odliczyć VAT z faktury za kompleksową usługę organizacji konferencji 75
3. Czy spółka posiadająca instalację fotowoltaiczną obowiązana jest wystawiać faktury dokumentujące dostawy energii elektrycznej wprowadzonej do systemu przesyłowego 77
4. Czy z tytułu sprzedaży 20-letniego budynku hotelowego wystąpi VAT do zapłaty. 79
5. Czy przychody z najmu krótkoterminowego trzeba wliczać do limitu zwolnienia podmiotowego z VAT 81

V. RACHUNKOWOŚĆ

1. Jak w bilansie prawidłowo wyodrębnić i zaprezentować krótko- oraz długoterminowe części kredytu bankowego 84
2. Jak ująć w księgach rachunkowych wzrost wartości rynkowej akcji na dzień bilansowy 87
3. Jak w księgach rachunkowych ująć wygaśnięcie zobowiązania przez wydanie towarów 89
4. Jak w księgach rachunkowych ująć koszty rozbiórki starego obiektu pod nową inwestycję. 92

VI. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

1. Czy można zaliczyć do kosztów opłatę za czynności wykonywane w trakcie kontroli przez pracowników sanepidu 96
2. Czy zwrot nadpłaconego podatku od nieruchomości wraz z odsetkami stanowi przychód opodatkowany CIT 98
3. Czy spółka może zaliczyć do kosztów zwrot wydatku poniesionego przez pracownika z prywatnego konta 100
4. Jak amortyzować stoły konferencyjne. 102

VII. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

1. Jak rozliczać koszty związane garażem nabytym w celu przechowywania leasingowanego samochodu osobowego 104
2. Czy w ramach ulgi rehabilitacyjnej można odliczyć wydatek na wymianę pieca 106
3. Jak rozliczyć nagrody dla pracowników przyznane w ramach programu poleceń pracowniczych. . . 108
4. Jak rozliczyć sprzedaż nieruchomości użytkowej wycofanej z działalności gospodarczej 109

VIII. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

1. Jak ewidencjonować w pkpir zakup towarów handlowych i materiałów po zmianach od 1 stycznia 2026 r. 112

IX. ZUS

1. Jakie dokumenty złożyć za pracownika, który został ponownie zatrudniony w tym samym miesiącu ze statusem emeryta 117

X. KADRY I PŁACE

1. Wynagradzanie członków zarządu na podstawie aktu powołania w kontekście obowiązków podatkowych i składkowych 121

XI. INNE PODATKI I OPŁATY

1. Czy nabywca powinien zapłacić PCC, jeśli otrzymał fakturę od sprzedawcy samochodu 126

XII. TYLKO W E-WYDANIU

Dodatkowe artykuły dostępne po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl ea1dcd0db2

I. AKTUALNOŚCI

1 Zmiany prawa – weszły w życie od 17 grudnia 2025 r. do 1 lutego 2026 r.

Przygotowane na podstawie aktów prawnych opublikowanych od 12 grudnia 2025 r. do 18 stycznia 2026 r.

17 grudnia 2025 r.

1.1. Podatkowe pełnomocnictwa ogólne w e-Urzędzie Skarbowym

17 grudnia 2025 r. weszły w życie zmiany dotyczące zasad składania podatkowych pełnomocnictw ogólnych (PPO-1) oraz zawiadomień o odwołaniu takiego pełnomocnictwa (OPO-1). Po zmianach dokumenty te należy składać za pośrednictwem e-Urzędu Skarbowego. Na portalu podatkowym usługa ta została wygaszona.

Po zmianie użytkownik konta osoby fizycznej lub konta jednostki organizacyjnej w e-Urzędzie Skarbowym w celu złożenia pełnomocnictwa ogólnego może skorzystać wyłącznie z dedykowanego formularza elektronicznego udostępnionego na tym koncie. Złożenie tych dokumentów nie wymaga opatrzenia podpisem lub pieczęcią uwierzytelnionego użytkownika konta.

Rozporządzenia regulujące kwestie związane ze składaniem pełnomocnictw ogólnych weszły w życie 17 grudnia 2026 r., tj. z dniem wdrożenia formularzy elektronicznych PPO-1 i OPO-1 w e-Urzędzie Skarbowym.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 15 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przesyłania, utrwalonego w postaci elektronicznej, pełnomocnictwa ogólnego, pełnomocnictwa szczególnego oraz pełnomocnictwa do doręczeń (Dz.U. z 2025 r. poz. 1786)

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 15 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów pism niewymagających opatrzenia podpisem lub pieczęcią przez użytkownika e-Urzędu Skarbowego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1790)

Obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 15 grudnia 2025 r. w sprawie zaprzestania udostępniania niektórych usług na portalu podatkowym (M.P. z 2025 r. poz. 1271)

18 grudnia 2025 r.

1.2. Zmiany w JPK_VAT z deklaracją związane z KSeF 2.0 i systemem kaucyjnym

Minister Finansów dostosował treść rozporządzenia JPK_VAT z deklaracją do regulacji w zakresie obligatoryjnego KSeF 2.0, które zaczęły obowiązywać od 1 lutego 2026 r.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Zmiany dotyczą m.in. oznaczania faktur wystawianych w okresie trwania awarii Krajowego Systemu e-Faktur oraz faktur wystawionych poza KSeF.

Zawarte w rozporządzeniu założenia opierają się na podawaniu w ewidencji sprzedaży i zakupu JPK_VAT numeru KSeF faktury oraz umożliwiają ujmowanie w tej ewidencji innych faktur wystawionych (otrzymanych) poza KSeF i innych dowodów niż faktury, dla których to będą miały zastosowanie odpowiednie oznaczenia (węzeł KSeF):

- OFF – faktura, o której mowa w art. 106nf ustawy o VAT, która nie posiada numeru identyfikującego w Krajowym Systemie e-Faktur na dzień złożenia ewidencji,
- BFK – faktura elektroniczna lub faktura w postaci papierowej,
- DI – dowód inny niż faktura wystawiona za pośrednictwem KSeF.

Podanie numeru KSeF dotyczy faktur wystawionych w KSeF, bez względu na tryb ich wystawiania i przesyłania do KSeF (offline24, awaria, niedostępność systemu) – według stanu na dzień złożenia JPK_VAT z deklaracją.

Tym samym podatnicy będą mieli obowiązek podania w ewidencji:

- numeru identyfikującego fakturę w KSeF (tzw. numer KSeF) lub
- odpowiedniego oznaczenia – w przypadku braku numeru KSeF na moment złożenia ewidencji.

Podatnicy nadal będą wykazywali już funkcjonujące do tej pory oznaczenia, takie jak RO, WEW, FP – występujące po stronie sprzedaży, a także oznaczenia VAT_RR, WEW, MK – występujące po stronie zakupu.

W JPK_VAT z deklaracją wprowadzono również zmiany dostosowawcze w związku z wprowadzeniem obowiązku rozliczenia w deklaracji VAT podatku od niezwróconej kaucji przez wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje.

Rozporządzenie zmieniające weszło w życie 18 grudnia 2025 r. (następnego dnia po publikacji w Dzienniku Ustaw), ale wprowadzane zmiany będą *de facto* miały zastosowanie od 1 lutego 2026 r. – w związku z wejściem w życie obowiązkowego KSeF i realizacją obowiązku rozliczenia VAT w systemie kaucyjnym.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. poz. 1800)

20 grudnia 2025 r.

1.3. Zwolnienia PIT dla służb mundurowych

Nowelizacja ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw weszła w życie 20 grudnia 2025 r. (z mocą od 1 lipca 2025 r.). Wprowadziła ona zmiany m.in. w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Dotyczą one zwolnień podatkowych

eprasa.pl ea1dcd0db2

skierowanych do funkcjonariuszy Służb Celno-Skarbowych i funkcjonariuszy innych służb mundurowych (art. 21 ust. 1 pkt 77–77c oraz art. 52zs i art. 52zt updof).

Ustawa z 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1823)

24 grudnia 2025 r.

1.4. Wydłużenie zaniechania poboru CIT od niektórych dochodów spółek kapitałowych powstałych z przekształcenia ZOZ

Do 31 grudnia 2028 r. zostało wydłużone zaniechanie poboru CIT od niektórych dochodów spółek kapitałowych powstałych z przekształcenia samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej. MF wydał rozporządzenie w tej sprawie. Rozporządzenie wydłużające termin obowiązywania zaniechania poboru CIT weszło w życie 24 grudnia 2025 r.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 22 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych dochodów spółek kapitałowych powstałych z przekształcenia samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1855)

30 grudnia 2025 r.

1.5. Uchylenie obowiązku badania sprawozdań niektórych OPP

Organizacje pożytku publicznego, które były objęte obowiązkiem badania sprawozdania finansowego, nie będą już musiały tego robić. Minister Finansów uchylił rozporządzenie nakładające ten obowiązek. Przypomnijmy, że chodzi o obowiązek badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego, których sprawozdania nie podlegają takiemu badaniu zgodnie z przepisami o rachunkowości. Zgodnie z uchylonym rozporządzeniem obowiązek takiego badania powstawał, jeżeli organizacje te:

1) realizowały zadania publiczne zlecone, jako powierzone do wykonywania lub do wspierania zadania publicznego, oraz
2) otrzymały w roku obrotowym łączną kwotę dotacji na realizację wymienionych zadań w wysokości co najmniej 100 000 zł, oraz
3) osiągnęły w roku obrotowym przychody w wysokości co najmniej 3 000 000 zł.

Do organizacji pożytku publicznego, które spełniały warunki określone w uchylonym rozporządzeniu w roku obrotowym poprzedzającym rok obrotowy, który rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2024 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.

Rozporządzenie uchylające weszło w życie 30 grudnia 2025 r.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 22 grudnia 2025 r. uchylające rozporządzenie w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1873)

eprasa.pl ea1dcd0db2

31 grudnia 2025 r.

1.6. Automatyczna zmiana PKD 2007 na PKD 2025 w CEIDG, KRS i REGON – zmiana ustawy o statystyce publicznej

Z dniem 31 grudnia 2025 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o statystyce publicznej, która umożliwia automatyczne przeklasyfikowanie kodów PKD w CEIDG, KRS lub rejestrze REGON oraz innych rejestrach urzędowych.

Przedsiębiorcy (z wyjątkiem prowadzących działalność sklasyfikowaną w PKD 93.29.Z) mogą nadal samodzielnie dokonywać przeklasyfikowania kodu określającego przedmiot dotychczas prowadzonej działalności: z PKD 2007 na PKD 2025. Po upływie okresu przejściowego, tj. z dniem 1 stycznia 2027 r., przeklasyfikowanie tych podmiotów w CEIDG, KRS, w rejestrze REGON oraz innych rejestrach urzędowych nastąpi automatycznie (art. 11 nowelizacji ustawy o statystyce publicznej).

Zmiany wprowadzone w ustawie o statystyce publicznej stworzyły ramy prawne rozwiązania, które umożliwia dokonywanie automatycznego przeklasyfikowania również w przypadku wprowadzania dalszych zmian w Polskiej Klasyfikacji Działalności po wejściu w życie ustawy nowelizującej.

Nowelizacja weszła w życie 31 grudnia 2025 r. (14 dni od dnia ogłoszenia), z kilkoma wyjątkami.

Ustawa z 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o statystyce publicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1792)

1 stycznia 2026 r.

1.7. Nowelizacja przepisów o szczególnych zasadach rachunkowości zakładów ubezpieczeń i reasekuracji

Nowelizacja rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji ma na celu dostosowanie jego przepisów do rozporządzenia o instrumentach finansowych (zob. rozporządzenie Ministra Finansów z 17 listopada 2024 r. w sprawie uznawania i metod wyceny oraz ujawniania i prezentacji instrumentów finansowych – Dz.U. z 2024 r. poz. 1750). Zmiany dotyczą m.in. metod wyceny aktywów finansowych oraz obowiązku sporządzania sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju (załącznik nr 6).

Nowelizacja weszła w życie 1 stycznia 2026 r. Przepisy zmienianego rozporządzenia w brzmieniu nadanym nowelizacją mają zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy rozpoczynający się po dniu 31 grudnia 2024 r.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 30 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz.U. z 2025 r. poz. 1894)

eprasa.pl ea1dcd0db2

1 stycznia 2026 r.

1.8. Przyznawanie zasiłku pogrzebowego – procedura

1 stycznia 2026 r. wprowadzono zmiany w rozporządzeniu w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. W rozporządzeniu została uregulowana procedura przyznawania zasiłku pogrzebowego, w tym określony został katalog danych, które musi zawierać wniosek, oraz wskazane dowody i dokumenty, które należy przedstawić ZUS w celu otrzymania tego zasiłku.

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 29 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2025 r. poz. 1888)

1 stycznia 2026 r.

1.9. Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów organizacji pozarządowych i stowarzyszeń JST

1 stycznia 2026 r. weszło w życie nowe rozporządzenie w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. Zastąpiło ono dotychczasowe rozporządzenie obowiązujące w tej sprawie.

Rozporządzenie określa:

1) sposób prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów (UEPIK) przez organizacje pozarządowe, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
2) warunki, jakim powinna odpowiadać uproszczona ewidencja.

Ogólna formuła i sposób dokonywania w UEPIK zapisów operacji (zdarzeń) czy księgowania ewentualnych błędów (omyłek), tak aby ewidencja spełniała wymogi rzetelności i niewadliwości, nie uległy zasadniczej zmianie. Nowe rozporządzenie pozostaje generalnie spójne w tym zakresie z dotychczasową praktyką postępowania, natomiast wprowadzone zmiany mają w przeważającej mierze charakter doprecyzowujący, uzupełniający, jak również upraszczający.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 22 grudnia 2025 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1880)

1 stycznia 2026 r.

1.10. Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów w kołach gospodyń wiejskich

Od 1 stycznia 2026 r. weszło w życie nowe rozporządzenie w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów (UEPIK) przez koła gospodyń wiejskich. Zastąpiło ono dotychczasowe rozporządzenie obowiązujące w tej sprawie

eprasa.pl ea1dcd0db2

Zmiany wprowadzone nowym rozporządzeniem w zasadach prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez koła gospodyń wiejskich są efektem nowelizacji art. 24 ustawy o kołach gospodyń wiejskich (np. odejścia od listy źródeł przychodów dopuszczalnych przy prowadzeniu UEPIK).

Pozostałe zmiany, zarówno w treści rozporządzenia, jak i w załącznikach, mają w przeważającej mierze charakter doprecyzowujący, uzupełniający, a także dostosowujący do obecnych form ewidencjonowania w dobie digitalizacji. Ogólna formuła oraz sposób dokonywania w UEPIK zapisów operacji (zdarzeń) czy księgowania ewentualnych błędów (omyłek), tak aby ewidencja spełniała wymogi rzetelności i niewadliwości, nie uległy zasadniczej reformie. Nowe rozporządzenie pozostaje generalnie spójne w tym zakresie z dotychczasową praktyką postępowania. Celem zmian było także pozostawienie podatnikowi większej swobody w sposobie ewidencjonowania, bez przesądzania o konkretnych technikach lub technologii prowadzenia UEPIK, w tym także co do formy zbierania danych.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 23 grudnia 2025 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez koła gospodyń wiejskich (Dz.U. z 2025 r. poz. 1879)

1 stycznia 2026 r.

1.11. Stawka zwrotu akcyzy za paliwo rolnicze w 2026 r.

W 2026 r. stawkę zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej ustalono w wysokości 1,48 zł na 1 litr oleju. W 2025 r. stawka wynosiła 1,46 zł na litr oleju napędowego.

W 2026 r. pierwsze wnioski o zwrot części akcyzy zawartej w cenie oleju napędowego rolnicy powinni złożyć w terminie do końca lutego. Wnioski złożone w tym terminie obejmą zakupy oleju napędowego dokonane w okresie od 1 sierpnia 2025 r. do 31 stycznia 2026 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 29 grudnia 2025 r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 1875)

1 stycznia 2026 r.

1.12. Obowiązek ubezpieczenia marynarzy – zmiany w kodach i zgłoszeniach do ubezpieczeń

Nowelizacja rozporządzenia w sprawie wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych weszła w życie 1 stycznia 2026 r. Wprowadziła ona nowe kody ubezpieczenia oraz kody wyrejestrowania ubezpieczonego i płatnika w związku z objęciem obowiązkiem ubezpieczenia marynarzy. Zmiany wprowadzono również w dokumentach rozliczeniowych (ZUS RCA i ZUS DRA). Przepisy wprowadzające zmiany w dokumentach rozliczeniowych będą obowiązywać od 1 maja 2026 r.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 12 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika składek, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących, zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, raportów informacyjnych, oświadczeń o zamiarze przekazania raportów informacyjnych, informacji o zawartych umowach o dzieło oraz innych dokumentów (Dz.U. z 2025 r. poz. 1781)

1 stycznia 2026 r.

1.13. Nowa PKWiU 2025

Z dniem 1 stycznia 2026 r. do stosowania w statystyce, ewidencji i dokumentacji oraz rachunkowości, a także w urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych administracji publicznej została wprowadzona Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług (PKWiU 2025). PKWiU 2025 zastąpiła stosowaną do tej pory klasyfikację (PKWiU 2015), ale z dwoma istotnymi wyjątkami. W okresie przejściowym jest nadal stosowana PKWiU 2015:

- dla celów opodatkowania VAT (do dnia 31 grudnia 2027 r.) oraz
- do celów opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych, podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz zryczałtowanym podatkiem dochodowym w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych oraz karty podatkowej (do 31 grudnia 2028 r.)

Rozporządzenie Rady Ministrów z 17 grudnia 2025 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz.U. z 2025 r. poz. 1829)

1 stycznia 2026 r.

1.14. Odroczenie stosowania znaczników kont w księgach oraz dodatkowe dane w ewidencji środków trwałych

1 stycznia 2026 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia wskazującego dodatkowe dane, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe w celu wypełnienia obowiązku raportowania JPK_CIT. Nowelizacja odroczyła o dwa lata – aż do 1 stycznia 2028 r. – obowiązek stosowania znaczników kont dla podmiotów raportujących według standardów międzynarodowych (MSR/MSSF). Nowelizacja doprecyzowała również zasady wykazywania numerów identyfikujących faktury w Krajowym Systemie e-Faktur. Po zmianach, sam fakt wystawienia faktury przy użyciu KSeF decyduje o obowiązku wykazania numeru faktury w KSeF w księgach rachunkowych.

Rozporządzenie wprowadza też istotne modyfikacje w zakresie danych dotyczących środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Nowym, obowiązkowym elementem, który musi znaleźć się w księgach, jest wskazanie kon-

eprasa.pl ea1dcd0db2

kretnej przyczyny wykreślenia składnika majątku z ewidencji. Księgi muszą też zawierać numer dokumentu będącego podstawą zarówno przyjęcia, jak i wykreślenia środka trwałego.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 15 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1828)

O zmianach piszemy w artykule pt. „Odroczenie obowiązku stosowania znaczników kont w jednostkach stosujących MSR (MSSF)" – dostępnym w numerze oraz po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

1 stycznia 2026 r.

1.15. Odprawy dla górników – zwolnienie z PIT

1 stycznia 2026 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw. Wprowadziła ona m.in. dodatkowy tytuł do przyznania pracownikom górnictwa jednorazowych odpraw pieniężnych (art. 11da ust. 2). Odprawy te zostały zwolnione z PIT (zob. art. 52zd updof).

Ustawa z 4 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1822)

1 stycznia 2026 r.

1.16. Indywidualne stawki amortyzacji na terenie gmin i miast zagrożonych bezrobociem – zmiana ustaw PIT i CIT

Od 1 stycznia 2026 r. mikro-, mali i średni przedsiębiorcy zyskali łatwiejszy dostęp do preferencyjnej amortyzacji budynków i budowli zlokalizowanych w gminach i miastach zagrożonych wysokim bezrobociem. Wynika to z wykreślenia kryterium wskaźnika zamożności gminy lub miasta jako warunku skorzystania z indywidualnych stawek amortyzacyjnych. Pozostała jedynie przesłanka przeciętnej stopy bezrobocia.

Zmiany w ustawach PIT i CIT wprowadziła nowelizacja z 7 listopada 2025 r.

Ustawa z 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1817)

O zmianach piszemy w artykule pt. „Amortyzacja budynków i budowli na terenach zagrożonych wysokim bezrobociem – co się zmieniło" – dostępnym w numerze oraz po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl ea1dcd0db2

1 stycznia 2026 r.

1.17. Zwolnienie z akcyzy dla zakładów energochłonnych

Dostosowano treść art. 31d ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku akcyzowym do nowej klasyfikacji PKD 2025. Przepis ten określa kody działalności gospodarczej warunkujące prawo do zwolnienia od akcyzy dla zakładów energochłonnych. Dotychczasowe kody PKD 2007 zostały porównane z PKD 2025 przy użyciu kluczy przejścia, aby zapewnić właściwe odwzorowanie działalności w nowym systemie klasyfikacji. Nowelizacja zawiera również przepisy przejściowe, które mają zapewnić przedsiębiorcom bezpieczeństwo prawne w okresie adaptacji do nowej klasyfikacji, tj.:

- do 31 grudnia 2026 r. zwolnienie od akcyzy wynikające z art. 31d ustawy o podatku akcyzowym może być stosowane także przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą oznaczoną według PKD 2007 – mimo że od 2025 r. obowiązuje PKD 2025,
- dla podmiotów, które w 2025 r. prowadziły działalność według nowych kodów PKD 2025, ustawa przewiduje przepis zapewniający prawo do zwrotu akcyzy na takich samych zasadach jak dotychczas.

Ustawa z 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1813)

1 stycznia 2026 r.

1.18. Zmiany w podatku od wydobycia niektórych kopalin

1 stycznia 2026 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin oraz niektórych innych ustaw. Celem zmian jest wsparcie rozwoju przemysłu wydobywczego miedzi w Polsce przez obniżenie w latach 2026–2028 współczynnika we wzorach, o których mowa w art. 7 ust. 2 i 4 ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin, i ustanowienie od 2029 r. mechanizmu umożliwiającego odliczenie od podatku części poniesionych przez podatników kwalifikowanych nakładów inwestycyjnych. Zmiany dostosowujące wprowadzono również w ustawie o PIT, CIT oraz w Ordynacji podatkowej.

Od 1 stycznia 2026 r. weszły w życie również:

- nowa wersja deklaracji w sprawie podatku od wydobycia niektórych kopalin w zakresie miedzi i srebra KOP – MS(2) oraz
- nowe rozporządzenie określające właściwość organów podatkowych w sprawach podatku od wydobycia niektórych kopalin, które zastąpiło dotychczasowe rozporządzenie obowiązujące w tej sprawie.

Ustawa z 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1804)

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 22 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów deklaracji w sprawie podatku od wydobycia niektórych kopalin (Dz.U. z 2025 r. poz. 1856)

eprasa.pl ea1dcd0db2

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 22 grudnia 2025 r. w sprawie właściwości urzędów skarbowych i izb administracji skarbowej w sprawie podatku od wydobycia niektórych kopalin (Dz.U. z 2025 r. poz. 1850)

1 stycznia 2026 r.

1.19. Nieodpłatna pomoc prawna – procedury

1 stycznia 2026 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej. Zmiany w rozporządzeniu wprowadzono, ponieważ od 1 stycznia 2026 r. nieodpłatna pomoc prawna może być udzielana zdalnie (online). Przypomnijmy, że z tego typu pomocy mogą korzystać także przedsiębiorcy spełniający określone warunki. Mianowicie, mogą z niej korzystać osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniające innych osób w ciągu ostatniego roku, jeżeli nie są w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Nadal warunkiem uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej jest złożenie oświadczenia, w którym osoba uprawniona deklaruje, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Nowelizacja uregulowała procedurę składania takich oświadczeń w przypadku gdy porady są udzielane zdalnie.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 13 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1803)

1 stycznia 2026 r.

1.20. Umorzenie akcji lub innych papierów wartościowych przez BFG – nowelizacja PIT

Od 1 stycznia 2026 r. podatnicy zyskali prawo zaliczania do kosztów wydatków poniesionych na objęcie lub nabycie akcji lub innych papierów wartościowych, które zostaną umorzone przez BFG, np. w ramach przymusowej restrukturyzacji banku.

Na mocy przepisów przejściowych nowe regulacje mają zastosowanie do wydatków poniesionych przez podatnika na objęcie lub nabycie akcji lub innych papierów wartościowych, których umorzenie nastąpi na podstawie decyzji wydanej przez BFG po dniu 31 grudnia 2025 r.

Ustawa z 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1838)

1 stycznia 2026 r.

1.21. Podwyżka kasowego PIT

Kasowy PIT to forma rozliczania podatku dochodowego obowiązująca od stycznia 2025 r. Umożliwia ona wykazanie przez przedsiębiorcę dochodu do opodatkowania i zapłacenia podatku dopiero po otrzymaniu zapłaty za sprzedane towary i usługi, a nie z datą wystawienia faktury.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Zgodnie z nowelizacją ustawy o PIT, która weszła w życie 1 stycznia 2026 r., więcej przedsiębiorców może skorzystać z kasowego PIT, ponieważ podwyższony został limit przychodów, który uprawnia do stosowania tej metody z 1 mln do 2 mln złotych.

Ustawa z 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)

O zmianach piszemy w artykule pt. „Podwyżka limitu kasowego PIT – kto może skorzystać z tej formy rozliczenia" – dostępnym w numerze oraz po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

2 stycznia 2026 r.

1.22. VAT od importu – zmiana rozliczeń podatników stosujących uproszczenia

2 stycznia 2026 r. weszły w życie zmiany w ustawie o VAT wydłużające termin na rozliczenie VAT od importu towarów w JPK_V7 dla podatników, którzy stosują uproszczenie, o którym mowa w art. 166 unijnego kodeksu celnego, i posiadają status upoważnionego przedsiębiorcy w rozumieniu art. 38 unijnego kodeksu celnego. Tacy podatnicy mogą dokonać korekty w terminie późniejszym niż 4 miesiące, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, jednak nie później niż w terminie miesiąca po upływie terminu na złożenie zgłoszenia uzupełniającego.

Ustawa z 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

7 stycznia 2026 r.

1.23. Zaniechanie PIT od Nagrody Solidarności

MF wydał rozporządzenie w sprawie zaniechania poboru PIT i CIT od dochodów otrzymanych przez podatników tych podatków z tytułu Nagrody Solidarności im. Lecha Wałęsy. Zaniechanie ma zastosowanie do dochodów uzyskanych od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2027 r. Rozporządzenie w tej sprawie weszło w życie 7 stycznia 2026 r.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 22 grudnia 2025 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od Nagrody Solidarności im. Lecha Wałęsy (Dz.U. z 2025 r. poz. 1851)

7 stycznia 2026 r.

1.24. Zmiany w ustawie o podatku od spadków i darowizn

7 stycznia 2026 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o podatku od spadków i darowizn. Dzięki zmianom podatnicy podatku od spadków i darowizn uzyskali możliwość przywrócenia terminu do zgłoszenia nabycia własności rzeczy lub praw majątkowych przez oso-

eprasa.pl ea1dcd0db2

by najbliższe spadkodawcy. Taka możliwość została przewidziana tylko w przypadku, gdy spadkobierca uprawdopodobni, że niezachowanie terminu nastąpiło bez jego winy.

Ponadto moment powstania obowiązku podatkowego w podatku od spadków i darowizn został skorelowany z formalnym potwierdzeniem nabycia spadku, czyli z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia lub wydania europejskiego poświadczenia spadkowego.

Nowelizacja wprowadziła też obowiązek składania deklaracji SD-3 w przypadku „wtórnego" ustalenia obowiązku podatkowego przez sąd.

Ustawa z 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn (Dz.U. z 2025 r. poz. 1854)

13 stycznia 2026 r.

1.25. System zarządzania emisjami gazów cieplarnianych – dostęp do informacji podatkowych i akt

Naczelnicy urzędów skarbowych i celno-skarbowych (art. 297 § 6 Ordynacji podatkowej) oraz organy podatkowe (art. 299 § 3 pkt 21 Ordynacji podatkowej) zostali upoważnieni do udostępniania informacji i danych z akt spraw podatkowych:

- Krajowemu Ośrodkowi Bilansowania i Zarządzania Emisjami, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji,
- Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska oraz
- Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska

– w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań ustawowych, o których mowa w rozdziale 9b ustawy z 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

Nowelizacja weszła w życie 13 stycznia 2026 r. (z jednym wyjątkiem).

Ustawa z 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1863)

19 stycznia 2026 r.

1.26. Powiadomienie w procedurze SME

Nowelizacja rozporządzenia w sprawie danych zawartych w powiadomieniu o zamiarze skorzystania ze zwolnienia w państwie członkowskim innym niż Rzeczpospolita Polska oraz informacji kwartalnej wynika ze zmian specyfikacji systemu SME.

Nowelizacja, która weszła w życie 19 stycznia 2026 r., przewiduje podawanie w uprzednim powiadomieniu (SME-P) numerów, za pomocą których podatnik był lub jest zidentyfikowany na potrzeby procedur szczególnych i VAT w innym państwie.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 22 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie danych zawartych w powiadomieniu o zamiarze skorzystania ze zwolnienia w państwie członkowskim innym niż Rzeczpospolita Polska oraz informacji kwartalnej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1870)

1 lutego 2026 r.

1.27. Wystawianie faktur uproszczonych – zmiany

1 lutego 2026 r. weszły w życie zmiany w rozporządzeniu w sprawie wystawiania faktur związane z wprowadzeniem obowiązkowego KSeF.

Rozporządzenie dostosowuje do KSeF zasady wystawiania faktur uproszczonych przez podatników zwolnionych z VAT i faktur uproszczonych dokumentujących transakcje zwolnione z VAT.

Od 1 lutego 2026 r. na fakturach uproszczonych wystawianych w KSeF podatnicy muszą podawać swój NIP. NIP wystawcy jest niezbędny do realizacji obowiązku wystawiania faktur w KSeF. Nadal obowiązuje zasada, że w przypadku faktur uproszczonych wystawianych poza KSeF, np. na rzecz konsumenta, podatnik nie jest obowiązany do podawania tego numeru. NIP nabywcy, o ile się nim posługuje, musi być podawany na fakturze uproszczonej.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 7 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wystawiania faktur (Dz.U. z 2025 r. poz. 1742)

1 lutego 2026 r.

1.28. Wyjątki od obowiązku wystawiania faktur w KSeF

1 lutego 2026 r. weszło w życie rozporządzenie wskazujące przypadki, w których nie ma obowiązku wystawiania faktur w KSeF. Dotyczą one:

- świadczenia usług przejazdów autostradą płatną, dokumentowanych paragonem z NIP uznanym za fakturę,
- świadczenia usług przewozu osób, gdy usługi te są dokumentowane biletami uznanymi za faktury,
- świadczenia usług w zakresie kontroli i nadzoru lotniczego, za które są pobierane opłaty trasowe dokumentowane fakturami,
- usług finansowych i ubezpieczeniowych zwolnionych z VAT, dokumentowanych fakturami uproszczonymi o węższym zakresie danych,
- faktur wystawianych w ramach samofakturowania przez nabywcę będącego tzw. podmiotem zagranicznym, w przypadku jeżeli ten nabywca nie posiada NIP,
- faktur wystawianych przez nabywcę w ramach samofakturowania, do którego nabywcę upoważnił podatnik będący tzw. podmiotem zagranicznym, w przypadku jeżeli ten podatnik nie posiada NIP.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Rozporządzenie to ma charakter szczególny i określa niektóre wymienione wcześniej przypadki dostaw towarów lub świadczenia usług, których odpowiedni sposób udokumentowania pozwala na wyłączenie z obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych.

Rozporządzenie określa także przypadek, kiedy nabywca będący tzw. podmiotem zagranicznym, nieposługujący się NIP, w ramach samofakturowania może wystawić fakturę w KSeF w przypadku WDT, gdyż na potrzeby tej czynności jest zidentyfikowany w swoim państwie członkowskim numerem VAT UE.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 7 grudnia 2025 r. w sprawie przypadków, w których nie ma obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1740)

1 lutego 2026 r.

1.29. Zasady korzystania z KSeF – regulacje wykonawcze

Rozporządzenie regulujące zasady korzystania z KSeF weszło w życie 1 lutego 2026 r. (z wyjątkiem części przepisów, które weszły w życie 1 stycznia 2026 r. albo wejdą w życie 1 kwietnia 2026 r.)

Rozporządzenie szczegółowo reguluje zasady korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur, w tym:

- rodzaje uprawnień do korzystania z systemu oraz procedury ich nadawania i odbierania, w tym wzór zawiadomienia (ZAW-FA),
- metody uwierzytelniania użytkowników, wymagania techniczne oraz sposób potwierdzania tożsamości wystawcy faktury (np. przy użyciu certyfikatu),
- zakres danych potrzebnych do uzyskania dostępu do faktur w systemie bez dodatkowego uwierzytelniania,
- zasady oznaczania faktur przesyłanych do KSeF i udostępnianych poza systemem, tak aby zapewnić możliwość ich weryfikacji, autentyczność i integralność treści,
- procedury związane z fakturami z załącznikami – od zgłoszenia zamiaru ich wystawiania, przez potwierdzenie możliwości, po wymagania techniczne,
- wymagania techniczne dla wszystkich procesów związanych z wystawianiem i przesyłaniem faktur w KSeF.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (Dz.U. z 2025 r. poz. 1815)

Wszystkie rozporządzenia dotyczące VAT publikujemy w dodatku z cyklu Kodeks księgowego pt. „VAT 2026 – rozporządzenia wykonawcze" dostępnym wraz z „Mk" nr 2/2026 po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

©℗

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego"

eprasa.pl ea1dcd0db2

2 Ważne terminy – luty 2026

2 lutego*

PFRON

- przekazanie przez osoby niepełnosprawne prowadzące działalność gospodarczą wniosku do PFRON o refundację zapłaconych składek emerytalno-rentowych za listopad 2025 r.

PDOF

- deklaracja roczna za 2025 r. o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy składana urzędom skarbowym przez płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT-4R)
- deklaracja roczna za 2025 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym składana urzędom skarbowym przez płatnika zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT-8AR)
- informacja za 2025 r. o wysokości przychodów (dochodów) PIT-8C, PIT-11, PIT-R składana urzędom skarbowym
- roczne obliczenie podatku przez organ rentowy, informacja o dochodach uzyskanych od organu rentowego za 2025 r. PIT-40A/11A składana urzędom skarbowym

PDOP

- deklaracja o wysokości podatku dochodowego od dochodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych za 2025 r. (CIT-6AR) – o ile rok podatkowy podatnika pokrywa się z rokiem kalendarzowym
- deklaracja za 2025 r. o wysokości pobranego przez płatnika zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych od dochodów (przychodów) osiągniętych przez podatnika mającego siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (CIT-6R) – o ile rok podatkowy płatnika pokrywa się z rokiem kalendarzowym
- deklaracja o wysokości przychodu za wywóz ładunków i pasażerów przyjętych do przewozu w porcie polskim, uzyskanego przez zagraniczne przedsiębiorstwo żeglugi handlowej od zagranicznych zleceniodawców za 2025 r. (CIT-9R) – o ile rok podatkowy podatnika pokrywa się z rokiem kalendarzowym
- deklaracja o wysokości pobranego przez płatnika w 2025 r. zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych, od dochodów (przychodów) osiągniętych przez podatników niemających siedziby lub zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (CIT-10Z) – o ile rok podatkowy płatnika pokrywa się z rokiem kalendarzowym
- deklaracja o wysokości podatku dochodowego od dochodów z dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, wydatkowanych na inne cele niż wymienione w oświadczeniu CIT-5 lub deklaracji CIT-6AR za 2025 r. (CIT-11R) – o ile rok podatkowy podatnika pokrywa się z rokiem kalendarzowym
- złożenie do urzędu skarbowego zawiadomienia ZAW-RD o wyborze opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek – o ile rok podatkowy podatnika pokrywa się z rokiem kalendarzowym

PODATKI LOKALNE

- złożenie deklaracji na podatek od nieruchomości na 2026 r. (osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej)

---

* Termin przesunięty, ponieważ 31 stycznia 2026 r. przypada w sobotę.

eprasa.pl ea1dcd0db2

- zapłata podatku od nieruchomości za styczeń 2026 r. przez osoby prawne i jednostki organizacyjne (w tym spółki) niemające osobowości prawnej

ZUS

- przekazanie ZUS IWA za 2025 r. do ZUS

INNE OBOWIĄZKI

- złożenie do US właściwego dla nierezydentów (osób fizycznych) informacji ORD-W1 za grudzień 2025 r. o wynagrodzeniach wypłaconych przez podmiot będący nierezydentem osobom fizycznym będącym nierezydentami za świadczenie na rzecz rezydenta usług lub pracy

5 lutego

ZUS

- zapłata składek za styczeń 2026 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe; złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

VAT

- złożenie deklaracji VAT-14 o należnych kwotach podatku od towarów i usług w przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia paliw silnikowych za styczeń 2026 r.

9 lutego**

PDOP

- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego z tytułu udziału w zyskach osób prawnych pobranego przez płatnika w styczniu 2026 r.
- przekazanie przez płatnika podatnikowi informacji CIT-7 o wysokości pobranego w styczniu 2026 r. podatku dochodowego od dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach krajowych osób prawnych
- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego pobranego w styczniu 2026 r. od zagranicznych osób prawnych niemających siedziby lub zarządu na terytorium Polski z tytułów wskazanych w art. 21 ust. 1 updop, m.in. z tytułu odsetek i należności licencyjnych

AKCYZA

- deklaracja o wpłacie akcyzy pobranej i wpłaconej przez płatnika (dotyczy samochodów osobowych sprzedanych w styczniu 2026 r.) – AKC-P

KARTA PODATKOWA

- zapłata podatku dochodowego przez podatników opodatkowanych w formie karty podatkowej za styczeń 2026 r.

10 lutego

INTRASTAT

- złożenie zgłoszeń INTRASTAT za styczeń 2026 r. (INTRASTAT-Przywóz, INTRASTAT-Wywóz)

** Termin przesunięty, ponieważ 7 lutego 2026 r. przypada w sobotę.

eprasa.pl ea1dcd0db2

16 lutego***

ZUS

- zapłata składek za styczeń 2026 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez płatników posiadających osobowość prawną oraz złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

PODATKI LOKALNE

- zapłata podatku od nieruchomości i podatku leśnego za luty 2026 r. – osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej
- zapłata I raty podatku od środków transportowych i złożenie deklaracji na podatek od środków transportowych na 2026 r. – osoby fizyczne i osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej będące właścicielami środków transportowych

PRACOWNICZE PLANY KAPITAŁOWE

- wpłata do PPK za styczeń 2026 r.

20 lutego

ZUS

- zapłata składek za styczeń 2026 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez pozostałych płatników oraz złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

PDOP

- wpłata zaliczki miesięcznej na podatek dochodowy od osób prawnych za styczeń 2026 r.
- zapłata przez podatnika podatku od dochodu z tytułu udziału w zyskach osób prawnych wykorzystanego niezgodnie z oświadczeniem o jego przeznaczeniu CIT-5
- wpłata za styczeń 2026 r. podatku dochodowego od przychodów ze środka trwałego będącego budynkiem, o którym mowa w art. 24b updop
- wpłata ryczałtu od dochodów spółek (estoński CIT) z tytułu ukrytych zysków i wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą za dokonane wypłaty, wydatki lub wykonane świadczenia w styczniu 2026 r.

PDOF

- wpłata zaliczki miesięcznej na podatek dochodowy od osób fizycznych z tytułu wypłaconych w styczniu 2026 r. wynagrodzeń z umowy o pracę, umowy zlecenia i umowy o dzieło
- wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od osiągniętych w styczniu 2026 r. dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej
- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych za styczeń 2026 r. z tytułów określonych w art. 29, art. 30 ust. 1 pkt 2, 4–5a, 13–16 oraz art. 30a ust. 1 updof
- wpłata zaliczki na podatek dochodowy z tytułu wynagrodzenia ze stosunku pracy otrzymywanego z zagranicy, emerytur i rent zagranicznych otrzymywanych bez pośrednictwa banku, osobiście wykonywanej działalności, np. artystycznej, literackiej, udziału w organach stanowiących osób prawnych, działalności wykonywanej

*** Termin przesunięty, ponieważ 15 lutego 2026 r. przypada w niedzielę.

eprasa.pl ea1dcd0db2

na podstawie kontraktu menedżerskiego, osobistego świadczenia usług na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło (dotyczy dochodów uzyskiwanych bez pośrednictwa płatników)
- wpłata za styczeń 2026 r. podatku dochodowego od przychodów ze środka trwałego będącego budynkiem, o którym mowa w art. 30g updof

RYCZAŁT EWIDENCJONOWANY
- wpłata ryczałtu ewidencjonowanego za styczeń 2026 r.

PFRON
- zapłata składki na PFRON i złożenie deklaracji (DEK-I-o, DEK-I-a, DEK-I-b, DEK-II-a, DEK-W) za styczeń 2026 r., oraz rocznej deklaracji za 2025 r.

25 lutego

VAT
- zapłata VAT i przesłanie pliku JPK_V7M za styczeń 2026 r. (z roczną korektą odliczonego VAT)
- przesłanie pliku JPK_V7K (część ewidencyjna) za styczeń 2026 r. (z roczną korektą odliczonego VAT)
- złożenie deklaracji VAT-8 przez podatników zarejestrowanych jako VAT UE do celów dokonywania wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów – innych niż zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni, oraz osoby prawne niebędące podatnikami w rozumieniu art. 15 ustawy o VAT
- złożenie deklaracji VAT-9M oraz zapłata podatku przez podatników niemających obowiązku składania innych deklaracji VAT, którzy są zobowiązani do zapłaty podatku z tytułu importu usług oraz dostawy towarów i świadczenia usług opodatkowanych u nabywcy (dotyczy czynności, dla których obowiązek podatkowy powstał w styczniu 2026 r.)
- zapłata VAT i złożenie skróconej deklaracji VAT-12 w zakresie usług taksówek osobowych opodatkowanych w formie ryczałtu za styczeń 2026 r.
- złożenie informacji podsumowującej VAT-UE za styczeń 2026 r.

AKCYZA
- zapłata podatku akcyzowego i złożenie deklaracji AKC-4/AKC-4zo, AKC-4/A–AKC-4/F, AKC-4/H–AKC-4/N, AKC-WW, AKC-WG, AKC-EN, AKC-ST/AKC-STn

PFRON
- złożenie dokumentów dotyczących dofinansowania do wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników za styczeń 2026 r.

INNE OBOWIĄZKI
- rozliczenie podatku cukrowego należnego za styczeń 2026 r.
- rozliczenie podatku od sprzedaży detalicznej i złożenie deklaracji PSD-1 za styczeń 2026 r.

28 lutego****

VAT
- złożenie deklaracji VII-DO za styczeń 2026 r. dla rozliczenia podatku VAT w zakresie procedury importu (IOSS) przez podatnika (lub przez pośrednika – gdy państwem identyfikacji jest Polska)

**** Termin nie ulega przesunięciu, mimo że 28 lutego 2026 r. przypada w sobotę.

eprasa.pl ea1dcd0db2

2 marca*****

INNE OBOWIĄZKI

- wypłata z zysku w przedsiębiorstwach państwowych i jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa oraz złożenie deklaracji WZP-1M – przedsiębiorstwa i WZS-1M – spółki

PDOF

- przekazanie podatnikowi informacji PIT-11 o dochodach oraz pobranych zaliczkach na podatek dochodowy w 2025 r.
- przekazanie podatnikowi informacji o niektórych dochodach z kapitałów pieniężnych osiągniętych w 2025 r. (PIT-8C)
- przekazanie podatnikowi rocznego obliczenia podatku przez organ rentowy /informacji o dochodach uzyskanych od organu rentowego za 2025 r. (PIT-40A/PIT-11A)
- przekazanie przez płatników dokonujących wypłat należności osobom niemającym w Polsce miejsca zamieszkania imiennych informacji IFT-1/IFT-1R tym osobom oraz urzędom skarbowym właściwym w sprawie opodatkowania osób zagranicznych (urzędom wyłącznie drogą elektroniczną)
- przekazanie podatnikowi informacji PIT-R o wypłaconych kwotach z tytułu pełnienia obowiązków społecznych i obywatelskich za 2025 r.

PFRON

- przekazanie przez osoby niepełnosprawne prowadzące działalność gospodarczą wniosku do PFRON o refundację zapłaconych składek emerytalno-rentowych za grudzień 2025 r.

VAT

- obowiązek obliczenia i wpłacenia kwoty podatku VAT za rok 2025 przez płatnika podatku od kaucji pobranych za opakowania objęte systemem kaucyjnym i niezwróconych w tym systemie

AKCYZA

- deklaracja w sprawie przedpłaty akcyzy (AKC-PA)

ZUS

- przekazanie do ZUS informacji o wysokości przychodów uzyskanych z pracy zarobkowej przez emerytów i rencistów w 2025 r.
- przekazanie ubezpieczonemu rocznej informacji za 2025 r. o danych zawartych w imiennych raportach miesięcznych sporządzonych do ZUS, w podziale na poszczególne miesiące (ZUS IMIR)

Inne obowiązki

- złożenie do US właściwego dla nierezydentów (osób fizycznych) informacji ORD-W1 za styczeń 2026 r. o wynagrodzeniach wypłaconych przez podmiot będący nierezydentem osobom fizycznym będącym nierezydentami za świadczenie na rzecz rezydenta usług lub pracy

©℗

oprac. **Ewa Sławińska**

***** Termin przesunięty, ponieważ 28 lutego 2026 r. przypada w sobotę.

eprasa.pl ea1dcd0db2

II. O TYM MUSISZ WIEDZIEĆ

1 Odroczenie obowiązku stosowania znaczników kont w jednostkach stosujących MSR (MSSF)

Ministerstwo Finansów i Gospodarki przedłużyło do 2028 r. termin na uzupełnienie znaczników w księgach rachunkowych przez podmioty stosujące MSR (MSSF). Doprecyzowało również zasady wykazywania numerów identyfikujących faktury w Krajowym Systemie e-Faktur (dalej: KSeF) oraz uzupełniło zakres informacji w przypadku wykreślenia środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej z ewidencji.

Przedłużenie terminu na uzupełnienie znaczników w księgach rachunkowych

Ministerstwo Finansów i Gospodarki w rozporządzeniu z 15 grudnia 2025 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: rozporządzenie z 15 grudnia 2025 r.), przedłużyło do 2028 r. termin na uzupełnienie znaczników w księgach rachunkowych przez podmioty stosujące MSR (MSSF). Oznacza to, że podmioty te, czyli spółki stosujące MSR (MSSF), nie będą zobowiązane do uwzględniania w raportowaniu znaczników za rok podatkowy, który rozpoczyna się po 31 grudnia 2024 r., a przed 1 stycznia 2028 r. Innymi słowy, choć jednostki te będą miały obowiązek przesyłania JPK_CIT, to dla tej grupy podatników stosowanie znaczników kont będzie obowiązkowe dopiero przy raportowaniu za rok 2028. W praktyce oznacza to, że do tego czasu księgi tych jednostek mogą nie zawierać znaczników identyfikujących konta według oficjalnego słownika. Należy podkreślić, że odroczenie dotyczy wyłącznie obowiązku „tagowania" planów kont, dając dużym grupom kapitałowym niezbędny czas na mapowanie złożonych struktur finansowych na potrzeby organów podatkowych.

Powodem przedłużenia zwolnienia z obowiązku stosowania znaczników kont jest opublikowanie przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości nowego standardu nr 18. Standard ten dotyczy prezentacji i ujawnienia w sprawozdaniach finansowych i w istotny sposób wpływa na kształt słownika znaczników identyfikujących konta rachunkowe dla podatników stosujących MSSF. Ponieważ MSSF nr 18 będzie stosowany przez podmioty do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się od 1 stycznia 2027 r. (lub później), Ministerstwo Finansów i Gospodarki uznało za zasadne prze-

eprasa.pl ea1dcd0db2

dłużyć w polskiej legislacji termin na uzupełnienie znaczników w księgach podmiotów stosujących MSR (MSSF) do 2028 r.

Doprecyzowanie zasad wykazywania numerów identyfikujących faktury w KSeF

Rozporządzenie z 15 grudnia 2025 r. zmodyfikowało brzmienie przepisu, który określa obowiązek podawania numeru identyfikującego fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur. Według nowej regulacji numer ten należy podać, jeżeli faktura została wystawiona przy użyciu KSeF – w przypadku faktury wystawionej przez podmiot prowadzący te księgi. W poprzedniej wersji przepis uzależniał podanie tego numeru od tego, czy został on nadany do dnia przekazania księgi i odnosił się do faktur wystawionych przez podatnika stanowiących dowód księgowy. Nowa regulacja kładzie nacisk na sam fakt wystawienia faktury przy użyciu KSeF jako źródło obowiązku wykazania tego numeru w księgach. Nie odwołuje się już do „daty przekazania księgi" ani do faktury jako „dowodu księgowego", przez co treść nałożonego obowiązku stała się bardziej czytelna.

Uzupełnienie ewidencji w przypadku wykreślenia środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej

Rozporządzenie z 15 grudnia 2025 r. rozszerzyło katalog danych wymaganych w ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych. W szczególności chodzi o obowiązek wskazania numeru dokumentu stanowiącego podstawę przyjęcia składnika do używania lub jego usunięcia z ewidencji, a także określenia przyczyny wycofania danego aktywu z ewidencji. Ustawodawca przewidział przy tym zwolnienie z tych nowych obowiązków informacyjnych. Zwolnienie obejmuje składniki majątku, które zostały wprowadzone do ewidencji przed 1 stycznia 2025 r. W przypadku tych aktywów nie jest wymagane podawanie w ewidencji dodatkowych danych, w tym przy ich wyksięgowaniu z prowadzonej ewidencji.

PODSTAWA PRAWNA:

- rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 15 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1828)

©℗

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego"

eprasa.pl ea1dcd0db2

2 Jakie są skutki otrzymania faktury wystawionej poza KSeF – stanowisko MF

KSeF

MF poinformował, że forma wystawienia faktury – w Krajowym Systemie e-Faktur (dalej: KSeF) czy poza nim – nie wpływa ani na prawo podatnika do odliczenia VAT, ani na prawo do zaliczenia wydatku do kosztów podatkowych. O tym decydują rzeczywiste okoliczności faktyczne transakcji i przepisy prawa materialnego (VAT, PIT, CIT). Nie zmienia to faktu, że według MF, współpraca ze sprzedawcami niestosującymi się do obowiązków wynikających z przepisów VAT i pomijających KSeF, może stać się powodem problemów nabywcy. MF nie podaje, jakie to mogłyby być problemy, ale można przypuszczać, że mogą to być kontrole zmierzające do weryfikacji transakcji dokumentowanych fakturami wystawianymi poza KSeF.

KSeF zapewnia szybkie, bezpieczne i prawidłowe dostarczenie faktury do nabywcy. Umożliwia to pewny dostęp do dokumentu i wiarygodne potwierdzenie transakcji. Dzięki temu podatnicy zyskują większą pewność, że faktura została wystawiona przez podmiot uprawniony. Zwiększa to bezpieczeństwo obrotu gospodarczego.

Jak wyjaśnił MF w odpowiedzi na pytanie dziennikarza:

1. Korzystanie z faktur poza KSeF powinno być wyjątkiem i ograniczać się jedynie do sytuacji przewidzianych w ustawie z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) i przepisach wykonawczych.
2. Jeśli jednak podatnik otrzyma fakturę wystawioną poza KSeF, będzie mógł odliczyć VAT, jeżeli spełnione są pozostałe, materialne przesłanki prawa do odliczenia wynikające z ustawy o VAT.
3. W zakresie podatku dochodowego faktura – niezależnie od formy – stanowi podstawowy dowód potwierdzający poniesienie kosztu, który może być uznany za koszt uzyskania przychodu, o ile został on poniesiony w celu osiągnięcia lub zabezpieczenia przychodów.

Obowiązek zachowania należytej staranności

Jak przestrzega MF, w sytuacji, w której podatnik otrzyma fakturę wystawioną poza KSeF, kluczowe jest zachowanie należytej staranności. Podatnik powinien zatem zweryfikować:

- dlaczego faktura została wystawiona poza KSeF oraz
- czy kontrahent działa zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Jak zaleca MF, w ramach dobrych praktyk zasadne jest uzyskanie dokumentu w KSeF, uwzględniając, że faktura otrzymana wyłącznie w tym systemie potwierdza prawidłowość postępowania od strony sprzedawcy.

eprasa.pl ea1dcd0db2

W indywidualnych przypadkach, jeżeli wystąpią sytuacje, w których działanie wystawcy takiej faktury okaże się nieuczciwe, nabywca powinien zachować szczególną ostrożność przy współpracy z takim kontrahentem, w tym np. weryfikować zasadność wystawienia faktury poza KSeF.

Negatywne konsekwencje współpracy ze sprzedawcami niestosującymi przepisów KSeF

MF przestrzega, że każdorazowo nabywca powinien mieć na uwadze ewentualne negatywne konsekwencje, które mogą zaistnieć w związku ze współpracą ze sprzedawcami, którzy nie stosują się do obowiązujących przepisów w zakresie VAT.

Nabywca powinien zatem zwracać uwagę na okoliczności współpracy z takim kontrahentem, w tym, czy kontrahent, który notorycznie wystawia faktury poza KSeF (mimo ciążącego na nim obowiązku oraz w dobie udostępnionych przez resort finansów aplikacji do wystawiania faktur w KSeF), rzetelnie dokumentuje dokonane transakcje.

ŹRÓDŁO:

- informacja Ministerstwa Finansów przekazana do mediów na pytania dziennikarzy (ID informacji: 674384) pt. „Faktura wystawiona poza KSeF" – opubl. 9 stycznia 2026 r. na www.eureka.mf.gov.pl

©℗

oprac. **Ewa Sławińska**
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego"

3 Podwyżka limitu kasowego PIT – kto może skorzystać z tej formy rozliczenia

Od 1 stycznia 2026 r. limit kasowego PIT został podniesiony do 2 000 000 zł. Do końca 2025 r. limit ten wynosił 1 000 000 zł. Dzięki wprowadzonej zmianie większa liczba podatników może rozliczać PIT na zasadzie kasowej. Podatnicy, którzy w 2026 r. chcą skorzystać z kasowego PIT, muszą złożyć pisemne oświadczenie o wyborze metody kasowej do 20 lutego 2026 r.

Z metody kasowej mogą korzystać podatnicy:

- PIT – prowadzący samodzielnie działalność gospodarczą opodatkowaną według skali podatkowej, podatkiem liniowym albo IP BOX i rozliczający się na podstawie pkpir,
- opodatkowani ryczałtem ewidencjonowanym

– jeżeli ich przychody z samodzielnej działalności gospodarczej za poprzedni rok podatkowy nie przekroczyły 2 000 000 zł. Limit w tej wysokości obowiązuje od 1 stycznia 2026 r. Do końca 2025 r. limit ten wynosił 1 000 000 zł.

eprasa.pl ea1dcd0db2

WAŻNE! Od 1 stycznia 2026 r. limit kasowego PIT został podniesiony z 1 000 000 zł do 2 000 000 zł.

Prawo do metody kasowej mają również podatnicy rozpoczynający działalność gospodarczą. Z kasowego PIT może skorzystać także podatnik, który oprócz samodzielnie prowadzonej działalności gospodarczej jest równocześnie wspólnikiem w spółce cywilnej, jawnej lub partnerskiej. W tej sytuacji, zdaniem MF, może on skorzystać z kasowego PIT wyłącznie w stosunku do przychodów osiąganych z działalności gospodarczej prowadzonej indywidualnie.

W 2026 r. z metody kasowej mogą zatem skorzystać podatnicy opodatkowani w powyższy sposób, jeżeli:

- kontynuują samodzielną działalność gospodarczą a ich przychody z tej działalności za 2025 r. nie przekroczyły 2 000 000 zł albo
- rozpoczynają samodzielną działalność gospodarczą w 2026 r.

WAŻNE! Metoda kasowa dotyczy wyłącznie transakcji między przedsiębiorcami (B2B), tj. podatnik rozpoznaje przychód w sposób kasowy, gdy stroną transakcji jest inny przedsiębiorca. Metoda ta nie dotyczy transakcji dokonywanych przez przedsiębiorcę z osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej.

Do kiedy trzeba złożyć oświadczenie o wyborze metody kasowej

Podatnik, który chce skorzystać z metody kasowej, musi złożyć na piśmie oświadczenie o wyborze tej metody do naczelnika urzędu skarbowego w terminie do 20 lutego roku podatkowego. W przypadku podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności gospodarczej w trakcie roku podatkowego oświadczenie to należy złożyć w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu rozpoczęcia działalności gospodarczej, a jeżeli rozpoczęcie działalności gospodarczej nastąpi w grudniu roku podatkowego – w terminie do końca roku podatkowego. Zatem podatnik, który chce korzystać z metody kasowej w 2026 r., oświadczenie o jej wyborze musi złożyć do:

- 20 lutego 2026 r. – jeżeli jest podatnikiem kontynuującym działalność gospodarczą lub rozpoczął ją od 1 stycznia 2026 r.,
- 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu rozpoczęcia działalności gospodarczej – jeżeli działalność gospodarczą rozpocznie w trakcie 2026 r.,
- do końca 2026 r. – jeżeli działalność gospodarczą rozpocznie w grudniu 2026 r.

eprasa.pl ea1dcd0db2

W jaki sposób złożyć oświadczenie o wyborze metody kasowej

Przepisy nie określają urzędowego wzoru oświadczenia o wyborze metody kasowej. Podatnik musi takie oświadczenie sporządzić samodzielnie. Przedstawiamy przykładowy wzór oświadczenia składanego przez podatnika PIT.

Wzór. Oświadczenie o wyborze metody kasowej w PIT

……..
Miejscowość i data

…….
Imię i nazwisko

…….
Adres

…….
NIP

Naczelnik …….....
Urząd skarbowy

Oświadczenie o wyborze metody kasowej w PIT

Na podstawie art. 14c ust. 1 pkt 3 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.) oświadczam, że w 2026 r. przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej prowadzonej samodzielnie będę rozliczał/a według metody kasowej.

……..
Podpis

Podatnicy opodatkowani ryczałtem ewidencjonowanym, którzy chcieliby korzystać z metody kasowej w 2026 r., mogą złożyć oświadczenie według powyższego wzoru, z jedną różnicą. Mianowicie jako podstawę prawną składanego oświadczenia powinni podać art. 14c ust. 1 pkt 3 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych w związku z art. 6 ust. 1g ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 14c ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)
- art. 6 ust. 1g ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 843)

ŹRÓDŁO:

- informacja Ministerstwa Finansów przekazywana do mediów na zapytania dziennikarza z 30 grudnia 2024 r. (ID informacji: 620335) – opubl. na eureka.mf.gov.pl

©℗

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego”

eprasa.pl ea1dcd0db2

4 Kto może skorzystać z 9% stawki CIT w 2026 r.

W 2026 r. do stosowania 9% stawki CIT są uprawnieni podatnicy rozpoczynający działalność gospodarczą. Z obniżonej stawki CIT mogą również korzystać mali podatnicy, czyli podatnicy, u których przychody ze sprzedaży za 2025 r. nie przekroczyły kwoty 8 517 000 zł brutto. Podatnicy utracą prawo do stosowania 9% stawki CIT, jeżeli ich przychody przekroczą w trakcie 2026 r. kwotę 8 431 000 zł netto.

Kto może stosować 9% stawkę CIT w 2026 r.

Z obniżonej stawki CIT w wysokości 9% mogą korzystać:

- **podatnicy rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej**; możliwość ta nie dotyczy podatników, o których mowa w art. 19 ust. 1a–1c ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop), czyli podmiotów przekształconych i powstałych w wyniku niektórych czynności restrukturyzacyjnych, a także podatkowych grup kapitałowych i fundacji rodzinnych,
- **mali podatnicy**. W 2026 r. status małego podatnika CIT posiada podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług nie przekroczyła w 2025 r. kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro. Kwotę tę należy przeliczyć według średniego kursu euro na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku, w zaokrągleniu do 1000 zł. 1 października 2025 r. kurs euro wyniósł 4,2586 zł (tabela NBP nr 190/A/NBP/2025). W 2026 r. małym podatnikiem CIT jest zatem podatnik, którego przychody ze sprzedaży za 2025 r. nie przekroczyły 8 517 000 zł brutto.

Kiedy podatnik utraci prawo do stosowania stawki 9% w 2026 r.

W 2026 r. prawo do stosowania 9% stawki CIT utracą podatnicy, u których przychody osiągnięte w tym roku przekroczą wyrażoną w złotych kwotę odpowiadającą równowartości 2 000 000 euro. Od 1 stycznia 2026 r. zasada ta nie dotyczy podatników wskazanych w art. 19 ust. 1 pkt 5 updop. Po przekroczeniu tego limitu podatnik będzie musiał, począwszy od następnego miesiąca, płacić CIT według stawki 19%. W tym przypadku limit 2 000 000 euro jest przeliczany według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł. Dla podatników o podatkowym roku kalendarzowym limit ten wynosi w 2026 r. 8 431 000 zł netto (bez należnego VAT). W 2026 r. do przeliczenia ma bowiem zastosowanie średni kurs euro z 2 stycznia 2026 r. (wyniósł on 4,2156 zł za euro – tabela kursów średnich NBP nr 001/A/NBP/2026). Jeżeli rok podatkowy podatnika jest dłuższy albo krótszy niż 12 mie-

eprasa.pl ea1dcd0db2

sięcy, kwotę 2 000 000 euro ustala się jako iloczyn 1/12 tej kwoty i liczby pełnych miesięcy w tym roku podatkowym, a w przypadku gdy rok podatkowy nie obejmuje pełnego miesiąca kalendarzowego, za pełny miesiąc przyjmuje się okres trwający 30 dni.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 1a–1e ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych – j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1817

©℗

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego"

5 Amortyzacja budynków i budowli na terenach zagrożonych wysokim bezrobociem – co się zmieniło

Od 1 stycznia 2026 r. zmieniły się zasady dokonywania amortyzacji budynków i lokali niemieszkalnych oraz budowli zaliczonych do 1 i 2 grupy KŚT na terenach zagrożonych wysokim bezrobociem. Podatnicy zyskali możliwość ustalania indywidualnych stawek amortyzacyjnych dla takich nieruchomości nie tylko w gminach, ale również w miastach dotkniętych tym problemem. Zlikwidowany został drugi z warunków, który musiał być spełniony, aby skorzystać z tej preferencyjnej amortyzacji. Chodzi o indywidualny wskaźnik zamożności.

Do ustalania indywidualnych stawek amortyzacyjnych dla nowo wybudowanych budynków i lokali niemieszkalnych oraz budowli zaliczonych do 1 i 2 grupy KŚT uprawnieni są podatnicy będący:

- mikroprzedsiębiorcami,
- małymi przedsiębiorcami lub
- średnimi przedsiębiorcami.

Do końca 2025 r. ten preferencyjny rodzaj amortyzacji był możliwy tylko w przypadku inwestycji dokonywanych na obszarze gmin położonych w powiatach, w których przeciętna stopa bezrobocia wynosiła co najmniej 120% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju. Od 1 stycznia 2026 r. podatnicy zyskali możliwość ustalania indywidualnych stawek amortyzacyjnych dla inwestycji znajdujących się na obszarze miast na prawach powiatu, w których przeciętna stopa bezrobocia wynosi co najmniej 120% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju.

WAŻNE! Od 1 stycznia 2026 r. podatnicy mogą ustalać indywidualne stawki amortyzacyjne dla nowo wybudowanych budynków i lokali niemieszkalnych

eprasa.pl ea1dcd0db2

oraz budowli zaliczonych do 1 i 2 grupy KŚT znajdujących się zarówno na obszarze gmin, jak i miast zagrożonych wysokim bezrobociem.

Jeżeli budynek (lokal) niemieszkalny albo budowla są położone na obszarze gminy znajdującej się w powiecie lub na obszarze miasta na prawach powiatu, w których przeciętna stopa bezrobocia wynosi:

- od 120% do 170% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju – okres amortyzacji nie może być krótszy niż 10 lat, czyli indywidualnie ustalana roczna stawka amortyzacyjna nie może być wyższa niż 10%,
- powyżej 170% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju – okres amortyzacji nie może być krótszy niż 5 lat, czyli indywidualnie ustalana roczna stawka amortyzacyjna nie może być wyższa niż 20%.

Likwidacja indywidualnego wskaźnika zamożności jako warunku dokonywania preferencyjnej amortyzacji

Od 1 stycznia 2026 r. zlikwidowano drugi z warunków, który musiał być spełniony, aby podatnik mógł skorzystać z preferencyjnej amortyzacji nowo wybudowanych budynków i lokali niemieszkalnych oraz budowli zaliczonych do 1 i 2 grupy KŚT na terenach dotkniętych wysokim bezrobociem. Chodzi o indywidualny wskaźnik zamożności. Oznacza to, że podatnicy nie muszą już wypełniać tego warunku, aby skorzystać z prawa do preferencyjnej amortyzacji na terenach objętych wysokim bezrobociem.

Jakie budynki (lokale) i budowle mogą być objęte preferencyjną amortyzacją

Na mocy przepisów przejściowych zmiany wprowadzone w zasadach korzystania z preferencyjnej amortyzacji na terenie gmin (miast) zagrożonych wysokim bezrobociem mają zastosowanie do wymienionych budynków (lokali) niemieszkalnych i budowli, w przypadku których po dniu 31 grudnia 2025 r.:

1) nastąpiło uprawomocnienie się decyzji o pozwoleniu na budowę albo

2) upłynął termin na wniesienie sprzeciwu wobec dokonanego zgłoszenia budowy albo wydano zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia takiego sprzeciwu, albo

3) nastąpiło wprowadzenie po raz pierwszy do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli budowa tego środka trwałego nie wymaga uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę albo dokonania zgłoszenia budowy lub z innych przyczyn nie doszło do wydania takiej decyzji albo dokonania takiego zgłoszenia.

eprasa.pl ea1dcd0db2

W stosunku do budynków (lokali) niemieszkalnymi i budowli, w przypadku których wymienione zdarzenia miały miejsce do 31 grudnia 2025 r., podatnicy muszą stosować przepisy o preferencyjnej amortyzacji na terenie gmin zagrożonych wysokim bezrobociem w brzmieniu obowiązującym do końca 2025 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22j ust. 7–13 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 163; ost. zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)
- art. 16j ust. 7–13 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)
- art. 3 ustawy z 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1817)

©℗

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego”

6 Kontenery i inne obiekty – kiedy są związane z gruntem i podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości

MF wydał interpretację ogólną, w której wyjaśnił, kiedy obiekty kontenerowe podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. Według MF obiekty kontenerowe, które nie są połączone z gruntem fizycznie, czyli nie są przymocowane do gruntu przez zastosowanie określonych technik budowlanych, nie są trwale związane z gruntem, nie są budowlą i nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. „Związek z gruntem” decyduje o opodatkowaniu także w przypadku innych obiektów. Tezy interpretacji ogólnej w tej sprawie wydanej przez resort finansów przedstawiamy w tabeli.

Tabela. Tezy interpretacji ogólnej wydanej przez MF

Lp.	Tezy interpretacji ogólnej w sprawie opodatkowania kontenerów podatkiem od nieruchomości
1	2
1	**Kontenery i inne obiekty, których trwałe związanie z gruntem decyduje o opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości** Trwałe związanie z gruntem decyduje o uznaniu za budowlę w przypadku następujących obiektów: obiektów kontenerowych, wolnostojących: tablicy reklamowej, urządzenia reklamowego i instalacji przemysłowej innej niż wymieniona w załączniku nr 4 do ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (dalej: u.p.o.l.), przekrycia namiotowego, powłoki pneumatycznej, strzelnicy, kiosku ulicznego, pawilonu sprzedaży ulicznej oraz pawilonu wystawowego.

eprasa.pl ea1dcd0db2

1	2
2	**Definicja „trwałego związania z gruntem”** Obiekt, aby był trwale związany z gruntem w rozumieniu u.p.o.l., musi być połączony z nim fizycznie, tj. zespolony z gruntem, przymocowany do gruntu, zakotwiczony w nim, przez zastosowanie odpowiednich technik budowlanych, polegających np. na przymocowaniu za pomocą kotew gruntowych, śrub gruntowych, bloczków betonowych z mocowaniami chemicznymi, tj. przy użyciu żywic chemicznych. Przez połączenie obiektu budowlanego z gruntem należy rozumieć zatem wykonanie pewnych czynności w celu ich połączenia.
3	**Brak „trwałego związania z gruntem”** W rozumieniu definicji zawartej w u.p.o.l. nie są trwale związane z gruntem obiekty jedynie posadowione na podłożu przymocowanym do gruntu (np. na ławie fundamentowej, wylewce betonowej) i nieprzymocowane do tego podłoża w żaden sposób, ze względu na brak elementu połączenia tych obiektów z gruntem. Cechy trwałego związania z gruntem w powyższym rozumieniu nie spełniają także obiekty osadzone na niezintegrowanych z gruntem (np. za pomocą kotew stalowych): kostce brukowej lub betonowych bloczkach czy płycie betonowej. Przesłanki trwałego związania z gruntem w rozumieniu definicji z u.p.o.l. brak jest również w przypadku obiektów, którym stabilność i odporność na czynniki zewnętrzne zapewnia wyłącznie ich masa lub konstrukcja, a brak jest fizycznego połączenia tych obiektów z gruntem.
4	**Obiekty kontenerowe wyłączone z opodatkowania podatkiem od nieruchomości** Obiekty kontenerowe, takie jak: pojemniki transportowe służące do przechowywania i transportu różnorodnych towarów, powszechnie stosowane w transporcie morskim, a także drogowym i kolejowym (tzw. kontenery morskie), jak również kontenery: biurowe, sanitarne, portierni, szatni itp., z uwagi na fakt, iż w większości przypadków nie są połączone z gruntem fizycznie, czyli nie są przymocowane do gruntu przez zastosowanie określonych technik budowlanych, nie są trwale związane z gruntem w rozumieniu definicji wprowadzonej do u.p.o.l. od 1 stycznia 2025 r. W konsekwencji nie stanowią one budowli wskazanych w poz. 10 załącznika nr 4 do u.p.o.l. i nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości na podstawie art. 1a ust. 1 pkt 2 lit. a tej ustawy.
5	**Obiekty kontenerowe opodatkowane podatkiem od nieruchomości** Jeśli z uwagi na okoliczności faktyczne, np. ze względu na właściwości fizyczne gruntu, na jakim obiekt kontenerowy został posadowiony, lub z uwagi na jego rozmiar, zostanie on zakotwiony w gruncie lub przymocowany do podłoża połączonego z gruntem w sposób zapewniający mu stabilność i odporność na czynniki zewnętrzne, to spełni przesłankę trwałego związania z gruntem w rozumieniu u.p.o.l. Obiekt ten nie utraci w takim przypadku jednej z podstawowych cech wyróżniających obiekty kontenerowe, tj. nie przestanie być mobilny, gdyż trwałe związanie obiektu z gruntem z rozumieniu u.p.o.l. nie oznacza, że jest on przymocowany do gruntu na stałe, a zatem nadal istnieje możliwość przeniesienia go w inne miejsce. Obiekt taki stanowić będzie budowlę wskazaną w poz. 10 załącznika nr 4 do u.p.o.l. i będzie podlegać opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości na podstawie art. 1a ust. 1 pkt 2 lit. a tej ustawy.

Interpretacja ogólna została wydana w związku z zaistniałymi rozbieżnościami w interpretacjach indywidualnych wydawanych przez organy samorządu. Jako przykład tych rozbieżności została przytoczona interpretacja indywidualna Prezydenta Miasta Rzeszowa z 6 lutego 2025 r., sygn. FN-310.1.2025, oraz interpretacja indywidualna Prezyden-

eprasa.pl ea1dcd0db2

ta Miasta Gliwice z 13 sierpnia 2025 r., sygn. PO.310.2.2025. Interpretacja ogólna MF powinna usunąć istniejące rozbieżności. Dzięki niej podatnicy posiadający kontenery zyskują pewność co do zakresu opodatkowania podatkiem od nieruchomości i ważny argument w potencjalnych sporach z organami podatkowymi samorządu w sprawie opodatkowania podatkiem od nieruchomości posiadanych kontenerów, ale nie tylko. Sformułowana przez MF definicja „związania z gruntem" ma bezpośrednie zastosowanie również do innych obiektów, w przypadku których opodatkowanie podatkiem od nieruchomości zostało uzależnione od takiego związku. Są to wolnostojące: tablice reklamowe, urządzenia reklamowe i instalacje przemysłowe inne niż wymienione w załączniku nr 4 do u.p.o.l., przekrycia namiotowe, powłoki pneumatyczne, strzelnice, kioski uliczne, pawilony sprzedaży ulicznej oraz pawilony wystawowe.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1a ust. 1 pkt 1 i pkt 2a, art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)

ŹRÓDŁO:

- interpretacja ogólna MF z 2 stycznia 2026 r. w sprawie rozumienia przesłanki trwałego związania z gruntem w przypadku obiektów kontenerowych, w stanie prawnym obowiązującym od 1 stycznia 2025 r. (sygn. DPL2.8401.6.2025) – opublikowana 8 stycznia 2026 r. na www.eureka.mf.gov.pl

©℗

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego"

7 Utrata ważności WIS – stanowisko MF i plany zmian

Ministerstwo Finansów potwierdziło, że wiążące informacje stawkowe (dalej: WIS) wydane do końca 2020 r. były ważne tylko do 1 stycznia 2026 r. Podatnicy, którzy posiadają tego rodzaju WIS, i chcą, aby nadal były ważne, muszą wystąpić o wydanie nowych WIS. Z wnioskiem w tej sprawie można wystąpić od 2 stycznia 2026 r. MF deklaruje prace nad projektem zmian w procedurze wydawania WIS, które mają uwzględniać zgłoszone przez naszą redakcję problemy związane z utratą ich ważności.

Na stronie Ministerstwa Finansów pojawił się komunikat, że:

Wszystkie WIS (jak również decyzje o zmianie WIS) wydane do 31 grudnia 2020 r. pozostają ważne do 1 stycznia 2026 r.

oraz

Po utracie ważności WIS można wystąpić o nową WIS.

W związku z opublikowanym komunikatem redakcja „MONITORA księgowego" zwróciła się do MF z pytaniami dotyczącymi konsekwencji upływu terminu ważności WIS, a prze-

eprasa.pl ea1dcd0db2

de wszystkim braku ochrony wynikającej z WIS po upływie tego terminu. Zapytaliśmy również MF, czy planowane są zmiany w tym zakresie.

Z czego wynika upływ terminu ważności WIS

MF wyjaśniło, że podstawa wydania komunikatu o upływie terminu ważności WIS, wydanych do 31 grudnia 2020 r., wynika z art. 9 ustawy z 27 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z jej zapisami WIS i decyzje Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej o zmianie wiążących informacji stawkowych wydane przed dniem wejścia w życie tej ustawy są ważne przez okres 5 lat od dnia wejścia w życie przywołanej ustawy.

Na podstawie przytoczonej nowelizacji do ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) dodano przepis art. 42ha, zgodnie z którym WIS oraz decyzje Szefa Krajowej Administracji Skarbowej i Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej o zmianie WIS są ważne przez okres 5 lat od dnia ich wydania. Przepis ten zaczął obowiązywać 1 stycznia 2021 r. Przed jego wejściem w życie regulacje w zakresie WIS nie określały terminu ich ważności (przewidywały jedynie wygaśnięcie WIS w przypadkach określonych w ustawie o VAT).

Zatem decyzje WIS wydawane od 1 stycznia 2021 r. mają określony (5-letni) termin ważności liczony od dnia ich wydania. W przypadku tego rodzaju decyzji ich termin ważności jest zindywidualizowany i wynika z treści konkretnej decyzji oraz daty jej wydania. Natomiast wcześniejsze decyzje, czyli wydane do końca 2020 r., mocą przepisów przejściowych utraciły ważność. Ostatnim dniem ich ważności był 1 stycznia 2026 r.

Co się dzieje po upływie terminu ważności WIS

Jak wynika z komunikatu, podatnik może wystąpić o „nową" WIS tylko po upływie terminu ważności dotychczasowej. Takie twierdzenie znajduje też uzasadnienie w obowiązujących przepisach. Oznacza to, że podatnik pozostaje bez ochrony wynikającej z WIS między dniem upływu terminu ważności poprzedniej a otrzymaniem (doręczeniem) nowej WIS. Organ ma bowiem 3 miesiące na wydanie WIS. Okres ten może być dłuższy w przypadku konieczności uzupełnienie wniosku, przeprowadzenia badań czy dostarczenia próbek.

W odpowiedzi na te obawy Ministerstwo Finansów podkreśliło, że organy podatkowe nie mają podstaw do kwestionowania prawidłowo stosowanych przez podatników stawek VAT, nawet gdy podatnicy ci nie posiadają WIS. Można w związku z tym uznać, że po upływie terminu ważności WIS jej posiadacz znajduje się w takiej samej sytuacji jak podatnicy nieposiadający WIS.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Czy MF pracuje nad uproszczeniami w procedurze wydawania WIS

Z odpowiedzi na interpelację nr 13342 w sprawie WIS oraz praktyki organów Krajowej Informacji Skarbowej utrudniającej ich uzyskanie wynika, że w MF:

- rozważana jest kwestia wydłużenia terminu na uzupełnienie braków wniosków składanych przez podatników z 7 do 14 dni. Dotyczy to również wydłużenia terminu na uzupełnienie braków wniosków o wydanie WIS oraz dostarczenie dodatkowych dokumentów i próbek,
- rozpoczęto prace koncepcyjne w zakresie ujednolicenia wiążących informacji, które obejmują wiążącą informację stawkową oraz akcyzową, a także wprowadzenie wiążącej informacji na potrzeby podatków dochodowych. W ramach tych prac będą również brane pod uwagę kwestie możliwości wprowadzenia rozwiązań ułatwiających uzyskanie wiążących informacji przez podatników.

W związku z tym redakcja „MONITORA księgowego" zadała pytanie, czy w ramach planowanych rozwiązań ułatwiających uzyskanie WIS MF planuje wprowadzenie prostszej ścieżki dla podatników, którzy chcą niejako „odnowić" ważność posiadanej WIS, w tym eliminację sytuacji, w której podatnik traci ochronę wynikającą z WIS ze względu na upływ termin jej ważności?

W odpowiedzi MF zapewniło, że w ramach prowadzonych prac będzie brało pod uwagę sygnalizowane kwestie związane z procedurą uzyskiwania wiążących informacji. Szczegółowe informacje o ewentualnych rozwiązaniach w zakresie wiążących informacji mają być dostępne w momencie opublikowania projektu aktu prawnego przez Ministerstwo Finansów do konsultacji publicznych.

WAŻNE! Od 1 stycznia 2026 r. nowe formularze WIS zostały udostępnione w e-Urzędzie Skarbowym. Ma to ułatwić uzyskanie wiążących informacji stawkowych przez podatników.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 9 ustawy z 27 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 2419)
- art. 42ha ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

ŹRÓDŁO:

- odpowiedź MF z 21 listopada 2025 r. na interpelację nr 13342 w sprawie wiążącej informacji stawkowej (WIS) oraz praktyki organów Krajowej Informacji Skarbowej – opubl. na www.sejm.gov.pl
- odpowiedź MF z 16 grudnia 2025 r. na pytanie redakcji „MONITORA księgowego"

©℗

Ewa Sławińska
redaktor naczelna „MONITORA księgowego"

eprasa.pl ea1dcd0db2

8 Do 2 marca 2026 r. płatnicy składek mają czas na przekazanie ZUS IMIR za 2025 r.

„Informację roczną dla osoby ubezpieczonej" przekazują płatnicy składek swoim pracownikom lub zleceniobiorcom. Za 2025 r. termin sporządzenia takiej informacji upływa 2 marca 2026 r., bowiem ustawowy termin, tj. 28 lutego, wypada w sobotę. Z tego obowiązku zwolnione są te podmioty, które informacje m.in. o wysokości składek zusowskich czy przerw w ich opłacaniu przekazywały osobom zatrudnionym co miesiąc. Obowiązku takiego nie mają również zleceniodawcy w stosunku do zleceniobiorców objętych tylko obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym. Jeżeli jednak osoba ubezpieczona (np. pracownik lub zleceniobiorca) wystąpi z wnioskiem o taki dokument, płatnik składek ma obowiązek jego wydania.

Płatnik składek zobowiązany jest do przekazania ubezpieczonemu informacji o kwocie należnych składek i wypłaconych świadczeń w podziale na poszczególne miesiące za rok ubiegły do 28 lutego następnego roku. Jednak w tym roku termin ten został przesunięty na 2 marca 2026 r., ponieważ ustawowy termin wypada w sobotę. Dzięki tej informacji ubezpieczony może zweryfikować wszelkie informacje przekazane przez płatnika do ZUS. Zasadniczo z obowiązku sporządzenia rocznej informacji ZUS IMIR zwolnione są te podmioty które:

- mimo braku ustawowego obowiązku przekazują swoim ubezpieczonym comiesięczne informacje o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach lub
- pobierają od swoich ubezpieczonych składki wyłącznie na ubezpieczenie zdrowotne

– art. 41 ust. 10 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: ustawa systemowa).

W takich przypadkach płatnicy składek zobowiązani są do sporządzenia rocznej informacji dla ubezpieczonego tylko na jego pisemny wniosek.

WAŻNE! Na żądanie ubezpieczonego (w tym także opłacającego wyłącznie składkę zdrowotną) płatnik składek ma obowiązek przekazać mu informację o rozliczonych składkach, jednak nie częściej niż raz w miesiącu – za miesiąc poprzedni.

Roczną informację powinni też przekazać płatnicy, którzy składali w trakcie roku kalendarzowego korekty dokumentów rozliczeniowych, nawet jeżeli w trakcie roku przekazywali informacje ubezpieczonym co miesiąc.

eprasa.pl ea1dcd0db2

PRZYKŁAD

Firma handlowa przekazuje pracownikom i zleceniobiorcom miesięczne informacje o rozliczonych składkach. Na początku lutego 2026 r. pracodawca otrzymał korekty dokumentów rozliczeniowych za czerwiec, lipiec i sierpień oraz grudzień 2025 r., przygotowane przez ZUS z urzędu za jednego ze zleceniobiorców. W tym przypadku pracodawca ma obowiązek przekazania rocznej informacji zleceniobiorcy za cały 2025 r. z wyszczególnieniem prawidłowych kwot należnych składek, w podziale na poszczególne miesiące (tj. z uwzględnieniem dokumentów korygujących przygotowanych przez ZUS).

„Roczna informacja dla osoby ubezpieczonej" powinna uwzględniać dane zawarte w raportach imiennych (m.in. ZUS RCA i ZUS RSA oraz ZUS RPA), a także raportach korygujących składanych za ubezpieczonego do ZUS w poszczególnych miesiącach roku, którego informacja dotyczy.

Dane z raportu ZUS RPA obejmują m.in. przychody należne za inne lata wypłacone w 2025 r. i powinny być wykazane w informacji rocznej w blokach od III.E do III.F.

PRZYKŁAD

Pan Jan w październiku 2025 r. otrzymał nagrodę z zysku należną za 2023 r. w kwocie 28 000 zł. W związku z tym że we wrześniu 2025 r. przekroczył roczną podstawę wymiaru składek, od nagrody potrącona została tylko składka chorobowa, wypadkowa i zdrowotna. Pracodawca, wypełniając ZUS IMIR za październik 2025 r., powinien wykazać kwotę tej nagrody w bloku III.F:

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

INFORMACJA MIESIĘCZNA DLA OSOBY UBEZPIECZONEJ

III. F. KWOTA PRZYCHODU WYPŁACONEGO W DANYM MIESIĄCU, ALE NALEŻNEGO ZA INNY ROK KALENDARZOWY, KTÓRY STANOWIŁ PODSTAWĘ WYMIARU SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE WYPADKOWE

01. Przychód za rok: 2023	02. Kwota: 28 000,00
03. Przychód za rok:	04. Kwota: zł gr
05. Przychód za rok:	06. Kwota: zł gr

Ze względu na przekroczenie 30-krotności nie należy wykazywać tej kwoty w bloku III.E, ponieważ nagroda nie stanowiła podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Wypełniony formularz ZUS IMIR może być przekazany ubezpieczonemu w formie dokumentu papierowego lub – za jego zgodą – w formie dokumentu elektronicznego. Oprócz danych wyszczególnionych powyżej (za okres od stycznia do grudnia poprzedniego roku) informacja roczna powinna zawierać datę jej sporządzenia oraz podpis płatnika lub osoby przez niego upoważnionej (art. 41 ust. 8a ustawy systemowej).

eprasa.pl ea1dcd0db2

Jeżeli ubezpieczony stwierdzi, że informacje zawarte w informacji rocznej nie zgadzają się ze stanem faktycznym, ma prawo zgłosić płatnikowi na piśmie wniosek o sprostowanie błędów. Może to zrobić w terminie 3 miesięcy od otrzymania niniejszej informacji. Płatnik ma miesiąc, od daty wpływu reklamacji ubezpieczonego, na jej uwzględnienie. Jeśli tego nie zrobi, wówczas ZUS – na wniosek ubezpieczonego – przeprowadzi postępowanie wyjaśniające, na podstawie którego wyda decyzję w sprawie. Wniosek ZUS URU, czyli zgłoszenie reklamacji ubezpieczonego, może być złożony w formie pisemnej lub elektronicznej za pośrednictwem PUE ZUS. Jeżeli ZUS zakwestionuje i zmieni informacje przekazane przez płatnika składek, zawiadamia o tym zarówno ubezpieczonego, jak i płatnika (art. 41 ust. 13 ustawy systemowej).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 41 ust. 8–13 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 26)
- § 1 oraz załącznik nr 20 do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i polityki społecznej z 20 grudnia 2020 r. w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika składek, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących, zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, raportów informacyjnych, oświadczeń o zamiarze przekazania raportów informacyjnych, informacji o zawartych umowach o dzieło oraz innych dokumentów (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1036; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1781)

©℗

Agata Pinzuł
specjalista ds. ubezpieczeń, redaktor „MONITORA księgowego”,
były wieloletni pracownik ZUS

9 2 marca 2026 r. mija termin na złożenie w ZUS zaświadczeń o przychodach pracujących emerytów i rencistów

Płatnicy składek (pracodawcy i zleceniodawcy) zatrudniający osoby, które pobierają emerytury lub renty, mają obowiązek powiadomienia ZUS o wysokości osiąganych przez nich przychodów za rok ubiegły. Taki sam obowiązek spoczywa na świadczeniobiorcach. Nie ma znaczenia, czy zaświadczenie zostanie przekazane przez płatnika składek czy przez pracującego świadczeniobiorcę. Ważne, aby dokument został sporządzony i przekazany do ZUS najpóźniej 28 lutego za rok poprzedni. W 2026 r. termin ten przesuwa się na 2 marca 2026 r., bowiem ustawowy termin, tj. 28 lutego, wypada w sobotę.

Pracodawcy i zleceniodawcy zatrudniający osoby mające jednocześnie prawo do świadczeń emerytalno-rentowych mają obowiązek poinformowania organ

eprasa.pl ea1dcd0db2

rentowy o wysokości ich przychodów uzyskanych za rok poprzedni. Zaświadczenia takie powinny być wypełniane ze szczególną starannością. Na ich podstawie ZUS dokona rocznego lub miesięcznego rozliczenia świadczeń emerytalnych i rentowych, wybierając najkorzystniejszy dla takiego pracownika lub zleceniobiorcy wariant. Zaświadczenia za 2025 r. muszą zostać złożone w ZUS najpóźniej 2 marca 2026 r. (ustawowy termin, tj. 28 lutego, wypada w sobotę). Konsekwencje niezłożenia takiego zaświadczenia poniesie świadczeniobiorca (pracownik lub zleceniobiorca). Jego brak skutkuje rozliczeniem świadczenia i dochodzeniem ewentualnego zwrotu za okres 3 lat poprzedzających rok wydania decyzji w tej sprawie. Jeżeli jednak świadczeniobiorca powiadomi ZUS o podjęciu pracy i wysokości zarobków, możliwość dochodzenia przez ZUS nienależnie pobranych świadczeń jest ograniczona do roku poprzedzającego rok wydania decyzji (art. 138 ust 5 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 103–106, art. 127, art. 138 ust. 5 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1749; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 26)
- § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 22 lipca 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty (Dz.U. Nr 58, poz. 290; ost.zm. Dz.U. z 1997 r. Nr 47, poz. 310)

©℗

Agata Pinzuł
specjalista ds. ubezpieczeń, redaktor „MONITORA księgowego”,
były wieloletni pracownik ZUS

ABONAMENT 2026

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Przedłuż abonament
MONITORA księgowego
na 2026 rok

Zawsze aktualne i wiarygodne informacje
na temat zmian przepisów znajdziesz na

inforlex.pl

22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl sklep.infor.pl

eprasa.pl ea1dcd0db2

Marian Szałucki
doradca podatkowy

Czy nieodpłatne świadczenie może zostać odliczone jako darowizna na cele kultu religijnego

Podatnik, który prowadzi firmę budowlaną, wykonał nieodpłatnie usługę na rzecz swojej parafii. Czy może takie świadczenie odliczyć w ramach darowizny na cele kultu religijnego?

Takie odliczenie jest bardzo ryzykowne i może zostać zakwestionowane przez organy podatkowe. Ich zdaniem nieodpłatne świadczenia nie mogą być uznawane za darowizny, gdyż w tym przypadku nie mamy do czynienia z uszczupleniem majątku darczyńcy. W związku z tym nie powinno się ich odliczać jako darowizn na cele kultu religijnego.

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy

Jak długo można stosować podwyższoną stawkę amortyzacyjną

Podatnik korzysta z podwyższonej stawki amortyzacyjnej w przypadku urządzeń przeładunkowych, z których w sezonie zimowym korzysta praktycznie 24 godziny na dobę. Jak długo może być stosowana taka podwyższona stawka amortyzacyjna?

Podwyższona stawka amortyzacyjna może być stosowana tylko w okresie, w którym występują okoliczności uzasadniające jej stosowanie. Jeżeli podatnik korzysta z urządzeń przeładunkowych więcej niż zwykle tylko w sezonie zimowym, to tylko w tym okresie może stosować podwyższoną stawkę amortyzacyjną. Od miesiąca następującego po miesiącu, w którym ustaną przyczyny stosowania podwyższenia, stawkę należy obniżyć.

Marian Szałucki
doradca podatkowy

Kiedy powstaje obowiązek podatkowy w VAT w przypadku niewystawienia faktury za najem

Podatniczka wynajmuje lokal użytkowy. Co miesiąc wystawia fakturę. Ostatnio zapomniała wystawić fakturę za jeden z miesięcy. Kiedy w takiej sytuacji powstał obowiązek podatkowy w VAT?

W przypadku usług najmu obowiązek podatkowy w VAT powstaje w dacie wystawienia faktury. Jeżeli z jakichś powodów faktura nie została w ogóle wystawiona, to obowiązek podatkowy powstaje w dacie upływu terminu płatności czynszu za wynajmowany lokal. Nawet gdyby podatniczka wystawiła fakturę z opóźnieniem, to również wtedy obowiązek podatkowy w VAT powstałby w dacie upływu terminu płatności czynszu.

inforlex.pl

Kompleksowa baza wiedzy

PODATKI ▪ RACHUNKOWOŚĆ ▪ SPRAWOZDAWCZOŚĆ
KADRY ▪ PŁACE ▪ HR

eprasa.pl ea1dcd0db2

III. RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

1 Zamknięcie roku obrotowego w praktyce księgowej – wybrane problemy

Zobacz więcej inforlex.pl

Zamknięcie roku obrotowego to jeden z najbardziej odpowiedzialnych i wymagających etapów pracy działów księgowych. To moment, w którym suma całorocznych zapisów musi przełożyć się na rzetelny obraz sytuacji finansowej jednostki, zgodny zarówno z przepisami prawa bilansowego, jak i podatkowego. W praktyce proces ten powoduje wiele problemów – od niekompletnych dokumentów, przez rozbieżności między księgami a ewidencjami pomocniczymi, po trudności w prawidłowym ujęciu zdarzeń na przełomie roku. W artykule przyglądamy się pięciu zagadnieniom, które często komplikują zamknięcie roku obrotowego, i przedstawiamy, jak je rozwiązać.

1. Jak księgować nienotyfikowane odsetki od lokat bankowych na przełomie roku

PROBLEM

Na dzień bilansowy (31 grudnia 2025 r.) samodzielnie naliczyłem odsetki od lokaty terminowej, której termin zapadalności przypada na połowę 2026 r. Zaksięgowałem je na koncie 65–1 „Inne rozliczenia międzyokresowe" w korespondencji z przychodami finansowymi jako przychody niebędące przychodami podatkowymi. Jak poprawnie księgować nienotyfikowane odsetki od lokat bankowych w momencie ich faktycznego dopisania przez bank? Czy polityka rachunkowości wpływa na prezentację tych odsetek w bilansie?

RADA

Jednostka musi ująć odsetki przypadające na dany rok obrotowy zgodnie z zasadą memoriału, nawet jeśli nie są one jeszcze wymagalne. Poprawne rozliczenie tych kwot w roku następnym wymaga ścisłego trzymania się zapisów w polityce rachunkowości, która określa zarówno sposób ewidencji (np. ewidencję na koncie 65–1 „Inne rozliczenia międzyokresowe" lub 14 „Krótkoterminowe aktywa finansowe"), jak i miejsce prezentacji w bilansie (łącznie z lokatą lub jako rozliczenia międzyokresowe). Warto pamiętać, że

eprasa.pl ea1dcd0db2

w roku następnym dopisane przez bank odsetki można rozliczyć dwiema metodami, tj.: przez ujęcie różnicy między kwotą bankową a naliczoną bilansowo lub przez ujęcie pełnej kwoty odsetek z jednoczesnym stornem zapisu z roku ubiegłego.

Polityka rachunkowości ma istotny wpływ na prezentację nienotyfikowanych odsetek w bilansie, ponieważ to kierownik jednostki decyduje o wyborze jednej z dopuszczalnych metod i musi opisać ją w przyjętych zasadach. Zgodnie z podstawowym podejściem odsetki wykazuje się w aktywach bilansu łącznie z lokatą, w pozycjach zależnych od terminu jej zapadalności, niezależnie od tego, czy w księgach ujęto je na koncie 65–1 czy 14. Literatura przedmiotu dopuszcza również alternatywne rozwiązanie, w którym odsetki te prezentuje się w pozycji B.IV. „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe". Wybór między tymi dwoma sposobami prezentacji oraz określenie kont ewidencji (65–1 lub 14) powinien być jednoznacznie określony właśnie w zasadach (polityce) rachunkowości jednostki. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Zgodnie z zasadą memoriału określoną w art. 6 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor) w księgach rachunkowych jednostki należy wykazać wszystkie przychody należne danej jednostce oraz koszty poniesione w związku z tymi przychodami, które dotyczą danego roku obrotowego, niezależnie od momentu ich uregulowania. W praktyce oznacza to konieczność ujmowania w księgach rachunkowych, a w konsekwencji również w sprawozdaniu finansowym, wszelkich zdarzeń gospodarczych dotyczących danego roku obrotowego, niezależnie od tego, czy zostały one udokumentowane fakturą oraz czy nastąpiła ich zapłata. Tym samym w przypadku wyceny bilansowej lokat, dokonując ich wyceny, jednostka powinna ustalić i zaksięgować tę część odsetek, która dotyczy danego roku obrotowego.

Metody księgowania w momencie dopisania przez bank odsetek od lokaty

W momencie gdy bank faktycznie dopisuje odsetki (tu: w roku 2026), istnieją dwie poprawne metody ich rozliczenia, tj.:

- metoda rozdzielna – jednostka ujmuje wpływ środków na rachunek, dzieląc kwotę na część naliczoną w roku ubiegłym (zamykając konto 65–1 lub 14) oraz na część stanowiącą przychód bieżącego roku (konto 75–0) (zob. przykład 1),
- metoda pełnego ujęcia i storna – jednostka księguje całą kwotę otrzymanych odsetek jako przychód finansowy bieżącego roku, a następnie dokonuje storna o kwotę, która została już ujęta w wyniku finansowym roku poprzedniego (zob. przykład 2).

eprasa.pl ea1dcd0db2

PRZYKŁAD 1

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2025 r. jednostka naliczyła odsetki od lokaty o wartości 300 000 zł, której termin zapadalności przypada na maj 2026 r. Kwota przypadającą na rok 2025, w wysokości 4200 zł, została zaksięgowana zgodnie z zasadą memoriału na koncie 65–1 „Inne rozliczenia międzyokresowe" w korespondencji z przychodami finansowymi jako przychody niebędące przychodami podatkowymi. Jednostka w momencie doliczenia przez bank odsetek, w kwocie 10 500 zł, stosuje metodę rozdzielną ich rozliczania.

Ewidencja w księgach rachunkowych 2025 r.

1. WB – założenie lokaty terminowej

Wn konto 13–5 „Rachunek lokat terminowych"		300 000 zł
Ma konto 13–1 „Rachunek bieżący"		300 000 zł

2. PK – naliczenie odsetek bilansowych (które nie stanowią przychodów podatkowych)

Wn konto 65–1 „Inne rozliczenia międzyokresowe"		4 200 zł
Ma konto 75–0 „Przychody finansowe"		4 200 zł

13–1 *– Rachunek bieżący*			
(Sp)	*xxx*	*300 000,00*	*(1)*

13–5 *– Rachunek lokat terminowych*			
(1)	*300 000,00*		

65–1 *– Inne rozliczenia międzyokresowe*			
(2)	*4 200,00*		

75–0 *– Przychody finansowe*			
		4 200,00	*(2)*

Ewidencja w księgach rachunkowych roku 2026 (maj 2026 r.)

1. WB – wpływ odsetek od banku (z uwzględnieniem podziału kwoty naliczonych odsetek)

Wn konto 13–1 „Rachunek bieżący"		10 500 zł
Ma konto 65–1 „Inne rozliczenia międzyokresowe" (rozliczenie salda z 2025 r.)		4 200 zł
Ma konto 75–0 „Przychody finansowe"		6 300 zł

65–1 *– Inne rozliczenia międzyokresowe*			
(Sp)	*4 200,00*	*4 200,00*	*(1)*

75–0 *– Przychody finansowe*			
		6 300,00	*(1)*

13–1 *– Rachunek bieżący*			
(1)	*10 500,00*		

Zgodnie z przepisami podatkowymi odsetki od lokat terminowych stają się przychodem podatkowym w momencie ich otrzymania, czyli faktycznego wpływu na rachunek bankowy. W przykładzie, w maju 2026 r., cała kwota – 10 500 zł – jest przychodem podatkowym roku 2026, mimo że przychodami bilansowymi tego roku (2026) jest jedynie kwota 6 300 zł.

eprasa.pl ea1dcd0db2

PRZYKŁAD 2

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2025 r. jednostka samodzielnie naliczyła odsetki od lokaty o wartości 450 000 zł, której termin zapadalności przypada na maj 2026 r. Kwota przypadająca na rok 2025, w wysokości 5200 zł, została zaksięgowana zgodnie z zasadą memoriału na koncie 65–1 „Inne rozliczenia międzyokresowe" w korespondencji z przychodami finansowymi jako przychody niebędące przychodami podatkowymi. Jednostka w momencie doliczenia przez bank odsetek, w kwocie 13 000 zł, stosuje metodę pełnego ujęcia i storna.

Ewidencja w księgach rachunkowych 2025 r.

1. WB – założenie lokaty terminowej

Wn konto 13–5 „Rachunek lokat terminowych"	450 000 zł
Ma konto 13–1 „Rachunek bieżący"	450 000 zł

2. PK – naliczenie odsetek bilansowych (które nie stanowią przychodów podatkowych)

Wn konto 65–1 „Inne rozliczenia międzyokresowe"	5 200 zł
Ma konto 75–0 „Przychody finansowe"	5 200 zł

13–1 *– Rachunek bieżący*			
(Sp)	*xxx*	*450 000,00*	*(1)*

13–5 *– Rachunek lokat terminowych*			
(1)	*450 000,00*		

65–1 *– Inne rozliczenia międzyokresowe*			
(2)	*5 200,00*		

75–0 *– Przychody finansowe*			
		5 200,00	*(2)*

Ewidencja w księgach rachunkowych roku 2026 (maj 2026 r.)

1. WB – wpływ odsetek od banku

Wn konto 13–1 „Rachunek bieżący"	13 000 zł
Ma konto 75–0 „Przychody finansowe"	13 000 zł

2. PK – storno odsetek naliczonych bilansowo

Wn konto 65–1 „Inne rozliczenia międzyokresowe"	(–)5 200 zł
Ma konto 75–0 „Przychody finansowe"	(–)5 200 zł

65–1 *– Inne rozliczenia międzyokresowe*			
(Sp)	*5 200,00*		
(2)	*(–) 5 200,00*		

75–0 *– Przychody finansowe*			
		13 000,00	*(1)*
		(–) 5 200,00	*(2)*

13–1 *– Rachunek bieżący*			
(1)	*13 000,00*		

eprasa.pl ea1dcd0db2

W przykładzie, w maju 2026 r., cała kwota 13 000 zł jest przychodem podatkowym roku 2026, mimo że przychodami bilansowymi tego roku (2026) jest jedynie kwota 7800 zł.

Wpływ polityki rachunkowości na prezentację w bilansie

To, gdzie odsetki pojawią się w bilansie, zależy od decyzji kierownika jednostki zapisanej w polityce rachunkowości. Według obowiązujących standardów rachunkowości oraz przepisów uor nienotyfikowane odsetki od lokat terminowych – czyli te, które jednostka nalicza samodzielnie na dzień zamknięcia ksiąg – podlegają wykazaniu w aktywach bilansu łącznie z kapitałem lokaty. Prezentuje się je jako element zwiększający wartość danego składnika majątku, co pozostaje niezależne od technicznego sposobu ich ujęcia w ewidencji księgowej (np. na koncie 65–1 „Inne rozliczenia międzyokresowe" lub 14 „Krótkoterminowe aktywa finansowe"). Miejsce ich ujawnienia w sprawozdaniu finansowym (sporządzanym według załącznika nr 1 do uor) jest ściśle skorelowane z klasyfikacją samej lokaty, determinowaną przez jej termin zapadalności. I tak:

- lokaty długoterminowe (powyżej 12 miesięcy) – odsetki wraz z kapitałem wykazuje się w aktywach trwałych jako inne długoterminowe aktywa finansowe (poz. A.IV.3 lit. a, b lub c),
- lokaty krótkoterminowe (powyżej 3 do 12 miesięcy) – ujmuje się w aktywach obrotowych jako inne krótkoterminowe aktywa finansowe (poz. B.III.1 lit. a lub b),
- lokaty płynne (do 3 miesięcy) – prezentowane są w aktywach obrotowych w pozycji inne środki pieniężne (poz. B.III.1 lit. c).

Warto zwrócić uwagę na alternatywne podejście spotykane w literaturze przedmiotu, które dopuszcza prezentację takich odsetek w pozycji B.IV. „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe". Ze względu na te dwa możliwe kierunki kluczowe jest, aby ostateczną decyzję o sposobie prezentacji podjął kierownik jednostki, zapewniając ciągłość stosowania przez precyzyjny zapis w polityce rachunkowości.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

2. Jak zaksięgować rozliczenie kosztów sprzedaży i zarządu na dzień bilansowy

PROBLEM

W naszej firmie produkcyjnej stosujemy ewidencję kosztów na kontach zespołu 4 i 5. Przyjęliśmy zasadę, że w trakcie roku obrotowego nie rozliczamy kosztów ogólnego zarządu ani kosztów sprzedaży jako składników kosztu własnego sprzedaży. Kwoty te po prostu gromadzą się na kontach 55 i 52–7.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Jakie są poprawne metody wyksięgowania tych sald na dzień bilansowy? Czy można zostawić je na tych kontach do stycznia 2026 r., czy może należy je obowiązkowo wyzerować?

RADA

Na dzień bilansowy konta 55 „Koszty zarządu" oraz 52–7 „Koszty sprzedaży" nie mogą wykazywać salda. Muszą one zostać całkowicie rozliczone (wyzerowane) przez przeniesienie ich wartości – w zależności od stosowanego przez jednostkę wariantu rachunku zysków i strat – na konto 49 „Rozliczenie kosztów" lub bezpośrednio na konto 86 „Wynik finansowy". Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Koszty ogólnego zarządu obejmują wydatki administracyjne, płace dyrekcji, koszty biurowe, a także koszty funkcji pełnionych dla całej firmy, jak ochrona mienia czy szkolenia BHP. Z kolei koszty sprzedaży to wydatki powstałe po wydaniu towaru z magazynu, takie jak transport do klienta, ubezpieczenia przesyłek, prowizje pośredników czy kampanie reklamowe. Zgodnie z przepisami uor koszty ogólnego zarządu oraz koszty sprzedaży mają specyficzny status. Nie są one związane bezpośrednio z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakich znajduje się on w dniu wyceny, dlatego nie mogą zwiększać kosztu wytworzenia wyrobów czy usług. Ustawa o rachunkowości nakazuje (zob. art. 28 ust. 3 uor), aby obciążały one wynik finansowy dokładnie w tym okresie sprawozdawczym, w którym zostały poniesione. Konta kosztów okresu, a takimi są koszty zarządu i sprzedaży, to konta wynikowe, a nie bilansowe, dlatego ich saldo nie może pozostać na koniec roku. Pozostawienie salda zafałszowałoby wynik finansowy roku obrotowego, przenosząc koszty na kolejny okres, co narusza zasadę memoriału. Dlatego na dzień bilansowy muszą zostać przeksięgowane na wynik finansowy lub konto rozliczeniowe, aby wynik roku odpowiadał rzeczywistym kosztom poniesionym w tym okresie. Oznacza to, że w sytuacji gdy jednostka nie rozlicza tych kosztów w trakcie roku (a z takim przypadkiem mamy do czynienia w pytaniu), na dzień bilansowy musi dokonać ich rozliczenia końcowego. Metoda tego rozliczenia ściśle zależy od wybranego przez kierownika jednostki wariantu rachunku zysków i strat:

- jeżeli jednostka stosuje wariant porównawczy rachunku zysków i strat – salda kont 55 i 52–7 przenosi się na stronę Wn konta 49 „Rozliczenie kosztów". W tym wariancie koszty zarządu i sprzedaży nie są prezentowane oddzielnie w rachunku zysków i strat, ponieważ wchodzą w skład kosztów operacyjnych ujętych według rodzaju na kontach zespołu 4,
- jeżeli jednostka stosuje wariant kalkulacyjny rachunku zysków i strat – salda kont 55 i 52–7 przeksięgowuje się bezpośrednio na stronę Wn konta 86 „Wynik finan-

eprasa.pl ea1dcd0db2

sowy". Dzięki temu w rachunku zysków i strat koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu są wykazywane osobno – odpowiednio w pozycjach D i E.

PRZYKŁAD

Załóżmy, że na dzień 31 grudnia 2025 r. firma produkcyjna wykazuje następujące salda na kontach zespołu 5 (przed ich zamknięciem):

- konto 55 „Koszty zarządu": 105 000 zł
- konto 52–7 „Koszty sprzedaży": 72 000 zł

Wariant 1 – jednostka sporządza porównawczy rachunek zysków i strat

1. PK – przeksięgowanie kosztów zarządu na koniec roku

Wn konto 49 „Rozliczenie kosztów"	105 000 zł
Ma konto 55 „Koszty zarządu"	105 000 zł

2. PK – przeksięgowanie kosztów sprzedaży na koniec roku

Wn konto 49 „Rozliczenie kosztów"	72 000 zł
Ma konto 52–7 „Koszty sprzedaży"	72 000 zł

52–7 *– Koszty sprzedaży*				***55*** *– Koszty zarządu*				***49*** *– Rozliczenie kosztów*			
(Sp)	*72 000,00*	*72 000,00*	*(2)*	*(Sp)*	*105 000,00*	*105 000,00*	*(1)*	*(1)*	*105 000,00*		
								(2)	*72 000,00*		

Wariant 2 – jednostka sporządza kalkulacyjny rachunek zysków i strat

1. PK – przeksięgowanie kosztów zarządu na koniec roku

Wn konto 86 „Wynik finansowy"	105 000 zł
Ma konto 55 „Koszty zarządu"	105 000 zł

2. PK – przeksięgowanie kosztów sprzedaży na koniec roku

Wn konto 86 „Wynik finansowy"	72 000 zł
Ma konto 52–7 „Koszty sprzedaży"	72 000 zł

52–7 *– Koszty sprzedaży*				***55*** *– Koszty zarządu*				***86*** *– Wynik finansowy*			
(Sp)	*72 000,00*	*72 000,00*	*(2)*	*(Sp)*	*105 000,00*	*105 000,00*	*(1)*	*(1)*	*105 000,00*		
								(2)	*72 000,00*		

W obu wariantach, po dokonaniu tych zapisów, konta 55 i 52–7 wykazują na dzień 1 stycznia 2026 r. saldo zerowe, co jest zgodne z wymogami czystości kont kosztowych na nowy rok obrotowy.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 28 ust. 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

eprasa.pl ea1dcd0db2

3. Jak rozliczyć w księgach rachunkowych koszty usługi płaconej z dołu, gdy faktura wpływa dopiero w kolejnym roku obrotowym

PROBLEM

W listopadzie 2025 r. nasza firma podpisała kwartalną umowę na stałe utrzymanie i serwis urządzeń (konserwacja klimatyzacji oraz maszyn produkcyjnych). Usługa jest świadczona przez trzy miesiące: od grudnia 2025 r. do końca lutego 2026 r. Cena za cały okres jest stała i znana, jednak faktura zostanie wystawiona dopiero po zakończeniu kontraktu, czyli w marcu 2026 r. Jak poprawnie ująć koszty w grudniu 2025 r., aby rzetelnie zamknąć rok, skoro fizycznie nie ma faktury?

RADA

Zgodnie z zasadą memoriału koszty konserwacji przypadające na grudzień 2025 r. muszą obciążyć wynik finansowy tego roku. Ponieważ wartość usługi wynika z umowy i jest znana, należy ją ująć na podstawie dowodu PK (Polecenie księgowania) jako tzw. dostawy niefakturowane na koncie „Rozliczenie zakupu". Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Prawidłowe ujęcie kosztów na przełomie lat obrotowych wymaga stosowania zasady memoriału (art. 6 ust. 1 uor) oraz zasady współmierności przychodów i kosztów (art. 6 ust. 2 uor). Zgodnie z nimi w księgach rachunkowych należy ująć wszystkie koszty dotyczące danego roku, niezależnie od terminu ich zapłaty czy daty wystawienia faktury. Skoro usługa serwisu była świadczona w grudniu 2025 r., to część wynagrodzenia za ten miesiąc jest kosztem roku 2025.

W sytuacji gdy wartość wykonanej, lecz niezafakturowanej usługi jest jednostce znana (wynika wprost z zawartego kontraktu), koszt ten ujmuje się na podstawie dowodu zastępczego (PK). Dokument ten ma charakter tymczasowy i służy udokumentowaniu operacji do czasu otrzymania faktury. Księgowania dokonuje się w korespondencji z kontem 30 „Rozliczenie zakupu" jako dostawy niefakturowane. Warto podkreślić, że jeśli kwota kosztu jest znana, a nie jedynie szacowana, to takie ujęcie pozwala na zachowanie współmierności przychodów i kosztów, bez konieczności tworzenia biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, co jest istotne dla celów podatkowych.

eprasa.pl ea1dcd0db2

PRZYKŁAD

Firma zawarła umowę na serwis na okres od 1 grudnia 2025 r. do 28 lutego 2026 r. (3 miesiące). Łączny koszt usługi określono na 15 000 zł netto. Faktura zostanie wystawiona w marcu 2026 r. na kwotę 18 450 zł brutto (w tym 3450 zł VAT).

Ewidencja w księgach rachunkowych roku 2025

1. PK – wartość usługi za grudzień 2025 r.
   (koszt za 1 miesiąc – grudzień: 15 000 zł : 3 miesiące = 5 000 zł

Wn konto 40–2 „Usługi obce”	5 000 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu” (dostawy niefakturowane)	5 000 zł

***30** – Rozliczenie zakupu (dostawy niefakturowane)*			***40–2** – Usługi obce*		
	5 000,00	*(1)*	*(1)*	*5 000,00*	

Ewidencja w księgach rachunkowych roku 2026 (po otrzymaniu faktury w marcu 2026 r.):

1. Faktura za serwis (wartość brutto):

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu”	18 450 zł
Ma konto 21 „Rozrachunki z dostawcami”	18 450 zł

2. Ujęcie kosztów dotyczących roku 2026 (koszt za 2 miesiące, tj. styczeń–luty: 15 000 zł : 3 miesiące × 2 miesiące = 10 000 zł

Wn konto 40–2 „Usługi obce”	10 000 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”	10 000 zł

3. VAT naliczony do odliczenia

Wn konto 22–1 „VAT naliczony i jego rozliczenie”	3 450 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu”	3 450 zł

***21** – Rozrachunki z dostawcami*			***30** – Rozliczenie zakupu (dostawy niefakturowane)*				***40–2** – Usługi obce*		
	18 450,00	*(1)*	*(1)*	*18 450,00*	*5 000,00*	*(Sp)*	*(2)*	*10 000,00*	
					10 000,00	*(2)*			
					3 450,00	*(3)*			

***22–1** – VAT naliczony i jego rozliczenie*		
(3)	*3 450,00*	

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 1–2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

eprasa.pl ea1dcd0db2

4. Czy odpis drobnych, nieprzedawnionych należności jest dopuszczalny rachunkowo i podatkowo

PROBLEM

Prowadzę księgowość spółki i przy zamykaniu ksiąg za 2025 r. zauważyłam, że na kontach rozrachunkowych z odbiorcami widnieje kilka pozycji na symboliczne kwoty (od 3 do 15 zł). Są to należności z tytułu sprzedaży z połowy 2025 r., które nie uległy jeszcze przedawnieniu. Wiem, że ich dochodzenie jest ekonomicznie bezzasadne – koszt wysłania monitu czy opłacenia prawnika wielokrotnie przewyższa wartość długu. W jaki sposób poprawnie wyksięgować te kwoty, aby było to zgodne z ustawą o rachunkowości oraz przepisami podatkowymi?

RADA

Drobne kwoty należności, których ściąganie jest nieopłacalne, można uznać za nieściągalne i odpisać w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Aby operacja ta była neutralna podatkowo (stanowiła koszt uzyskania przychodu), konieczne jest sporządzenie przez kierownika jednostki protokołu, w którym wykaże się, że przewidywane koszty egzekucji i postępowania sądowego są wyższe niż sama kwota należności. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Zgodnie z zasadami prawa bilansowego należności wykazuje się w księgach tylko wtedy, gdy stanowią one aktywa, czyli zasoby, które w przyszłości przyniosą jednostce korzyści ekonomiczne (zob. art. 3 ust. 1 pkt 12 uor). Jeśli dana kwota – choć prawnie należna i nieprzedawniona – jest tak niska, że jej odzyskanie wygenerowałoby koszty przewyższające samą należność, przestaje ona spełniać definicję aktywa. W takim przypadku utrzymywanie jej w bilansie byłoby niezgodne z rzeczywistym stanem majątkowym firmy. Decyzję o uznaniu takich kwot za nieściągalne podejmuje kierownik jednostki (np. zarząd spółki czy właściciel). Podstawą do dokonania zapisu w księgach jest pisemne oświadczenie lub protokół, w którym stwierdza się nieopłacalność windykacji. Na tej podstawie wystawia się dowód PK – Polecenie księgowania i obciąża konto 76–1 „Pozostałe koszty operacyjne" w korespondencji z kontem 20 „Rozrachunki z odbiorcami" (chyba że wcześniej na te kwoty utworzono odpis aktualizujący – wtedy obciąża się konto 28 „Odpisy aktualizujące należności").

Kwestie podatkowe (CIT/PIT). Samo odpisanie należności w koszty bilansowe nie oznacza automatycznie, że będzie to koszt uzyskania przychodu (KUP). Aby tak się

eprasa.pl ea1dcd0db2

stało, muszą zostać spełnione trzy kluczowe warunki (zob. art. 23 ust. 1 pkt 17 i 20, art. 23 ust. 2 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych i art. 16 ust. 1 pkt 20 i 25, art. 16 ust. 2 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych):

- należność była wcześniej wykazana jako przychód należny,
- wierzytelność nie uległa jeszcze przedawnieniu,
- jednostka posiada protokół, z którego wynika, że koszty procesowe i egzekucyjne związane z dochodzeniem tej wierzytelności byłyby równe lub wyższe od jej kwoty.

W kalkulacji kosztów w protokole można uwzględnić m.in. opłaty sądowe, koszty zastępstwa procesowego, wydatki na notariusza, koszty komornicze czy nawet rynkowe wynagrodzenie kancelarii prawnej za prowadzenie windykacji. Jeśli z rzetelnej kalkulacji wyniknie, że np. odzyskanie 10 zł wymaga wydania 50 zł na same opłaty, warunek ustawowy zostaje spełniony.

PRZYKŁAD

Spółka X postanowiła uporządkować salda za rok 2025. Kierownik jednostki podjął decyzję o odpisaniu dwóch nieprzedawnionych należności, które wcześniej zaliczono do przychodów:

- należność od kontrahenta A: 7,50 zł,
- należność od kontrahenta B: 14,20 zł.

Łączna kwota do odpisu to 21,70 zł. Z kalkulacji wynika, że minimalne koszty sądowe i egzekucyjne dla każdej z tych spraw wyniosłyby co najmniej 40 zł.

Ewidencja w księgach rachunkowych (na podstawie protokołu i dowodu PK)

Wn konto 76–1	„Pozostałe koszty operacyjne”	21,70 zł
Ma konto 20–1	„Rozrachunki z odbiorcami” (w analityce: kontrahent A i B)	21,70 zł

20–1 *– Rozrachunki z odbiorcami (kontrahent A)*				***20–1*** *– Rozrachunki z odbiorcami (kontrahent B)*				***76–1*** *– Pozostałe koszty operacyjne*			
(Sp)	*7,50*	*7,50*	*(1)*	*(Sp)*	*14,20*	*14,20*	*(1)*	*(1)*	*21,70*		

Po spełnieniu warunków z protokołem kwota 21,70 zł będzie stanowiła dla spółki koszt uzyskania przychodów.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 23 ust. 1 pkt 17 i 20, art. 23 ust. 2 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)
- art. 16 ust. 1 pkt 20 i 25, art. 16 ust. 2 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)
- art. 3 ust. 1 pkt 12 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

eprasa.pl ea1dcd0db2

5. Jak na dzień bilansowy ująć odsetki od pożyczki udzielonej innej jednostce

PROBLEM

W grudniu 2025 r. moja jednostka udzieliła pożyczki innemu podmiotowi, z którym nie jesteśmy powiązani. Środki przelane zostały 10 grudnia, a termin spłaty całości wraz z odsetkami przypada na marzec 2026 r. Jak poprawnie podejść do wyceny tej pożyczki na dzień bilansowy 31 grudnia 2025 r. Czy skoro brak jest wpływu gotówki, można pominąć odsetki w księgach 2025 r., czy też należy je wyliczyć i zaksięgować?

RADA

Zgodnie z zasadą memoriału przychody z odsetek należy przypisać do okresu, którego dotyczą, niezależnie od tego, kiedy nastąpi faktyczna zapłata. Na dzień bilansowy 31 grudnia 2025 r. należy naliczyć odsetki przypadające za okres od dnia udzielenia pożyczki do końca roku i wykazać je jako przychody finansowe oraz zwiększenie wartości aktywów finansowych. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Wycena bilansowa pożyczki najczęściej odbywa się w kwocie wymaganej zapłaty, co oznacza uwzględnienie niespłaconego kapitału powiększonego o odsetki należne na ten dzień. Zasada ostrożności oraz memoriału (odpowiednio: art. 7 ust. 1 i art. 6 ust. 1 uor) obligują jednostkę do wykazania w przychodach finansowych 2025 r. tej części odsetek, która „narosła" do 31 grudnia, nawet jeśli termin ich płatności jeszcze nie zapadł. W bilansie kwotę tę wykazuje się zazwyczaj łącznie z kapitałem pożyczki w odpowiedniej pozycji aktywów, np. jako krótkoterminowe aktywa finansowe. Udzielanie pożyczek jest usługą finansową zwolnioną z VAT. Chociaż przepisy nie nakazują wystawiania faktur dla sprzedaży zwolnionej (chyba że zażąda tego nabywca), wiele jednostek decyduje się na taki krok w momencie spłaty. Nie zmienia to jednak faktu, że dla celów bilansowych przychód musi zostać ujęty pod datą 31 grudnia na podstawie dowodu wewnętrznego (PK – polecenie księgowania), aby wiernie oddać sytuację finansową spółki.

PRZYKŁAD

10 grudnia 2025 r. spółka A udzieliła spółce B pożyczki w kwocie 150 000 zł, przelewając środki na jej rachunek bankowy. Pożyczka jest oprocentowana według stopy 8% w skali roku, a jej spłata – obejmująca zarówno kapitał, jak i należne odsetki – zosta-

eprasa.pl ea1dcd0db2

ła ustalona na dzień 10 marca 2026 r. Na potrzeby prowadzonej ewidencji księgowej jednostka A wycenia pożyczkę w kwocie wymaganej zapłaty.

Liczba dni do naliczenia odsetek w 2025 r. (od 11.12.2025 r. do 31.12.2025 r.): 21 dni

Wyliczenie odsetek na 31.12.2025 r.: 150 000 zł × 8% : 365 dni × 21 dni = 690,41 zł

Całkowita kwota odsetek do spłaty w marcu 2026 r. (za 90 dni): 2 958,90 zł

Ewidencja w księgach rachunkowych roku 2025

1. WB – przekazanie pożyczki (10.12.2025 r.)

Wn konto 24 „Pożyczki”	150 000 zł
Ma konto 13–1 „Rachunek bieżący”	150 000 zł

2. PK – odsetki naliczone na dzień bilansowy

Wn konto 24 „Pożyczki”	690,41 zł
Ma konto 75–0 „Przychody finansowe”	690,41 zł

13–1 *– Rachunek bieżący*				***24*** *– Pożyczki*				***75–0*** *– Przychody finansowe*			
(Sp)	*xxx*	*150 000,00*	*(1)*	*(1)*	*150 000,00*					*690,41*	*(2)*
				(2)	*690,41*						

Ewidencja w księgach rachunkowych roku 2026

1. Faktura/Nota – odsetki za 2026 r. (2958,90 zł – 690,41 zł)

Wn konto 24 „Pożyczki”	2 268,49 zł
Ma konto 75–0 „Przychody finansowe”	2 268,49 zł

2. WB – spłata kapitału i całości odsetek

Wn konto 13–1 „Rachunek bieżący”	152 958,90 zł
Ma konto 24 „Pożyczki”	152 958,90 zł

75–0 *– Przychody finansowe*				***24*** *– Pożyczki*				***13–1*** *– Rachunek bieżacy*			
		2 268,49	*(1)*	*(Sp)*	*150 690,41*	*152 958,90*	*(2)*	*(2)*	*152 958,90*		
				(1)	*2 268,49*						
					152 958,90	*152 958,90*					

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

©℗

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego”

eprasa.pl ea1dcd0db2

2 Otrzymywanie faktur w KSeF oraz dostęp do faktur – po zmianach od 1 lutego 2026 r.

KSeF

Zobacz więcej inforlex.pl

Z dniem 1 lutego 2026 r. został uchylony art. 106na ust. 2 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT), co oznacza, że otrzymywanie e-faktur nie wymaga już akceptacji odbiorcy. Faktura wystawiona w KSeF, która została przyjęta do systemu i otrzymała numer KSeF, jest automatycznie dostępna po stronie nabywcy, o ile w dokumencie został uwzględniony jego identyfikator podatkowy NIP (w części Podmiot2/DaneIdentyfikacyjne/NIP).

1. Data otrzymania faktury ustrukturyzowanej (tryb online)

Zgodnie z art. 106na ust. 3 ustawy o VAT faktura ustrukturyzowana jest uznana za otrzymaną przy użyciu KSeF w dniu przydzielenia jej w tym systemie numeru KSeF.

WAŻNE! Datą otrzymania faktury w KSeF jest:

- data nadania fakturze ustrukturyzowanej numeru KSeF albo
- data faktycznego otrzymania faktury przez nabywcę w przypadku udostępnienia faktury ustrukturyzowanej nabywcy w sposób inny niż przy użyciu KSeF.

Przypadki, w których faktura ustrukturyzowana jest przekazywana w sposób inny niż przy użyciu KSeF, zostały określone w art. 106gb ust. 4 ustawy o VAT. Chodzi o sytuacje udostępniania faktury, np.:

- nabywcy zagranicznemu,
- podatnikowi z innego kraju UE,
- podatnikowi korzystającemu ze zwolnienia w ramach procedury SME,
- podmiotowi, który nie posługuje się numerem NIP czy
- konsumentowi.

PRZYKŁAD 1

Data otrzymania faktury w przypadku nabywcy krajowego (podatnika posiadającego NIP)

Podatnik wystawia fakturę w trybie online. W pliku faktury wskazał 1 lutego 2026 r. jako datę wystawienia faktury i w tym samym dniu (o godz. 23:56) przesłał fakturę do

eprasa.pl ea1dcd0db2

KSeF. Faktura została przyjęta na bramce w tym samym dniu. Numer KSeF faktury został nadany 2 lutego 2026 r. (o godz. 00:01). Nabywcą nie był podmiot wymieniony w art. 106gb ust. 4 ustawy o VAT. Datą otrzymania faktury jest w tym przypadku data przydzielenia fakturze numeru KSeF, czyli 2 lutego 2026 r.

PRZYKŁAD 2

Data otrzymania faktury w przypadku nabywcy zagranicznego

Podatnik wystawia fakturę w trybie online. W pliku faktury wskazał 1 lutego 2026 r. jako datę wystawienia faktury i w tym samym dniu (o godz. 23:56) przesłał fakturę do KSeF. Faktura została przyjęta na bramce w tym samym dniu. Numer KSeF faktury także został nadany 1 lutego 2026 r. Faktura została wystawiona na rzecz nabywcy nieposiadającego siedziby działalności gospodarczej w Polsce, czyli na rzecz podmiotu wymienionego w art. 106gb ust. 4 ustawy o VAT. Nabywca otrzymał fakturę w sposób uzgodniony, poza KSeF – jako załącznik pdf do wysłanej do niego przez sprzedawcę wiadomości e-mail. Nastąpiło to 3 lutego 2026 r.

Datą otrzymania faktury jest w tym przypadku data faktycznego otrzymania faktury poza KSeF, czyli 3 lutego 2026 r.

W przypadku trybu offline istnieją szczególne zasady określania daty otrzymania faktury (w niniejszym opracowaniu zostały one pominięte).

2. Otrzymanie faktury w KSeF. Dostęp do faktury

Dostęp do faktury w KSeF mają określone podmioty. Jest to przede wszystkim sprzedawca i nabywca, ale taki dostęp może mieć także tzw. podmiot upoważniony lub podmiot trzeci.

Sprzedawca. Sprzedawca (Podmiot1), którego NIP został uwzględniony w wystawianej fakturze, posiada do niej dostęp jako jedna ze stron transakcji. W przypadkach szczególnych, gdy np. wystawienie faktury odbywa się w ramach samofakturowania przez nabywcę towaru lub usługi bądź wystawcą faktury w imieniu podatnika jest np. organ egzekucyjny, sprzedawca także otrzyma taką fakturę w KSeF. Wynika to z faktu, że na tej fakturze, w elemencie Podmiot1, znajdzie się jego NIP.

Dostęp do wystawianych przez sprzedawcę faktur posiada zarówno sam sprzedawca, jak i osoby fizyczne oraz podmioty, którym ten sprzedawca nadał uprawnienie do dostępu do faktur. Uprawnienie do dostępu do faktur obejmuje dostęp do wszystkich faktur, w których dany podatnik występuje jako strona transakcji (sprzedawca, nabywca, podmiot trzeci, podmiot upoważniony).

Nabywca. KSeF jest systemem teleinformatycznym służącym m.in. do otrzymywania faktur ustrukturyzowanych. Oznacza to, że po przesłaniu przez sprzedawcę pliku XML do KSeF, nadaniu numeru KSeF faktury, nabywca (Podmiot2), którego identyfikator po-

eprasa.pl ea1dcd0db2

datkowy NIP podano w tej fakturze (w polu NIP), otrzyma ją również w tym systemie. Nabywca (lub osoba fizyczna bądź podmiot uprawniony przez nabywcę do dostępu do faktur), po uwierzytelnieniu się w KSeF, uzyska dostęp do wszystkich swoich faktur, w tym faktur zakupowych.

WAŻNE! Aby nabywca otrzymał fakturę w KSeF, jego identyfikator podatkowy NIP musi być wskazany w polu NIP w elemencie Podmiot2. Wskazanie NIP w innym polu, np. NrVatUE lub NrID, uniemożliwia nabywcy odbiór faktury w KSeF, mimo uwierzytelnienia się w systemie.

Podmiot trzeci. W przypadku gdy na fakturze, poza danymi sprzedawcy (Podmiot1) oraz nabywcy (Podmiot2), wskazane zostaną dane podmiotu trzeciego (Podmiot3) związanego z fakturą, np. płatnika czy faktora, wraz z jego identyfikatorem podatkowym NIP lub IDWew, podmiot ten także otrzyma tę fakturę w systemie. Nabywca (lub osoba fizyczna bądź podmiot uprawniony przez nabywcę do dostępu do faktur), po uwierzytelnieniu się w KSeF, uzyska dostęp do faktur, w których występuje jako podmiot trzeci (poza fakturami, w których występowałby np. w roli sprzedawcy czy nabywcy).

Podmiot upoważniony. W określonych ustawowo przypadkach faktury mogą być wystawione przez takie podmioty, jak: komornik sądowy, organ egzekucyjny i przedstawiciel podatkowy. Wypełniany jest wówczas element PodmiotUpowazniony w strukturze FA(3). Podmioty te, z racji że wystawiają faktury w imieniu sprzedawcy (Podmiot1) i jednocześnie sami są stroną transakcji (PodmiotUpowazniony), posiadają w KSeF dostęp do tego typu faktur (poza fakturami, w których sami występują jako sprzedawca, nabywca czy podmiot trzeci). Po uwierzytelnieniu w systemie dostęp do faktur podmiotu upoważnionego będą również posiadać m.in. osoby przez nich uprawnione.

Schemat. Proces pobrania faktury z KSeF (z uwierzytelnieniem)

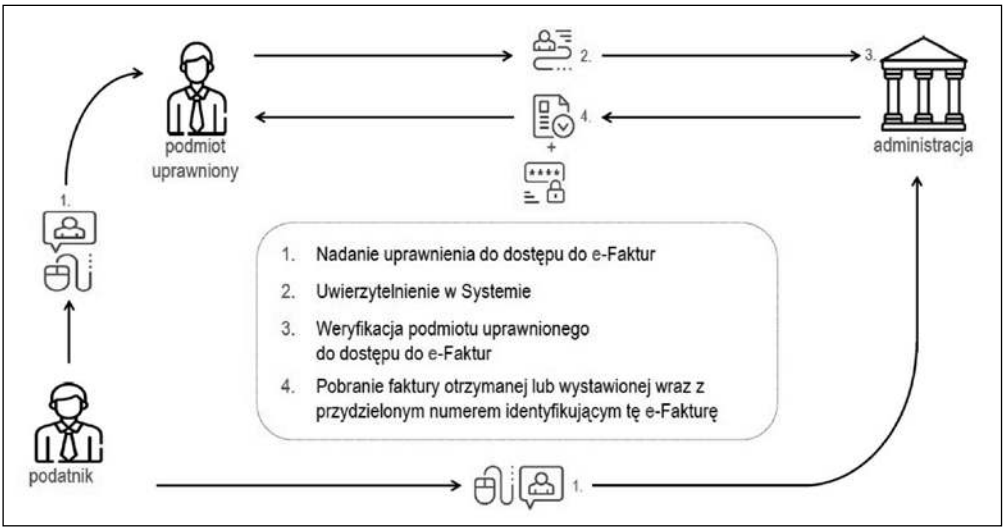

eprasa.pl ea1dcd0db2

Dostęp do faktury w KSeF możliwy jest również bez konieczności uwierzytelnienia się w systemie (za pomocą tzw. dostępu dwuetapowego z wykorzystaniem kodu QR lub tzw. dostępu anonimowego, o czym w dalszej części publikacji).

3. Przekazanie faktury w postaci uzgodnionej

3.1. Udostępnienie faktury w sposób uzgodniony

Fakturą ustrukturyzowaną z założenia jest plik XML. W określonych ustawowo sytuacjach, poza obowiązkiem wystawienia faktury w KSeF, występuje dodatkowo konieczność przekazania nabywcy faktury w sposób uzgodniony. Okoliczności te określa art. 106gb ust. 4 ustawy o VAT. Poza przekazaniem faktury w postaci uzgodnionej należy pamiętać również o opatrzeniu faktury przekazywanej poza KSeF odpowiednim kodem weryfikującym.

Obowiązek przekazania nabywcy faktury w sposób uzgodniony wystąpi, gdy:

- miejscem świadczenia jest terytorium państwa członkowskiego inne niż terytorium kraju lub terytorium państwa trzeciego lub
- nabywcą jest podmiot nieposiadający siedziby działalności gospodarczej ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju, lub
- nabywcą jest podmiot nieposiadający siedziby działalności gospodarczej na terytorium kraju, który posiada stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju, przy czym to stałe miejsce prowadzenia działalności nie uczestniczy w nabyciu towaru lub usługi, dla którego wystawiono fakturę,
- nabywcą jest podatnik z innego kraju UE, korzystający ze zwolnienia w ramach procedury SME,
- nabywcą jest podmiot, który nie posługuje się numerem NIP,
- nabywcą jest osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej (konsument).

W przypadku udostępnienia faktury nabywcy, o którym mowa wcześniej, poza KSeF lub w przypadku użycia faktury poza KSeF, występuje obowiązek oznaczenia faktury ustrukturyzowanej kodem weryfikującym (a w niektórych przypadkach kodami weryfikującymi). Oznaczenie faktury kodem QR umożliwia dostęp do tej faktury w KSeF oraz weryfikację danych zawartych na tej fakturze (tzw. dostęp dwuetapowy).

3.2. Zapewnienie dostępu do faktury nabywcom bez NIP i konsumentom

W przypadku gdy faktura ustrukturyzowana jest wystawiana na rzecz nabywcy, który nie posługuje się NIP lub który jest konsumentem, i jest otrzymywana przez tego nabywcę przy użyciu KSeF, podatnik jest obowiązany zapewnić temu nabywcy dostęp do tej faktury przez podanie kodu weryfikującego do faktury oraz danych umożliwiających zidentyfikowanie tej faktury w systemie. Jeżeli zatem nabywca, np. konsument (osoba

eprasa.pl ea1dcd0db2

fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej), będzie chciał odebrać fakturę, korzystając z KSeF, to sprzedawca będzie mógł mu wydać wyłącznie kod QR wraz z danymi dostępowymi do faktury, bez konieczności przekazywania np. wydruku faktury. Wówczas osoba fizyczna po zeskanowaniu kodu QR i wpisaniu ww. danych dostępowych będzie mogła pobrać fakturę bez konieczności uwierzytelnienia się w systemie (które w przypadku konsumentów generalnie nie jest możliwe).

4. Kody weryfikujące

Kod QR (Quick Response) to graficzna postać linku prowadzącego do faktury w KSeF, umożliwiająca weryfikację, czy dana faktura znajduje się w KSeF, pobranie jej z systemu bez konieczności logowania oraz – przypadku faktur wystawianych w trybie offline – pozwalająca potwierdzić tożsamość wystawcy faktury. Wprowadzenie takiego rozwiązania pozwala na szybkie odczytanie informacji, bez konieczności korzystania z komputera. Kod QR można zeskanować, używając np. smartfona. Kody QR w kontekście KSeF są wdrażane w szczególności z myślą o sytuacjach, w których faktura jest przekazywana nabywcy innym kanałem niż bezpośrednie pobranie z API KSeF (np. gdy nabywcą jest podatnik zagraniczny).

Generowanie kodów odbywa się lokalnie na poziomie danego narzędzia do wystawiania faktur, w oparciu o dane zawarte w wystawionej fakturze.

WAŻNE! Przez oznaczenie faktury kodem weryfikującym rozumie się utworzenie linku do faktury lub znaku graficznego (QR kodu) i naniesienie go bezpośrednio na fakturę przed przekazaniem jej odbiorcy (wraz z odpowiednim numerem lub napisem). Sposób utworzenia kodu określony jest w dokumentacji technicznej.
Znak graficzny (QR kod) przedstawia unikalny ciągu znaków w postaci dwuwymiarowego, kwadratowego kodu graficznego QR zgodnego z normą ISO/IEC 18004:2024.

Oznaczenie faktury kodem weryfikującym powinno następować każdorazowo podczas wizualizowania jej w programach komercyjnych. Bezpłatne programy udostępniane przez MF także posiadają taką funkcjonalność.

4.1. Kod QR do weryfikacji faktury online lub offline

W zależności od trybu wystawienia faktury (online lub offline) na wizualizacji faktury:

- wystawionej online – zamieszczany jest jeden kod QR (KOD I), a pod tym kodem powinno znaleźć się oznaczenie w postaci numeru KSeF faktury, lub
- wystawionej offline zamieszczane są dwa kody QR:
  – KOD I z napisem „offline”,
  – KOD II z napisem „CERTYFIKAT”.

eprasa.pl ea1dcd0db2

PRZYKŁAD 3

Przykładowy kod graficzny QR dla faktury online i offline (KOD I)

5265877635-20250709-0100E01D6840-3C

OFFLINE

KOD I (dla faktury online lub offline):

- zapewnia dostęp do tej faktury w KSeF,
- umożliwia weryfikację danych zawartych na tej fakturze, w przypadku posługiwania się fakturą poza KSeF,
- jest zamieszczany na wizualizacji faktury wystawionej w trybie online,
- służy do oznaczenia faktury wystawionej w trybie offline24, offline – niedostępność KSeF lub w trybie awaryjnym przekazywanej nabywcy albo używanej poza KSeF,
- jeśli dotyczy faktury znajdującej się już w KSeF, posiada oznaczenie w postaci numeru KSeF faktury, a jeśli dotyczy faktury wystawionej w trybie offline24, offline – niedostępność KSeF lub w trybie awaryjnym (jeszcze nieprzesłanej do KSeF), to zawiera napis „offline".

Kod weryfikujący zawiera (niezależnie od trybu fakturowania):

- adres zasobu oprogramowania interfejsowego wskazany w specyfikacji tego oprogramowania,
- datę wystawienia faktury wskazaną przez podatnika – w przypadku struktury logicznej FA(3) jest to data z pola P_1,
- identyfikator podatkowy NIP sprzedawcy (również w przypadku faktur wystawianych przez nabywcę w procedurze samofakturowania),
- wyróżnik faktury.

WAŻNE! Kod weryfikujący (KOD I) zapewnia dostęp do faktury oraz umożliwia weryfikację danych zawartych na fakturze. Niezależnie, czy dotyczy faktury wystawionej w trybie online czy offline, składa się z tych samych elementów.

eprasa.pl ea1dcd0db2

4.2. Kod QR do weryfikacji tożsamości wystawcy faktury offline

KOD II (wyłącznie dla faktur offline):

- umożliwia zapewnienie autentyczności pochodzenia i integralności treści tej faktury,
- pozwala na sprawdzenie, czy certyfikat jest aktywny oraz czy właściciel certyfikatu posiada uprawnienia do wystawienia faktury w imieniu podatnika,
- służy do oznaczania faktur wystawionych w trybie offline24, offline – niedostępność KSeF i w trybie awaryjnym, udostępnianych nabywcy w sposób inny niż przy użyciu KSeF (przed przesłaniem faktury do KSeF),
- powinien zawierać napis „CERTYFIKAT".

WAŻNE! Do wygenerowania KODU II niezbędne jest posiadanie certyfikatu KSeF (typu 2).

Kod umożliwiający weryfikację tożsamości wystawcy składa się z:

- adresu zasobu oprogramowania interfejsowego wskazanego w specyfikacji tego oprogramowania,
- typu identyfikatora kontekstu i jego wartości,
- identyfikatora podatkowego NIP sprzedawcy,
- identyfikatora certyfikatu KSeF,
- wyróżnika faktury,
- składników, o których mowa wcześniej, opatrzonych certyfikatem KSeF (typu 2).

Typ identyfikatora kontekstu to np. NIP, identyfikator wewnętrzny, identyfikator złożony NIP-VAT UE. Kontekst to z kolei identyfikator podatnika uprawnionego do wystawiania faktur w KSeF, służący do weryfikacji uprawnień posiadanych przez wystawcę faktury przy przesyłaniu tych faktur do KSeF.

PRZYKŁAD 4

Przykładowy kod graficzny QR dla faktury offline (KOD II)

CERTYFIKAT

eprasa.pl ea1dcd0db2

4.3. Czym jest wyróżnik faktury

Wyróżnik potocznie nazywany „skrótem faktury" to unikalny ciąg znaków obliczony zgodnie ze specyfikacją oprogramowania interfejsowego, na podstawie skrótu kryptograficznego faktury (pliku XML) o długości 256 bitów, wytworzonego przy użyciu algorytmu kryptograficznego z rodziny SHA2. Jest umieszczany na fakturach wystawianych przy użyciu KSeF lub przesyłanych do tego systemu jako składnik kodu weryfikującego.

4.4. Brak możliwości zamieszczenia kodu na wizualizacji faktury

W przypadku gdy faktura jest przesyłana odbiorcy w formacie ustrukturyzowanych danych uniemożliwiających naniesienie tego kodu (linku lub kodu QR) bezpośrednio na fakturę, podatnik może wraz z tą fakturą:

- przesłać odrębny link (odrębne linki), razem z odpowiednimi oznaczeniami (w zależności od sytuacji numer KSeF, napis „offline", napis „CERTYFIKAT"),
- przesłać odrębny znak graficzny/odrębne znaki graficzne razem z odpowiednimi oznaczeniami (w zależności od sytuacji numer KSeF, napis „offline", napis „CERTYFIKAT").

Wprowadzone rozwiązanie to efekt konsultacji, podczas których przedsiębiorcy zgłaszali trudności w realizacji obowiązku bezpośredniego opatrywania faktur kodami graficznymi QR lub linkami. Wynikało to w szczególności ze stosowania przez nich tzw. EDI, czyli Elektronicznej Wymiany Danych (ang. *Electronic Data Interchange*). Jest to ustandaryzowana metoda automatycznej wymiany dokumentów biznesowych (w tym faktur) między systemami informatycznymi różnych firm. Wymiana danych często odbywa się w ustalonym formacie (np. jako pliki XML), niekoniecznie mającym postać zwizualizowaną. Biorąc jednak pod uwagę, że faktura jest wówczas nadal przekazywana nabywcy (używana poza KSeF), razem z tak przekazanym poza systemem plikiem pojawi się obowiązek dołączenia do niej odpowiedniego kodu QR lub linku (wraz ze stosownym napisem), a niekoniecznie bezpośrednie opatrzenie tym kodem lub linkiem samej faktury.

5. Dostęp dwuetapowy do faktury z wykorzystaniem kodu QR

Po zeskanowaniu kodu QR przy użyciu smartfona lub kliknięciu w link każda osoba ma możliwość szybkiej i uproszczonej weryfikacji zgodności faktury z jej oryginalnymi danymi zawartymi w KSeF. Nie jest w tym przypadku wymagane uwierzytelnienie w systemie. Po zeskanowaniu kodu QR (kliknięciu w link) następuje odczyt informacji zawartych w kodzie i wyświetlane są podstawowe dane identyfikujące tę fakturę wraz z informacją, czy dokument znajduje się w KSeF. W przypadku pozytywnej we-

eprasa.pl ea1dcd0db2

ryfikacji użytkownik zostaje poproszony o wskazanie danych dostępowych faktury, których zakres wynika z treści rozporządzenia w sprawie korzystania z KSeF – zob. rozporządzenie z 12 grudnia 2025 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (Dz.U. z 2025 r. poz. 1815). Po wprowadzeniu tych danych możliwe jest pobranie całej faktury.

Dostęp w KSeF do faktury wystawionej w trybie online lub faktury wystawionej trybie offline (tj. offline24, offline – niedostępność KSeF lub w trybie awaryjnym) przesłanej do KSeF, wymaga podania:

- numeru faktury, o którym mowa w art. 106e ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT (wartość z pola P_2),
- identyfikatora podatkowego NIP lub innego identyfikatora nabywcy towarów lub usług albo informacji o braku identyfikatora,
- kwoty należności ogółem, o której mowa w art. 106e ust. 1 pkt 15 ustawy o VAT (wartość z pola P_15).

Dostęp w KSeF do faktury korygującej wystawionej w trybie online lub faktury korygującej wystawionej trybie offline (tj. offline24, offline – niedostępność KSeF lub w trybie awaryjnym) przesłanej do KSeF, wymaga podania:

- numeru faktury korygującej, o którym mowa w art. 106j ust. 2 pkt 2 ustawy o VAT (wartość z pola P_2),
- identyfikatora podatkowego NIP lub innego identyfikatora nabywcy towarów lub usług albo informacji o braku identyfikatora,
- kwoty należności ogółem zawartej w fakturze korygującej, o której mowa w art. 106e ust. 1 pkt 15 ustawy o VAT (wartość z pola P_15).

PRZYKŁAD 5

Przebieg procesu uzyskania dostępu do faktury z wykorzystaniem kodu QR

Podatnik X wystawił fakturę ustrukturyzowaną (w trybie online) na rzecz nabywcy nieposiadającego ani siedziby, ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju oraz przekazał mu ją w sposób uzgodniony – papierowo. Faktura w postaci zwizualizowanej została opatrzona kodem weryfikującym QR.

Nabywca może zeskanować kod QR i sprawdzić, czy sprzedawca faktycznie przesłał fakturę do KSeF. Po wprowadzeniu danych dostępowych może pobrać fakturę i zweryfikować, czy dane znajdujące się w KSeF są zbieżne z danymi w otrzymanym wydruku.

eprasa.pl ea1dcd0db2

PRZYKŁAD 6

Przebieg dwuetapowego dostępu do faktury

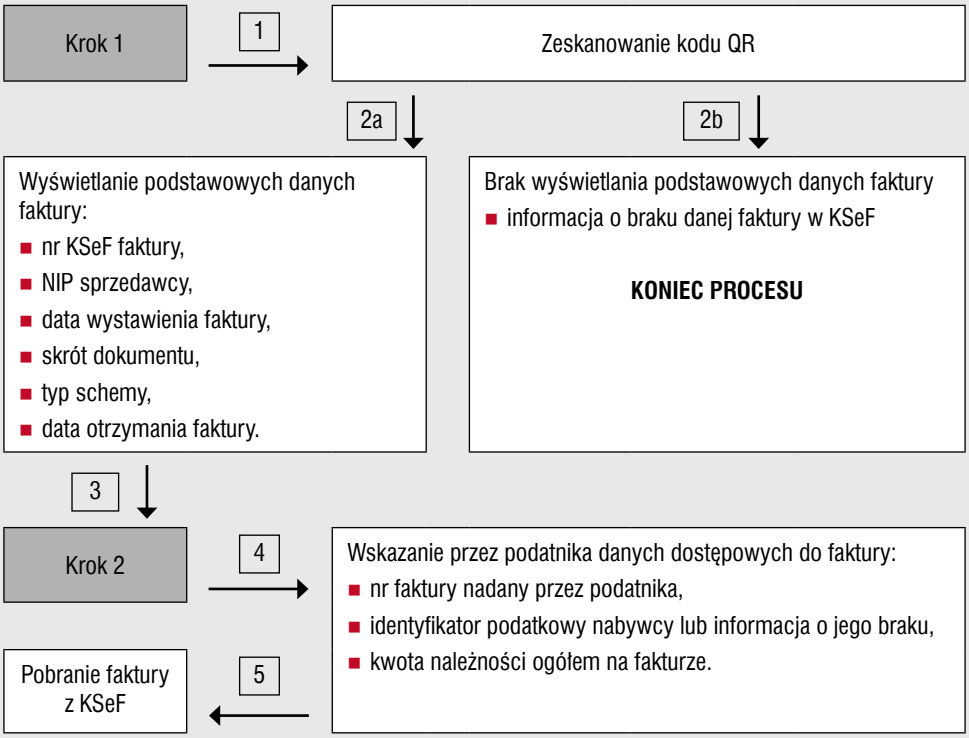

Opis procesu:

1 – nabywca skanuje kod QR znajdujący się na wydruku faktury;

2a – w przypadku gdy faktura identyfikowana danym kodem QR znajduje się w KSeF, wyświetlone zostają jej podstawowe dane, tj.:
- nr KSeF faktury,
- NIP sprzedawcy,
- data wystawienia faktury,
- skrót dokumentu,
- typ schemy,
- data otrzymania faktury,
- informacja, czy faktura była modyfikowana przed wysyłką (dotyczy wyłącznie faktur wystawionych w trybie offline);

2b – w przypadku gdy faktura identyfikowana danym kodem QR nie zostanie znaleziona w systemie, wówczas pojawi się komunikat o braku danej faktury w KSeF i na tym etapie proces zostanie zakończony;

3 – w przypadku wskazanym w pkt 2a podatnik będzie mógł przejść do kolejnego kroku w celu pobrania faktury;

eprasa.pl ea1dcd0db2

4 – w przypadku wskazanym w pkt 2a podatnik poda następnie dane dostępowe do faktury:
- nr faktury nadany przez podatnika,
- identyfikator podatkowy nabywcy lub informacja o jego braku,
- kwota należności ogółem na fakturze;

5 – po wpisaniu prawidłowych danych dostępowych podatnik może pobrać fakturę z KSeF bez konieczności uwierzytelnienia w systemie.

W przypadku wskazania kilka razy z rzędu błędnych danych dostępowych, nastąpi czasowa blokada możliwości pobrania danej faktury.

6. Weryfikacja tożsamości wystawcy faktury w trybie offline z użyciem kodu QR

Link (kod QR) z napisem „CERTYFIKAT" (KOD II) jest generowany wyłącznie w przypadku faktur wystawianych w trybie offline (offline24, offline – niedostępność KSeF, tryb awaryjny) i umożliwia potwierdzenie tożsamości wystawcy tej faktury. Aby wygenerować kod QR, bezwzględnie wymaganym warunkiem jest posiadanie aktywnego certyfikatu KSeF. Wynika to z konieczności opatrzenia składników kodu certyfikatem KSeF. Jest to zabezpieczenie przed sfałszowaniem linku (kodu QR) przez podmioty nieposiadające dostępu do certyfikatu.

API KSeF 2.0 pozwala na weryfikację certyfikatu należącego do wystawcy faktury po przekazaniu odpowiednich danych do systemu, czyli po zeskanowaniu kodu QR lub kliknięciu w link. System zwraca wynik weryfikacji danego certyfikatu KSeF, którym posłużono się przy tworzeniu kodu QR, i obejmuje m.in informację, czy certyfikat KSeF istnieje w systemie, czy certyfikat jest aktywny a jego właściciel ma uprawnienia do wystawiania faktur w imieniu sprzedawcy.

Nie są jednak zwracane dane osobowe powiązane z danym certyfikatem KSeF, który został użyty do wystawienia faktury w trybie offline.

7. Anonimowy dostęp do faktury w KSeF (bez kodu QR)

W okresie fakultatywnego KSeF funkcjonowała usługa tzw. anonimowego dostępu do faktury (https://ksef.mf.gov.pl/web/anonymous-access). Funkcjonalność ta nie wymagała uwierzytelnienia się w systemie. Usługa anonimowego dostępu do faktury na okres obligatoryjnego KSeF została utrzymana. Nowe rozporządzenie w sprawie korzystania z KSeF zawiera w tym zakresie odpowiednie regulacje, wskazujące na zakres danych, których podanie jest konieczne, aby uzyskać dostęp do faktury.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Zgodnie z § 8 rozporządzenia w sprawie korzystania z KSeF dostęp do faktury ustrukturyzowanej jest możliwy przez podanie:

- numeru KSeF faktury,
- numeru faktury, o którym mowa w art. 106e ust. 1 pkt 2 ustawy (wartość z pola P_2),
- numeru identyfikacji podatkowej (NIP) lub innego identyfikatora nabywcy towarów lub usług, albo informacji o braku identyfikatora,
- imienia i nazwiska lub nazwy nabywcy towarów lub usług albo informacji o braku tych danych,
- kwoty należności ogółem, o której mowa w art. 106e ust. 1 pkt 15 o VAT (wartość z pola P_15).

Dostęp do faktury korygującej w postaci faktury ustrukturyzowanej jest możliwy przez podanie:

- numeru KSeF faktury korygującej,
- numeru faktury korygującej, o którym mowa w art. 106j ust. 2 pkt 2 ustawy o VAT (wartość z pola P_2),
- numeru identyfikacji podatkowej (NIP) lub innego identyfikatora nabywcy towarów lub usług albo informacji o braku identyfikatora,
- imienia i nazwiska lub nazwy nabywcy towarów lub usług albo informacji o braku tych danych,
- kwoty należności ogółem, o której mowa w art. 106e ust. 1 pkt 15 ustawy o VAT (wartość z pola P_15) zawartej w fakturze korygującej.

Grafika 1. Anonimowe pobranie faktury krok 1

W ramach pierwszego kroku uzyskania anonimowego dostępu do faktury należy wskazać jej numer KSeF i wybrać „Dalej".

eprasa.pl ea1dcd0db2

Grafika 2. Anonimowe pobranie faktury krok 2

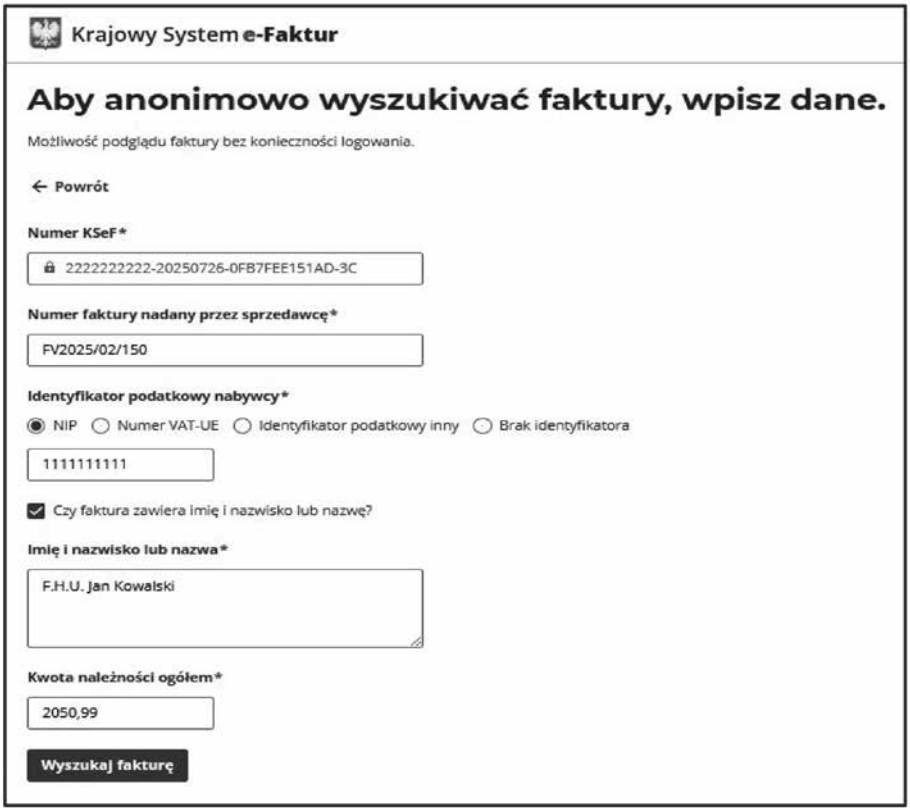

W ramach drugiego kroku należy wskazać numer faktury nadany przez sprzedawcę, identyfikator podatkowy nabywcy lub informację o jego braku, podać imię i nazwisko lub nazwę nabywcy (o ile faktura zawiera takie dane) oraz kwotę należności ogółem. Następnie, po wprowadzeniu wszystkich danych, należy wybrać „Wyszukaj fakturę".

Grafika 3. Anonimowe pobranie faktury krok 3

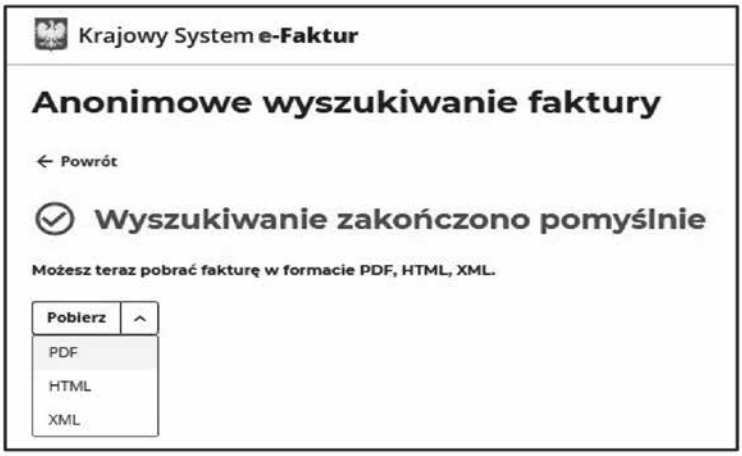

eprasa.pl ea1dcd0db2

System zweryfikuje, czy faktura o wskazanych parametrach znajduje się w systemie. Podatnik może wybrać format pliku oraz pobrać go na dysk swojego komputera.

Grafika 4. Anonimowe pobranie faktury krok 4

Po pobraniu faktury pojawi się komunikat potwierdzający pobranie pliku.

Grafika 5. Wskazanie błędnych danych dostępowych

W przypadku gdy podatnik wskaże choć jedną informację błędnie, pojawi się komunikat o braku znalezienia faktury spełniającej zadeklarowane parametry. Należy wtedy przejść przez proces od początku, weryfikując źródło błędu i wskazując poprawne dane faktury.

W okresie obligatoryjnego KSeF funkcjonują dwie metody uzyskania dostępu do faktury, które nie wymagają uwierzytelnienia w systemie. Tak zwany dostęp dwuetapowy (z linkiem/kodem QR) w porównaniu do dostępu anonimowego jest jednak narzędziem udoskonalonym, ponieważ pozwala zidentyfikować dany dokument w systemie bez konieczności wprowadzania ręcznie numeru KSeF, jak również nie wymaga podawania imienia, nazwiska lub nazwy nabywcy.

eprasa.pl ea1dcd0db2

8. Praktyczne kwestie związane z otrzymywaniem faktur w KSeF

8.1. Brak zgody nabywcy na otrzymywanie faktur w KSeF

W okresie fakultatywnym, zgodnie z art. 106na ust. 2 ustawy o VAT, otrzymywanie faktur ustrukturyzowanych przy użyciu KSeF wymagało akceptacji odbiorcy faktury. Jeżeli odbiorca faktury nie wyraził akceptacji, sprzedawca mógł wystawić fakturę ustrukturyzowaną w systemie, ale miał obowiązek przesłać ją temu podmiotowi w postaci z nim uzgodnionej.

Na okres obligatoryjnego KSeF przepis ten został uchylony, co oznacza przyjęcie generalnej i powszechnej zasady, że otrzymywanie faktur w KSeF stało się obowiązkowe (art. 106gb ust. 1 ustawy o VAT, który wszedł w życie z dniem 1 lutego 2026 r.). Szczególnie traktowane są jedynie podmioty wymienione w art. 106gb ust. 4 ustawy o VAT (np. podmioty zagraniczne, konsumenci czy podmioty nieposiadające identyfikatora podatkowego NIP – którym fakturę należy wydać w sposób z nimi uzgodniony, czyli np. papierowo lub elektronicznie).

WAŻNE! W okresie obligatoryjnym nabywca nie może wyrazić braku akceptacji na otrzymanie faktury w KSeF.

8.2. Otrzymywanie faktur przez nabywcę, który odbiera faktury w KSeF od 1 lutego 2026 r., ale będzie wystawiał faktury w KSeF dopiero od 1 kwietnia 2026 r. lub od 1 stycznia 2027 r.

Wystawianie faktur w KSeF obowiązuje od:

- 1 lutego 2026 r. dla podatników, u których wartość sprzedaży (wraz z kwotą podatku) przekroczyła w 2024 r. 200 mln zł,
- 1 kwietnia 2026 r. dla pozostałych podatników (z wyjątkiem najmniejszych podatników, którzy zostaną objęci obowiązkiem wystawiania faktur w KSeF od 1 stycznia 2027 r.).

WAŻNE! Odroczenie terminów KSeF w stosunku do niektórych podatników (do 1 kwietnia 2026 r. lub 1 stycznia 2027 r. dla najmniejszych przedsiębiorców) dotyczy wyłącznie obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych, a nie ich otrzymywania. Otrzymywanie faktur przy użyciu KSeF jest obowiązkowe od 1 lutego 2026 r. (poza przypadkami wyłączonymi ustawowo, gdzie faktura jest przekazana w sposób uzgodniony).

eprasa.pl ea1dcd0db2

Podstawową metodą uzyskania dostępu do otrzymanych faktur jest uwierzytelnienie się podatnika lub osoby bądź podmiotu przez niego uprawnionego w KSeF (w kontekście tego podatnika), w dowolnym narzędziu zintegrowanym z API KSeF 2.0.

Obowiązek otrzymywania faktur przy użyciu KSeF nie oznacza jednak, że na dzień 1 lutego 2026 r. wszyscy podatnicy (nawet Ci, którzy będą wystawiać faktury w systemie od 1 kwietnia 2026 r. lub od 1 stycznia 2027 r.) muszą posiadać już zintegrowany z KSeF 2.0 program do wystawiania lub odbierania faktur oraz są zobowiązani uwierzytelniać się w systemie.

W okresie przejściowym, dla podatnika, który jeszcze nie posiada zintegrowanego narzędzia do wystawiania i otrzymywania faktur w KSeF, alternatywą jest korzystanie z bezpłatnych narzędzi udostępnianych przez MF, tj. Aplikacji Podatnika KSeF, Aplikacji Mobilnej KSeF czy Aplikacji e-mikrofirma. Narzędzia te po uwierzytelnieniu się w systemie zapewniają dostęp do otrzymanych faktur zakupowych. Mogą także stanowić docelowe narzędzie, przy użyciu którego podatnik objęty obowiązkiem wystawiania faktur w KSeF od 1 kwietnia 2026 r. lub od 1 stycznia 2027 r. będzie mógł także wywiązać się z tego obowiązku. Z KSeF można bowiem korzystać za pomocą narzędzi oferowanych przez MF lub przy użyciu komercyjnych programów, które zostaną zintegrowane z API KSeF 2.0.

Należy pamiętać, że sprzedawcy (objęci obowiązkiem wystawiania faktur w KSeF od 1 lutego 2026 r.), którzy dokonują sprzedaży i wystawiają faktury na rzecz podatników objętych obowiązkowym KSeF od 1 kwietnia 2026 r. lub od 1 stycznia 2027 r., poza przesłaniem faktury do KSeF, nie wydają faktury poza systemem nabywcom krajowym posiadającym identyfikator podatkowy NIP.

Warto również zwrócić uwagę na zasady wydawania dokumentów poza KSeF, w tym tzw. potwierdzeń transakcji. Dzięki temu rozwiązaniu nabywcy mogą uzyskać dostęp do otrzymanej e-faktury bez konieczności uwierzytelnienia się w systemie, przy użyciu usługi tzw. dwuetapowego dostępu do faktury, czyli po zeskanowaniu kodu QR lub kliknięciu w link oraz po wprowadzeniu danych dostępowych do faktury. Nabywca, na rzecz którego wystawiono fakturę, może pobrać bezpośrednio z KSeF fakturę i skorzystać z przysługującego mu prawa do odliczenia VAT (zakładając, że spełnienił wszystkie ustawowe przesłanki).

Opisane rozwiązanie (związane m.in. z wydawaniem potwierdzenia transakcji) można oczywiście stosować nie tylko w okresie przejściowym, niemniej wtedy właśnie jest ono bardzo przydatne. Istotne jest to głównie dla podatników, którzy otrzymują niewielką liczbę faktur zakupowych. W przypadku bowiem otrzymywania setek lub tysięcy faktur zakupowych w miesiącu efektywniejsze będzie pobieranie faktur wprost z systemu (masowo), po uprzednim zalogowaniu się do KSeF podatnika lub osoby bądź podmiotu przez niego uprawnionego. Decyzja o wyborze optymalnej metody pobierania faktury z KSeF należy do podatnika i jest podyktowana specyfiką i skalą jego działalności oraz liczbą otrzymywanych faktur zakupowych.

eprasa.pl ea1dcd0db2

8.3. Brak możliwości odrzucenia faktury przez podmiot wskazany jako nabywca

W życiu gospodarczym zdarzają się sytuacje, w których nabywca nie akceptuje treści otrzymanej faktury lub w ogóle faktu jej otrzymania. Warto jednak zaznaczyć, że podstawowe funkcjonalności systemu to wystawianie, otrzymywanie i dostęp do faktur. KSeF nie posiada opcji zatwierdzania lub odrzucania faktur po otrzymaniu ich przez nabywcę. Wyjaśnienie ewentualnych wątpliwości co do zasadności wystawienia danej faktury, zidentyfikowanych w niej błędów czy rozstrzygnięcie potencjalnych sporów między sprzedawcą a nabywcą odbywa się całkowicie poza systemem.

W systemie jest widoczny jedynie efekt tych wyjaśnień i rozstrzygnięć, gdyż:

- jeśli sprzedawca dokonał sprzedaży na rzecz podmiotu A (z identyfikatorem podatkowym podmiotu A), ale przez pomyłkę wystawił fakturę na podmiot B (z identyfikatorem podatkowym NIP podmiotu B) – jest zobowiązany do wystawienia faktury korygującej „do zera" i wystawienia poprawnej, nowej faktury z prawidłowymi danymi nabywcy A (w tym w szczególności z jego prawidłowym identyfikatorem podatkowym NIP);
  KSeF nie przewiduje funkcjonalności odrzucenia przez podmiot B nieprawidłowo wystawionej na jego rzecz faktury. Nabywca może skorzystać ewentualnie z opcji ukrycia faktury lub w uzasadnionych sytuacjach – opcji zgłoszenia faktury scamowej;
- jeżeli sprzedawca wystawił fakturę zawierającą np. błędy w podstawie opodatkowania lub kwocie podatku bądź jakiejkolwiek innej pozycji faktury – to jest zobowiązany, na podstawie art. 106j ust. 1 ustawy o VAT, do wystawienia faktury korygującej.

8.4. Brak powiadomień systemowych o otrzymaniu faktury w KSeF

KSeF nie wysyła automatycznie powiadomień systemowych o otrzymaniu nowej faktury w systemie. Taka możliwość nie jest zakładana, z uwagi na to, że dla podatników otrzymujących bardzo dużą liczbę faktur mogłoby to być utrudnieniem, a nie ułatwieniem. W celu uzyskania informacji o dostępnych fakturach program wykorzystywany przez podatnika musi „odpytywać" KSeF. Nie jest natomiast wykluczone wprowadzenie takiej funkcjonalności lokalnie, na poziomie poszczególnych programów finansowo-księgowych.

8.5. Brak możliwości sprawdzenia, że nabywca pobrał fakturę z KSeF

Faktury są udostępniane nabywcy w KSeF w czasie rzeczywistym. Następuje to w momencie przydzielenia fakturze numeru KSeF. Nabywca lub osoba bądź podmiot przez nią uprawniony mogą pobierać jedną fakturę wielokrotnie. Sprzedawca nie uzyska jednak informacji systemowej, czy dana faktura została już pobrana przez nabywcę ani ile razy to nastąpiło.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Podsumowanie

1. Datą otrzymania faktury w KSeF jest:
   - data nadania fakturze ustrukturyzowanej numeru KSeF albo
   - data faktycznego otrzymania faktury przez nabywcę – w przypadku udostępnienia faktury ustrukturyzowanej nabywcy w sposób inny niż przy użyciu KSeF.
2. Dostęp do faktury w KSeF mają określone podmioty. Jest to przede wszystkim sprzedawca i nabywca, ale również tzw. podmiot upoważniony lub podmiot trzeci.
3. Dostęp do faktury w KSeF możliwy jest również bez konieczności uwierzytelnienia się w systemie (za pomocą tzw. dostępu dwuetapowego z wykorzystaniem kodu QR lub tzw. dostępu anonimowego).
4. Po zeskanowaniu kodu QR przy użyciu smartfona lub kliknięciu w link każda osoba ma możliwość szybkiej i uproszczonej weryfikacji zgodności faktury z jej oryginalnymi danymi zawartymi w KSeF. Nie jest w tym przypadku wymagane uwierzytelnienie w systemie.
5. Link (kod QR) z napisem „CERTYFIKAT" (KOD II) jest generowany wyłącznie w przypadku faktur wystawianych w trybie offline (offline24, offline – niedostępność KSeF, tryb awaryjny) i umożliwia potwierdzenie tożsamości wystawcy tej faktury.
6. W okresie obligatoryjnym nabywca nie może wyrazić braku akceptacji na otrzymanie faktury w KSeF.
7. KSeF nie posiada opcji zatwierdzania lub odrzucania faktur po otrzymaniu ich przez nabywcę. Wyjaśnienie ewentualnych wątpliwości co do zasadności wystawienia danej faktury, zidentyfikowanych w niej błędów czy rozstrzygnięcie potencjalnych sporów między sprzedawcą a nabywcą odbywa się całkowicie poza systemem.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 106gb, art. 106na ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)
- § 8 rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (Dz.U. z 2025 r. poz. 1815)

ŹRÓDŁO:

- „Podręcznik KSeF 2.0" cz. II. „Wystawianie i otrzymywanie faktur w KSeF" – opubl. na www.mf.gov.pl w zakładce Krajowy System e-Faktur

©℗

oprac. **Ewa Sławińska**
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego"

eprasa.pl ea1dcd0db2

IV. VAT

1 Czy można wystawić notę korygującą po wejściu obowiązkowego KSeF od 1 lutego 2026 r.

KSeF

PROBLEM

Czy po wejściu w życie KSeF od 1 lutego 2026 r. mogę wystawić notę korygującą do faktury wystawionej w Krajowym Systemie e-Faktur? Co w przypadku faktury, która zawiera błędny numer NIP nabywcy?

RADA

Od 1 lutego 2026 r. likwidacji ulegają noty korygujące, którymi nabywca mógł naprawiać niektóre pomyłki na otrzymanych fakturach. Zatem od tego czasu wszystkie pomyłki na fakturach będą mogły być korygowane wyłącznie w drodze wystawienia faktury korygującej. Należy przy tym mieć na uwadze, że w przypadku gdy faktura ustrukturyzowana została wystawiona na błędnego nabywcę (błędny identyfikator podatkowy NIP nabywcy lub dodatkowego nabywcy), należy wystawić fakturę korygującą „do zera" i nową fakturę pierwotną zawierającą poprawne dane (w tym poprawny NIP) nabywcy.

UZASADNIENIE

Z dniem 1 lutego 2026 r. przepis art. 106k ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) regulujący możliwość i zasady wystawienia not korygujących został uchylony. Zatem od tego czasu nie ma już możliwości wystawiania not korygujących. Oznacza to, że od 1 lutego 2026 r. – bez względu na przyczynę konieczności zmiany danych na fakturze – należy wystawiać faktury korygujące.

W przypadku gdy faktura ustrukturyzowana (lub tzw. faktura offline) zostanie wystawiona na błędnego nabywcę (błędny identyfikator podatkowy NIP nabywcy lub dodatkowego nabywcy), należy wystawić fakturę korygującą „do zera" i nową fakturę pierwotną zawierającą poprawne dane (w tym poprawny identyfikator podatkowy NIP) nabywcy.

WAŻNE! Od 1 lutego 2026 r. nie ma możliwości wystawiania not korygujących nie tylko do faktur wystawionych od 1 lutego 2026 r., ale także do faktur wystawionych przed 1 lutego 2026 r.

eprasa.pl ea1dcd0db2

PRZYKŁAD

23 stycznia 2026 r. spółka A wystawiła fakturę dla firmy X. Wystawiona faktura zawierała błąd (literówkę) w adresie firmy. Błąd został zauważony w ostatnich dniach stycznia 2026 r., po otrzymaniu faktury przez nabywcę. W tej sytuacji:

- w styczniu 2026 r. błąd mógł być skorygowany przez wystawienie faktury korygującej przez sprzedawcę (spółkę A) albo przez wystawienie noty korygującej przez nabywcę (firmę X),
- w lutym 2026 r. błąd może zostać skorygowany wyłącznie przez wystawienie faktury korygującej przez sprzedawcę (spółkę A).

Przepisy przejściowe

Ustawa z 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (dalej: nowelizacja z 16 czerwca 2023 r.) zawiera przepisy przejściowe dotyczące not korygujących. Nie dotyczą one jednak możliwości wystawienia po 31 stycznia 2026 r. not korygujących do faktur wystawionych przed 1 lutego 2026 r., a jedynie zasad akceptacji not korygujących wystawionych przed 1 lutego 2026 r. oraz zasad wystawiania duplikatów takich not korygujących.

Stosownie do art. 15 ust. 1 nowelizacji z 16 czerwca 2023 r. do not korygujących wystawionych przez nabywcę towaru lub usługi i niezaakceptowanych przez wystawcę faktury przed 1 lutego 2026 r. stosuje się przepis art. 106k ust. 2 ustawy o VAT, w brzmieniu dotychczasowym.

PRZYKŁAD

Jeżeli w poprzednim przykładzie zostałaby wystawiona, np. 30 stycznia 2026 r., nota korygująca przez nabywcę (firma X) i nie zostałaby ona zaakceptowana do 31 stycznia 2026 r., to na mocy art. 15 ust. 1 nowelizacji z 16 czerwca 2023 r. taka akceptacja musiałaby być uznana także po 31 stycznia 2026 r.

Z kolei, w myśl art. 15 ust. 2 nowelizacji z 16 czerwca 2023 r., do not korygujących wystawionych przez nabywcę towaru lub usługi przed 1 lutego 2026 r. stosuje się przepis art. 106l ustawy o VAT (dotyczący zasad wystawiania faktur ponownie, tj. tzw. duplikatów faktur), w brzmieniu dotychczasowym. Należy tutaj zauważyć, że zasady wystawiania faktur ponownie (tzw. duplikatów) z dniem 1 lutego 2026 r. uległy zmianie.

Na marginesie należy zauważyć, że w KSeF nie jest możliwe anulowanie wystawionej faktury.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 106k ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811 – w brzmieniu obowiązującym do 31 stycznia 2026 r.)

eprasa.pl ea1dcd0db2

- art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1598; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1203)

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

2 Czy można odliczyć VAT z faktury za kompleksową usługę organizacji konferencji

PROBLEM

Zawarłem umowę na organizację konferencji szkoleniowej dla moich pracowników. Na fakturze wystawionej przez wykonawcę usługi figuruje jedynie nazwa „pakiet konferencyjny". W specyfikacji do umowy z wykonawcą szczegółowo określono, że w skład tego pakietu wchodzą: wynajem powierzchni i sprzętu, usługi gastronomiczne i noclegowe, oprawa muzyczna oraz inne świadczenia dodatkowe. W związku z tym chciałbym ustalić, czy przysługuje mi prawo do odliczenia podatku naliczonego z faktur wystawionych przez wykonawcę, gdy na fakturze wskazana jest wyłącznie nazwa „pakiet konferencyjny" ze stawką VAT 23%, podczas gdy faktycznie pakiet ten obejmuje usługi opodatkowane różnymi stawkami – m.in. usługi gastronomiczne opodatkowane stawką 8%, które stanowią największą część wartości usługi, oraz wynajem pomieszczeń i sprzętu opodatkowany stawką 23%.

RADA

Nabyty pakiet konferencyjny należy zaliczyć do usług o charakterze złożonym. W takiej sytuacji nie ma przeszkód, aby odliczyć VAT.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) podatnik ma prawo obniżyć kwotę podatku należnego o kwotę podatku naliczonego w zakresie, w jakim nabyte towary lub usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych. Prawo do odliczenia powinno być realizowane niezwłocznie po powstaniu podatku naliczonego. Decydujące znaczenie przy ocenie istnienia tego prawa ma deklarowany związek podatku naliczonego z czynnościami opodatkowanymi, który może mieć charakter bezpośredni lub pośredni.

Ograniczenia prawa do odliczenia VAT naliczonego wynikają m.in. z art. 88 ustawy o VAT. Jedno z tych ograniczeń dotyczy nabywanych usług noclegowych i gastronomicznych, które – jak wynika z pytania – stanowią element kupionego pakietu konferencyjnego.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Zgodnie z art. 88 ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT obniżenia kwoty lub zwrotu różnicy podatku należnego nie stosuje się do nabywanych przez podatnika usług noclegowych i gastronomicznych, z wyjątkiem:

- nabycia gotowych posiłków przeznaczonych dla pasażerów przez podatników świadczących usługi przewozu osób,
- usług noclegowych nabywanych w celu ich odprzedaży, opodatkowanych u tego podatnika na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o VAT.

Zapis ten może powodować wątpliwości podatników w przypadku nabycia usług kompleksowych (złożonych), na które składają się takie świadczenia. Należy wyjaśnić, że co prawda z cytowanego art. 88 ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT wynika, że podatek naliczony z tytułu nabycia usług noclegowych i gastronomicznych – co do zasady – nie podlega odliczeniu, jednak ograniczenie to nie ma zastosowania w przypadkach, w których usługi te stanowią element nabywanego świadczenia kompleksowego.

Takie stanowisko potwierdził także Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacjach indywidualnych z 13 lutego 2024 r. (sygn. 0114-KDIP1-1.4012.703.2023.5.IZ) oraz z 18 stycznia 2024 r. (sygn. 0112-KDIL1-2.4012.473.2023.2.AS).

Przepisy nie precyzują, co należy uznać za usługę kompleksową, dlatego identyfikowanie usług złożonych dostarcza wielu trudności zarówno podatnikom, jak i organom podatkowym. Usługa złożona (kompleksowa) charakteryzuje się tym, że przy ustalaniu wysokości podatku podatnik stosuje stawkę właściwą dla usługi głównej. Z opisu sytuacji wynika, że pakiet konferencyjny, na który składają się rozmaite usługi (w tym noclegowe i gastronomiczne), został opodatkowany jedną stawką VAT. Świadczy to, że jest to usługa kompleksowa (złożona), w której usługi noclegowe i gastronomiczne mają charakter usług pomocniczych. Z tego względu należy przyjąć, że podatnikowi przysługuje prawo do odliczenia VAT w związku z zakupem pakietu konferencyjnego, w ramach którego podatnik nabył m.in. usługi wynajmu powierzchni i sprzętu, usługi gastronomiczne i noclegowe, oprawę muzyczną oraz inne świadczenia dodatkowe. Wydatki te zostały poniesione w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą i mają związek z czynnościami opodatkowanymi. Organizacja takich spotkań służy zarówno integracji pracowników, ich szkoleniu oraz wzmacnianiu relacji i motywacji do pracy, jak również budowaniu pozytywnego wizerunku pracodawcy, umacnianiu więzi z nim oraz zachęcaniu do kontynuowania lub podejmowania zatrudnienia.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 86, art. 88 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 13 lutego 2024 r. (sygn. 0114-KDIP1-1.4012.703.2023.5.IZ) oraz z 18 stycznia 2024 r. (sygn. 0112-KDIL1-2.4012.473.2023.2.AS)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl ea1dcd0db2

3 Czy spółka posiadająca instalację fotowoltaiczną obowiązana jest wystawiać faktury dokumentujące dostawy energii elektrycznej wprowadzonej do systemu przesyłowego

PROBLEM

Spółka akcyjna prowadzi działalność gospodarczą i jest czynnym podatnikiem VAT. W celu obniżenia kosztów energii zamontowała instalację fotowoltaiczną na budynku i wytwarza energię elektryczną na potrzeby działalności. Energia wprowadzona do sieci jest rozliczana w systemie net-billing zgodnie z zawartą umową z zakładem energetycznym. Faktura za energię otrzymana przez spółkę zawiera informacje o: energii czynnej pobranej, sumie godzinowych sald dodatnich, energii czynnej oddanej, sumie godzinowych sald ujemnych, stanie depozytu. Wyliczona na fakturze wartość depozytu pomniejsza kwotę do zapłaty. Wprowadzając energię do sieci, spółka powinna wystawić fakturę sprzedaży na rzecz zakładu energetycznego. W jaki sposób ustalić podstawę opodatkowania? Czy będzie nią wartość iloczynu energii wynikająca z salda ujemnego (pozycja z faktury „suma godzinowych sald ujemnych") i rynkowej ceny energii (z fotowoltaiki), pomniejszona o VAT, gdy wartość będzie brutto?

RADA

W przedstawionej sytuacji spółka dokonuje dostaw energii elektrycznej podlegających opodatkowaniu VAT według stawki 23%. Dostawy te należy dokumentować fakturami wystawianymi przez spółkę. Faktury te powinny być wystawiane na wartość energii elektrycznej wprowadzanej w danym okresie do systemu przesyłowego (tj. na iloczyn energii wprowadzonej do sieci oraz rynkowej ceny energii).

UZASADNIENIE

Przyjęta w ustawie z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) definicja działalności gospodarczej obejmuje między innymi sprzedaż energii elektrycznej wyprodukowanej przez prosumentów. Potwierdza to orzecznictwo Trybu-

eprasa.pl ea1dcd0db2

nału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który w wyroku z 20 czerwca 2013 r. w sprawie C-219/12 stwierdził, że eksploatacja modułu fotowoltaicznego zainstalowanego na domu mieszkalnym, służącym prywatnym celom, lub obok niego stanowi działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów VAT. Podobne stanowisko zajęło Ministerstwo Finansów w piśmie z 1 lutego 2019 r. stanowiącym odpowiedź na interpelację poselską nr 28185 (sygn. PT1.054.1.2019.990), wskazując, że „sprzedaż energii, w tym również wytwarzanej w mikroinstalacji, podlega co do zasady 23% stawce VAT. Nie oznacza to jednak, że taka sprzedaż będzie opodatkowana VAT w każdym przypadku. Podatnicy osiągający obroty nieprzekraczające 200 000 zł (od 1 stycznia 2026 r. 240 000 zł – przyp. redakcji) mogą skorzystać ze zwolnienia od podatku VAT na podstawie art. 113 ustawy o VAT".

Prowadzi to do wniosku, że w przedstawionej sytuacji spółka dokonuje dostaw energii elektrycznej podlegających opodatkowaniu VAT według stawki 23%. Dostawy te powinny być dokumentowane fakturami wystawianymi przez spółkę.

Podstawa opodatkowania przy dostawie energii wytworzonej z fotowoltaiki

Z art. 29a ustawy o VAT wynika, że podstawę opodatkowania dokonywanych przez podatnika dostaw energii elektrycznej stanowi wartość wprowadzanej do systemu przesyłowego energii elektrycznej. Potwierdzają to w udzielanych wyjaśnieniach organy podatkowe, czego przykładem mogą być interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 12 stycznia 2023 r. (sygn. 0114-KDIP4-1.4012.417.2022.1.APR), z 28 sierpnia 2023 r. (sygn. 0114-KDIP4-1.4012.346.2023.1.RMA) oraz z 12 września 2024 r. (sygn. 0112-KDIL1-2.4012.373.2024.2.AS). Jak czytamy w pierwszej z tych interpretacji:

MF *(...) podstawę opodatkowania u Prosumenta z tytułu rozliczenia wytworzonej energii elektrycznej w instalacji OZE będzie stanowić wartość ustalona jako iloczyn ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci przez Prosumenta – po zbilansowaniu godzinowym i rynkowej ceny energii elektrycznej.*

A zatem w przedstawionej sytuacji spółka obowiązana jest wystawiać faktury na wartość energii elektrycznej wprowadzanej w danym okresie do systemu przesyłowego (tj. na iloczyn energii wprowadzonej do sieci oraz rynkowej ceny energii).

Kiedy powstaje obowiązek podatkowy z tytułu dostaw energii wytworzonej z fotowoltaiki

Obowiązek podatkowy z tytułu dostaw energii elektrycznej (w tym dostaw energii elektrycznej dokonywanych przez prosumentów) powstaje w sposób szczególny, tj. z chwilą wystawienia faktury, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności (zob. art. 19a ust. 5 pkt 4 w zw. z art. 19a ust. 7 w zw. z art. 106i ust. 3 pkt 4 ustawy o VAT). Ostatecznym terminem wystawiania faktur dokumentujących dostawy energii elektrycznej jest dzień, w którym upływa termin płatności za dostawę energii elektrycznej (zob.

eprasa.pl ea1dcd0db2

art. 106i ust. 3 pkt 4 ustawy o VAT). W konsekwencji podatek należny z tytułu dokonywanych dostaw energii elektrycznej prosumenci powinni wykazywać w dacie wystawienia faktury lub w dacie upływu terminu płatności (zależnie od tego, co nastąpi wcześniej).

Nie jest przy tym jasne, kiedy w przypadku sprzedaży energii elektrycznej przez prosumentów upływa termin płatności. Z ustawy z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii można przyjąć, że taki termin nie istnieje, co w konsekwencji oznaczałoby, że prosumenci mogą wystawiać faktury w dowolnym momencie. Przyjęcie takiego stanowiska obarczone jest jednak zwiększonym ryzykiem podatkowym, dlatego wskazane jest częstsze wystawianie faktur przez spółkę, najlepiej bezpośrednio po wystawieniu faktur przez dostawcę energii elektrycznej.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 15, art. 19a, art. 29a oraz art. 106i ust. 3 pkt 4 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

POWOŁANE ORZECZNICTWO:

- wyrok TSUE z 20 czerwca 2013 r. sprawie C-219/12

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 12 stycznia 2023 r. (sygn. 0114-KDIP4-1.4012.417.2022.1.APR), z 28 sierpnia 2023 r. (sygn. 0114-KDIP4-1.4012.346.2023.1.RMA) oraz z 12 września 2024 r. (sygn. 0112-KDIL1-2.4012.373.2024.2.AS)

©℗

Tomasz Krywan
doradca podatkowy, autor komentarza VAT 2026 wydanego nakładem INFOR PL S.A.

4 Czy z tytułu sprzedaży 20-letniego budynku hotelowego wystąpi VAT do zapłaty

PROBLEM

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą miała w majątku prywatnym budynek. Wyremontowała go i stworzyła hotel, który funkcjonował 20 lat. Inwestycja w hotel była odliczana w ramach prowadzonej działalności. Obecnie właściciel chce sprzedać hotel. Czy może sprzedać go bez VAT? Sprzedaż powinna być z firmy czy jako osoba prywatna?

RADA

W związku ze sprzedażą wskazanego hotelu nie wystąpi VAT do zapłaty (bez konieczności uprzedniego przekazywania hotelu na cele osobiste w celu sprzedaży jako osoba prywatna).

eprasa.pl ea1dcd0db2

UZASADNIENIE

Jak stanowi art. 6 pkt 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT), przepisów tej ustawy nie stosuje się do transakcji zbycia przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa. W konsekwencji transakcje zbycia przedsiębiorstw lub zorganizowanej części przedsiębiorstw nie podlegają opodatkowaniu VAT.

W ocenie autora istnieje duże prawdopodobieństwo, że sprzedaż hotelu, o którym mowa w pytaniu, będzie stanowić w istocie sprzedaż przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa (przez zorganizowaną część przedsiębiorstwa rozumie się organizacyjnie i finansowo wyodrębniony w istniejącym przedsiębiorstwie zespół składników materialnych i niematerialnych, w tym zobowiązania, przeznaczonych do realizacji określonych zadań gospodarczych, który zarazem mógłby stanowić niezależne przedsiębiorstwo samodzielnie realizujące te zadania – zob. art. 2 pkt 27e ustawy o VAT). Oznaczałoby to, że sprzedaż wskazanego hotelu nie podlega opodatkowaniu VAT, a w konsekwencji z tytułu dokonania tej sprzedaży VAT do zapłaty nie wystąpi. Nie ma przy tym konieczności uprzedniego przekazywania hotelu na cele osobiste w celu sprzedaży jako osoba prywatna, a nawet z zastrzeżeniem, że sama dopuszczalność takiego rozwiązania byłaby wątpliwa.

Alternatywny scenariusz zakłada, że w przedstawionej sytuacji przedmiotem sprzedaży będzie budynek hotelowy niestanowiący przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa. W przypadku tego scenariusza należy brać pod uwagę regulacje VAT, zgodnie z którymi:

- dostawy budynków niemieszkalnych są co do zasady opodatkowane VAT według stawki 23% (na podstawie art. 41 ust. 1 w zw. z art. 146ef ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT),
- istnieją zwolnienia z VAT, które obejmują między innymi dostawy takich budynków, w tym wynikające z art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT.

Zwolnienie z VAT wynikające z art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT obejmuje dostawę budynków, budowli lub ich części, z wyjątkiem gdy dostawa jest dokonywana w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim albo między pierwszym zasiedleniem a dostawą budynku, budowli lub ich części upłynął okres krótszy niż 2 lata. Przy czym przez pierwsze zasiedlenie – jak wynika z art. 2 pkt 14 ustawy o VAT – rozumie się oddanie do użytkowania pierwszemu nabywcy lub użytkownikowi albo rozpoczęcie użytkowania na potrzeby własne budynków, budowli lub ich części, po ich wybudowaniu albo po ich ulepszeniu, jeżeli wydatki poniesione na ulepszenie, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym, stanowiły co najmniej 30% wartości początkowej.

Z treści pytania nie wynika, aby osoba fizyczna w ostatnich 2 latach ponosiła wydatki na ulepszenie opisanego budynku hotelowego w wysokości wynoszącej co najmniej 30% jego wartości początkowej. Powoduje to, że w przypadku rozważanego scenariusza dostawa (sprzedaż) tego budynku będzie zwolniona z VAT na podstawie

eprasa.pl ea1dcd0db2

art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT. Chyba że podatnik w porozumieniu z nabywcą, będącym czynnym podatnikiem VAT, zrezygnuje z zastosowania tego zwolnienia. Taką możliwość przewiduje art. 43 ust. 10 ustawy o VAT. W konsekwencji, również w przypadku tego scenariusza, z tytułu dostawy (sprzedaży) przedmiotowego budynku hotelowego nie wystąpi VAT należny (także bez konieczności uprzedniego przekazywania hotelu na cele osobiste w celu sprzedaży jako osoba prywatna).

Dodać należy, że gdyby w ostatnich 10 latach podatnik ponosił nakłady ulepszeniowe na opisany budynek hotelowy, uprawniające go do odliczania podatku VAT, zastosowaniu wskazanego zwolnienia może towarzyszyć obowiązek korekty VAT odliczonego (za pozostałe lata 10-letniego okresu korekty), wynikający z przepisów art. 91 ust. 4–6 ustawy o VAT. Jednak z treści pytania nie wynika, aby takie nakłady były przez podatnika ponoszone, a w konsekwencji prawdopodobnie obowiązek taki nie wystąpi.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 pkt 14, art. 6 pkt 1, art. 41 ust. 1 w zw. z art. 146ef ust. 1 pkt 1, art. 43 ust. 1 pkt 10, art. 91 ust. 4–6 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

©℗

Tomasz Krywan
doradca podatkowy, autor komentarza VAT 2026 wydanego nakładem INFOR PL S.A.

5 Czy przychody z najmu krótkoterminowego trzeba wliczać do limitu zwolnienia podmiotowego z VAT

PROBLEM

Prowadzę jednoosobową działalność gospodarczą i obecnie korzystam ze zwolnienia podmiotowego z VAT, ponieważ mój roczny obrót ze sprzedaży nie przekracza ustawowego limitu 240 000 zł. Dodatkowo wynajmuję prywatnie apartament firmie na cele krótkoterminowego najmu, niezwiązanego bezpośrednio z moją działalnością gospodarczą. Czy przy ustalaniu limitu obrotu uprawniającego do zwolnienia podmiotowego z VAT należy wliczać także przychody uzyskiwane z tytułu prywatnego krótkoterminowego wynajmu apartamentu, czy też są one traktowane odrębnie i nie mają wpływu na limit zwolnienia?

RADA

Przychody z najmu krótkoterminowego, nawet jeśli rozliczane są poza działalnością gospodarczą, powinny być sumowane z obrotem firmowym przy ustalaniu, czy został przekroczony limit zwolnienia podmiotowego z VAT.

eprasa.pl ea1dcd0db2

UZASADNIENIE

Wszelki najem (także krótkoterminowy) czy dzierżawa stanowią działalność gospodarczą w rozumieniu VAT, a wynajmujący i dzierżawcy są podatnikami tego podatku, nawet jeśli wynajem jest prowadzony prywatnie, poza działalnością gospodarczą. Stanowisko to potwierdził Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 30 marca 2022 r. (sygn. 0113-KDIPT1-2.4012.33.2022.1.AM).

Zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatnika posiadającego siedzibę działalności gospodarczej na terytorium kraju, u którego wartość sprzedaży, z wyłączeniem podatku, nie przekroczyła w poprzednim ani bieżącym roku podatkowym kwoty 240 000 zł. Zwolnienie przewidziane w art. 113 ustawy o VAT ma charakter podmiotowy, co oznacza, że jest związane bezpośrednio z podatnikiem prowadzącym działalność gospodarczą, która w standardowych warunkach podlegałaby opodatkowaniu VAT. W praktyce oznacza to, że możliwość skorzystania z tego zwolnienia zależy od łącznej wartości sprzedaży danego podatnika, a nie od rodzaju wykonywanych czynności. Korzystanie ze zwolnienia podmiotowego wymaga stałego monitorowania wartości sprzedaży wszystkich czynności opodatkowanych wykonywanych przez podatnika w roku podatkowym, w tym także najmu prywatnego, która formalnie mogłaby wydawać się odrębna.

Wyłączenia z limitu

Do wartości sprzedaży uprawniającej do korzystania z podmiotowego zwolnienia nie wlicza się czynności określonych w art. 113 ust. 2 ustawy o VAT, w tym między innymi:

1) wewnątrzwspólnotowej sprzedaży towarów na odległość, która nie podlega opodatkowaniu podatkiem na terytorium kraju;
2) sprzedaży na odległość towarów importowanych, która nie podlega opodatkowaniu podatkiem na terytorium kraju;
3) odpłatnej dostawy towarów i odpłatnego świadczenia usług, zwolnionych od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 ustawy o VAT lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 ustawy o VAT, z wyjątkiem:
   a) transakcji związanych z nieruchomościami,
   b) usług, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 7, 12 i 38–41 ustawy o VAT,
   c) usług ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych
   – jeżeli czynności te nie mają charakteru transakcji pomocniczych;
4) odpłatnej dostawy towarów, które na podstawie przepisów o podatku dochodowym są zaliczane przez podatnika do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegających amortyzacji.

Należy zwrócić uwagę, że wymienione wyłączenia nie obejmują najmu opisanego w pytaniu, ponieważ nie ma on charakteru transakcji pomocniczych względem prowadzonej przez Czytelnika działalności. Jest to transakcja podstawowa – w zakresie odrębnego rodzaju (przed-

eprasa.pl ea1dcd0db2

miotu) wykonywanej działalności gospodarczej. Jednocześnie usługa ta nie ma charakteru incydentalnego, okazjonalnego, lecz ma charakter ciągły. Zatem usługa najmu nieruchomości, którą Pan świadczy, nie jest usługą pomocniczą, o której mowa w art. 113 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy o VAT, i nie jest wyłączona z limitu zwolnienia podmiotowego.

Zwolnienie podmiotowe odnosi się do konkretnego limitu wynikającego ze sprzedaży (odpłatnej dostawy towarów i odpłatnego świadczenia usług) danego podatnika. Skoro Czytelnik wykonuje oprócz działalności gospodarczej niezwiązanej z najmem nieruchomości również działalność gospodarczą w zakresie wynajmu, to przychody uzyskiwane z tej działalności również powinny być wliczane do limitu, o którym mowa w art. 113 ust. 1 ustawy o VAT.

Oznacza to, że przychody z najmu prywatnego, który nie jest prowadzony w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, podlegają wliczeniu do limitu 240 000 zł, o którym mowa art. 113 ust. 1 ustawy o VAT (limit 240 000 zł obowiązuje od 1 stycznia 2026 r.).

Takie stanowisko znajduje pełne potwierdzenie w linii interpretacyjnej organów podatkowych (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 21 sierpnia 2025 r., sygn. 0111-KDIB3-3.4012.463.2025.1.AM).

PODSTAWA PRAWNA:

- art.113 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 21 sierpnia 2025 r. (sygn. 0111-KDIB3--3.4012.463.2025.1.AM) oraz z 30 marca 2022 r. (sygn. 0113-KDIPT1-2.4012.33.2022.1.AM)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

ABONAMENT 2026

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Przedłuż abonament
MONITORA księgowego
na 2026 rok

Zawsze aktualne i wiarygodne informacje
na temat zmian przepisów znajdziesz na

inforlex.pl

22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl sklep.infor.pl

eprasa.pl ea1dcd0db2

V. RACHUNKOWOŚĆ

1 Jak w bilansie prawidłowo wyodrębnić i zaprezentować krótko- oraz długoterminowe części kredytu bankowego

PROBLEM

Nasza spółka z o.o. w kwietniu 2025 r. zaciągnęła kredyt inwestycyjny na modernizację parku maszynowego w wysokości 600 000 zł. Zgodnie z harmonogramem spłaty kapitału następują w równych ratach kwartalnych (po 30 000 zł) płatnych na koniec stycznia, kwietnia, lipca i października. Pierwszą ratę zapłaciliśmy 31 lipca 2025 r. Ostatnią ratę w 2025 r. zapłaciliśmy zgodnie z planem 31 października, co oznacza, że na dzień bilansowy 31 grudnia 2025 r. saldo kapitału do spłaty wynosi 540 000 zł. Jak na ten dzień prawidłowo wyliczyć i wykazać w bilansie podział tego zobowiązania na część krótko- i długoterminową, skoro przez 2 ostatnie miesiące roku nie dokonywaliśmy żadnych spłat, a bank naliczy i pobierze odsetki za listopad oraz grudzień dopiero w styczniu 2026 r. W których pozycjach pasywów, sporządzanych według załącznika nr 1 do ustawy o rachunkowości, ująć te kwoty i jak potraktować owe „nienotyfikowane" jeszcze przez bank odsetki?

RADA

Na dzień bilansowy do zobowiązań krótkoterminowych należy zaliczyć tę część kapitału kredytu, która zgodnie z harmonogramem podlega spłacie w ciągu 12 miesięcy po dniu bilansowym (czyli w 2026 r.), powiększoną o odsetki naliczone do 31 grudnia 2025 r. Pozostała kwota kredytu, której termin spłaty przypada na 2027 r. i kolejne lata, stanowi zobowiązanie długoterminowe. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Zgodnie z nadrzędnymi zasadami rachunkowości, w szczególności zasadą memoriału (art. 6 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości; dalej: uor) jednostka ma obowiązek ująć w księgach wszystkie koszty dotyczące danego roku obrotowego, bez względu na datę ich faktycznej zapłaty. W kontekście kredytów oznacza to, że na dzień

eprasa.pl ea1dcd0db2

bilansowy wyceny dokonuje się w kwocie wymagającej zapłaty. Kwota ta obejmuje nie tylko niespłacony kapitał, ale również odsetki naliczone do dnia bilansowego, nawet jeśli termin ich płatności jeszcze nie zapadł (tzw. odsetki nienotyfikowane). Podział zobowiązania na część długo- i krótkoterminową wynika z definicji zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 22 uor. Kluczowym kryterium jest tu okres 12 miesięcy od dnia bilansowego:

- zobowiązania krótkoterminowe – to ta część kredytu, która zgodnie z umową wymaga spłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. W rozpatrywanym przypadku dla bilansu na 31 grudnia 2025 r. będą to wszystkie raty płatne w 2026 r. (styczniowa, kwietniowa, lipcowa i październikowa) oraz naliczone odsetki za końcówkę 2025 r.,
- zobowiązania długoterminowe obejmują pozostałą część długu, która będzie spłacana w okresie późniejszym niż rok następujący po dniu bilansowym.

W bilansie sporządzanym według załącznika nr 1 do uor kredyty wobec banków (jako pozostałych jednostek) wykazuje się w pasywach w następujących pozycjach:

- część długoterminowa: B.II.3 lit. a „Zobowiązania długoterminowe wobec pozostałych jednostek – kredyty i pożyczki",
- część krótkoterminowa: B.III.3 lit. a „Zobowiązania krótkoterminowe wobec pozostałych jednostek – kredyty i pożyczki".

Warto pamiętać, że nienotyfikowane odsetki prezentuje się w bilansie łącznie z kwotą główną kredytu, przypisując je zazwyczaj do części krótkoterminowej, jeśli ich spłata nastąpi w najbliższym roku. Dodatkowo, w informacji dodatkowej (ustęp 1 pkt 12), należy przedstawić strukturę zobowiązań długoterminowych według okresów wymagalności przewidzianych umową.

PRZYKŁAD

Spółka w kwietniu 2025 r. otrzymała kredyt 600 000 zł. Spłata następuje w ratach kwartalnych po 30 000 zł każda (styczeń, kwiecień, lipiec, październik). Do 31 grudnia 2025 r. spłacono dwie raty (lipiec i październik), zatem saldo kapitału na koncie 13–4 „Kredyty bankowe" wynosi 540 000 zł. Zgodnie z harmonogramem spłat w styczniu 2026 r. jednostka zapłaci 30 000 zł raty oraz 4876 zł odsetek. Zgodnie z obliczeniami jednostki odsetki nienotyfikowane za listopad i grudzień 2025 r., które zostaną pobrane przez bank w styczniu 2026 r. (wraz z ratą), wynoszą 3286 zł. Jednostka sporządza bilans według załącznika nr 1 i stosuje konto 65-1 „Inne rozliczenia międzyokresowe" do ujęcia tych odsetek.

Wyliczenie wartości bilansowych na 31 grudnia 2025 r.:

- część krótkoterminowa: 4 raty kapitałowe po 30 000 zł (płatne w 2026 r.) + 3286 zł (odsetki za 2025 r.) = 123 286 zł,
- część długoterminowa: 540 000 zł – 120 000 zł = 420 000 zł.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Ewidencja w księgach rachunkowych roku 2025

1. PK – naliczona kwota odsetek za listopad i grudzień 2025 r.

Wn konto 75–1 „Koszty finansowe”	3 286 zł
Ma konto 65–1 „Inne rozliczenia międzyokresowe”	3 286 zł

65–1 *– Inne rozliczenia międzyokresowe*				***75–1*** *– Koszty finansowe*			
		3 286,00	*(1)*	*(1)*	*3 286,00*		

Prezentacja w pasywach bilansu (fragment):

- B.II.3.a. Zobowiązania długoterminowe – kredyty i pożyczki: 420 000 zł
- B.III.3.a. Zobowiązania krótkoterminowe – kredyty i pożyczki: 123 286 zł

Ewidencja w księgach rachunkowych stycznia 2026 r.

1. WB – kwartalna spłata raty kredytu

Wn konto 13–4 „Kredyty bankowe”	30 000 zł
Ma konto 13–1 „Rachunek bieżący”	30 000 zł

2. PK – naliczone odsetki (nienotyfikowane na dzień bilansowy)

Wn konto 65–1 „Inne rozliczenia międzyokresowe”	3 286 zł
Ma konto 13–1 „Rachunek bieżący”	3 286 zł

3. PK – odsetki dotyczące stycznia 2026 (4876 zł – 3 286 zł = 1590 zł)

Wn konto 75–1 „Koszty finansowe”	1 590 zł
Ma konto 13–1 :Rachunek bieżący”	1 590 zł

13–1 *– Rachunek bieżący*				***13–4*** *– Kredyty bankowe*				***65–1*** *– Inne rozliczenia międzyokresowe*			
(Sp)	*xxx*	*30 000,00*	*(1)*	*(1)*	*30 000,00*	*540 000,00*	*(Sp)*	*(2)*	*3 286,00*	*3 286,00*	*(Sp)*
		3 286,00	*(2)*								
		1 590,00	*(3)*								

75–1 *– Koszty finansowe*			
(3)	*1 590,00*		

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

©℗

Dorota Pietrasz
księgowa

eprasa.pl ea1dcd0db2

2 Jak ująć w księgach rachunkowych wzrost wartości rynkowej akcji na dzień bilansowy

PROBLEM

W 2025 r. jednostka nabyła akcje w innej spółce, które zgodnie z naszą polityką rachunkowości zakwalifikowaliśmy jako długoterminowe aktywa finansowe. Na dzień bilansowy 31 grudnia 2025 r. ich wartość rynkowa wzrosła. Jak poprawnie zaksięgować taki wzrost wartości w księgach rachunkowych na przełomie roku, aby było to zgodne z przepisami?

RADA

Skutki przeszacowania inwestycji długoterminowych zaliczonych do aktywów trwałych, które prowadzą do wzrostu ich wartości do poziomu cen rynkowych, należy ująć jako zwiększenie kapitału z aktualizacji wyceny. W ewidencji księgowej operację tę odnosi się na stronę Ma konta „Kapitał z aktualizacji wyceny" w korespondencji ze stroną Wn konta „Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe".

UZASADNIENIE

Inwestycje zaliczane do aktywów finansowych o charakterze długoterminowym podlegają wycenie zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor). Wycena ta dokonywana jest co najmniej na dzień bilansowy według.:

- ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub
- wartości godziwej albo skorygowanej ceny nabycia (jeżeli dla danego składnika aktywów został określony termin wymagalności),
- wartości w cenie nabycia przeszacowanej do wartości w cenie rynkowej (różnicę z przeszacowania rozlicza się wówczas zgodnie z art. 35 ust. 4 uor).

Zgodnie ze wskazanym art. 35 ust. 4 uor dodatnie skutki przeszacowania inwestycji długoterminowych, powodujące wzrost ich wartości do poziomu cen rynkowych, ujmuje się przez zwiększenie kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny.

Wn konto 03–5 „Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe"

Ma konto 81–3 „Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny".

Choć w nazwie konta 03–5 pojawia się słowo „odpisy", to w przypadku wzrostu wartości rynkowej saldo tego konta koryguje wartość aktywów in plus. Co istotne, konta tego nie

eprasa.pl ea1dcd0db2

wykazuje się w bilansie jako oddzielnej pozycji. Zamiast tego wartość bilansową akcji prezentuje się jako sumę salda konta 03 „Długoterminowe aktywa finansowe" oraz salda konta 03–5. Obniżenie wartości inwestycji, które uprzednio zostały przeszacowane, do wysokości kwoty, o którą podwyższono z tego tytułu kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny – o ile różnice z przeszacowania nie zostały do dnia wyceny rozliczone – skutkuje zmniejszeniem tego kapitału (funduszu):

Wn konto 81–3 „Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny"

Ma konto 03–5 „Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe".

Kwota obniżki wartości powyżej kwoty uprzedniego przeszacowania obciąża koszty finansowe.

Wn konto 75–1 „Koszty finansowe"

Ma konto 03–5 „Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe.

Warto dodać, że gdyby wzrost wartości rynkowej następował po uprzednim obniżeniu wartości tych samych aktywów (które wcześniej zaliczono do kosztów finansowych), wówczas kwotę wzrostu do wysokości tamtego odpisu ujęłoby się nie w kapitałach, lecz jako przychody finansowe. Jednak w rozpatrywanym przypadku, tj. nowych zakupów dokonanych w 2025 r., które od początku zyskują na wartości, cała nadwyżka trafia bezpośrednio na kapitał z aktualizacji wyceny.

PRZYKŁAD

Spółka „Alfa" w lipcu 2025 r. nabyła 500 akcji w innej jednostce po cenie jednostkowej wynoszącej 200 zł. Łączny koszt zakupu tych akcji wyniósł 100 000 zł i został ujęty w księgach rachunkowych jako cena nabycia inwestycji. Na dzień bilansowy, tj. 31 grudnia 2025 r., dokonano wyceny posiadanego pakietu udziałów. Wartość rynkowa akcji na ten dzień wynosiła 240 zł, co oznacza, że łączna wartość rynkowa 500 akcji wzrosła do kwoty 120 000 zł. Różnica między wartością rynkową akcji a ich wartością księgową wyniosła 20 000 zł i jest dodatnim przeszacowaniem inwestycji. Zgodnie z polityką rachunkowości spółka do wyceny długoterminowych aktywów finansowych stosuje przepisy ustawy o rachunkowości, a akcje wycenia w cenie nabycia przeszacowanej do wartości w cenie rynkowej, natomiast różnicę z przeszacowania odnosi, zgodnie z art. 35 ust. 4 uor, na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. Zakup akcji

Wn konto 03 „Długoterminowe aktywa finansowe"	100 000 zł
Ma konto 24 „Pozostałe rozrachunki"	100 000 zł

2. WB – uregulowanie zobowiązania za zakupione akcje

Wn konto 24 „Pozostałe rozrachunki"	100 000 zł
Ma konto 13–1 „Rachunek bieżący"	100 000 zł

eprasa.pl ea1dcd0db2

3. PK – przeszacowanie akcji do wartości rynkowej (wzrost wartości)

Wn konto 03–5 „Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe”	20 000 zł
Ma konto 81–3 „Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny”	20 000 zł

13–1 *– Rachunek bieżący*				***24*** *– Pozostałe rozrachunki*				***03*** *– Długoterminowe aktywa finansowe*			
(Sp)	*xxx*	*100 000,00*	*(2)*	*(2)*	*100 000,00*	*100 000,00*	*(1)*	*(1)*	*100 000,00*		

81–3 *– Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny*				***03–5*** *– Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe*			
		20 000,00	*(3)*	*(3)*	*20 000,00*		

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 28 ust. 1 pkt 3, art. 35 ust. 4 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

©℗

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego”

3 Jak w księgach rachunkowych ująć wygaśnięcie zobowiązania przez wydanie towarów

PROBLEM

Nasza spółka posiada zobowiązanie wobec kontrahenta z tytułu wykonanej dla nas usługi, którego nie byliśmy w stanie uregulować gotówkowo z powodu bieżących problemów finansowych. Po rozmowach z wierzycielem ustaliliśmy, że zamiast płatności pieniężnej przeniesiemy na niego własność towarów. Jak prawidłowo ująć to zdarzenie w księgach rachunkowych? Czy przekazanie towarów w zamian za zwolnienie z długu powoduje powstanie przychodu podatkowego i podlega opodatkowaniu VAT?

RADA

Przekazanie towarów w zamian za zwolnienie z długu należy rozliczyć jako odpłatną dostawę. W księgach rachunkowych operacja ta wymaga wykazania przychodu ze sprzedaży oraz rozliczenia kosztu własnego sprzedanych

eprasa.pl ea1dcd0db2

towarów, a następnie dokonania kompensaty wzajemnych rozrachunków. Zdarzenie to skutkuje powstaniem przychodu podatkowego i podlega opodatkowaniu VAT na zasadach ogólnych.

UZASADNIENIE

Z punktu widzenia prawa cywilnego, jeżeli dłużnik za zgodą wierzyciela spełnia inne świadczenie (np. wydaje towar), aby zwolnić się z długu, zastosowanie ma art. 453 ustawa z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (dalej: k.c.), który stanowi, że:

§ *Jeżeli dłużnik w celu zwolnienia się z zobowiązania spełnia za zgodą wierzyciela inne świadczenie, zobowiązanie wygasa.*

Innymi słowy, za zgodą wierzyciela dłużnik może spłacić swoje zobowiązanie świadczeniem innym niż pierwotnie przewidziane, co skutkuje wygaśnięciem długu. Dodatkowo, zgodnie z art. 353^1 k.c., strony mogą swobodnie kształtować treść zobowiązań, o ile nie sprzeciwia się to ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Przeniesienie własności towarów w zamian za zwolnienie z zobowiązania finansowego – ewidencja księgowa

Choć uor nie wskazuje bezpośrednio sposobu ewidencji takiej operacji, kluczowa jest tu zasada treści ekonomicznej. Zgodnie z nią uregulowanie długu w formie rzeczowej traktuje się jako dwie odrębne transakcje: nabycie usługi (które wygenerowało pierwotny dług) oraz dostawę towarów (która ten dług spłaca). Dłużnik powinien zatem wyksięgować z ewidencji wydawane dobra i jednocześnie rozpoznać przychód z ich sprzedaży. Wartość tych towarów w cenie nabycia obciąży koszty działalności operacyjnej. Ostateczne rozliczenie następuje przez wyksięgowanie zobowiązania wobec wierzyciela w korespondencji z należnością powstałą z tytułu wydania towarów. Ewentualna różnica między wartością rozrachunków a wartością przekazanego towaru jest zazwyczaj wyrównywana przez jednego z kontrahentów w środkach pieniężnych.

Przeniesienie własności towarów w zamian za zwolnienie z zobowiązania finansowego – VAT

Jeżeli spłata zobowiązania następuje poprzez przekazanie towaru (świadczenie rzeczowe), dla celów VAT traktuje się ją jak zwykłą sprzedaż. Podstawę opodatkowania ustala się według ogólnych zasad – obejmuje wszystko, co stanowi zapłatę, jaką dostawca otrzymał lub ma otrzymać od nabywcy w związku ze sprzedażą – art. 29a ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT). Przekazanie towaru w takim przypadku należy udokumentować fakturą sprzedaży. Interpretacja Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 25 maja 2023 r. (sygn. 0112-KDIL3.4012.507.2022.3.LS)

eprasa.pl ea1dcd0db2

to potwierdza, wskazując, że przepisy podatkowe nie zawierają jakichkolwiek ograniczeń co do formy zapłaty:

MF *(...) zapłaty (wynagrodzenia) nie można utożsamiać jedynie ze świadczeniem pieniężnym. Także świadczenie o charakterze rzeczowym jest wynagrodzeniem. Przykładowo więc zamiana towarów, zamiana towaru na usługę i odwrotnie, wydanie towarów (świadczenie usług) w zamian za wierzytelności itp. będzie uznane odpowiednio za odpłatną dostawę towarów czy też odpłatne świadczenie usług. Mamy bowiem do czynienia z konkretną korzyścią, która należna jest za dokonywane świadczenie. (...)*

Tym samym przeniesienie przez spółkę na rzecz kontrahenta własności towarów w zamian za zwolnienie z zobowiązania finansowego (w części lub w całości) traktować należy jak odpłatną dostawę towarów, która będzie podlegała opodatkowaniu VAT. Wynagrodzeniem w tym przypadku jest korzyść wynikająca ze zwolnienia dłużnika z długu, a niekoniecznie świadczenie pieniężne.

PRZYKŁAD

W styczniu 2026 r. spółka „Beta" otrzymała fakturę za świadczone usługi marketingowe, której wartość wynosiła 86 100 zł brutto, w tym 70 000 zł stanowiła kwota netto, a 16 100 zł VAT. W lutym 2026 r. strony zawarły porozumienie dotyczące spłaty powstałego zobowiązania. Zgodnie z ustaleniami spłata miała nastąpić przez wydanie kontrahentowi 250 sztuk towarów. Cena sprzedaży tych towarów została ustalona na poziomie 320 zł netto za sztukę, co daje łączną wartość 80 000 zł netto. Do kwoty netto doliczono VAT w wysokości 18 400 zł, co łącznie daje kwotę brutto 98 400 zł. Koszt nabycia wydanych towarów w magazynie wynosił 200 zł za sztukę, co w sumie daje 50 000 zł. W wyniku rozliczenia okazało się, że wartość towarów przekraczała wysokość długu. Nadwyżka wyniosła 12 300 zł (98 400 zł – 86 100 zł) i została zwrócona przez kontrahenta.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. FZ – Faktura za usługę (zobowiązanie pierwotne)

Wn konto 40–2 „Usługi obce"	70 000 zł
Wn konto 22–1 „VAT naliczony i jego rozliczenie"	16 100 zł
Ma konto 21 „Rozrachunki z dostawcami"	86 100 zł

2. FS – Faktura za wydane towary (spłata długu):

Wn konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami"	98 400 zł
Ma konto 73–0 „Sprzedaż towarów"	80 000 zł
Ma konto 22–2 „VAT należny i jego rozliczenie"	18 400 zł

3. WZ – Wydanie towarów z magazynu (koszt):

Wn konto 73–1 „Wartość sprzedanych towarów w cenie nabycia"	50 000 zł
Ma konto 33 „Towary"	50 000 zł

4. PK – Rozliczenie wzajemnych rozrachunków (do wysokości długu):

Wn konto 21 „Rozrachunki z dostawcami":	86 100 zł
Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami"	86 100 zł

eprasa.pl ea1dcd0db2

5. WB – Wpływ pozostałej należności od kontrahenta:

Wn konto 13–1 „Rachunek bieżący”	12 300 zł
Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami”	12 300 zł

***21** – Rozrachunki z dostawcami*

(4)	*86 100,00*	*86 100,00*	*(1)*

***22–1** – VAT naliczony i jego rozliczenie*

(1)	*16 100,00*		

***40–2** – Usługi obce*

(1)	*70 000,00*		

***73–0** – Sprzedaż towarów*

		80 000,00	*(2)*

***22–2** – VAT należy i jego rozliczenie*

		18 400,00	*(2)*

***20** – Rozrachunki z dbiorcami*

(2)	*98 400,00*	*86 100,00*	*(4)*
		12 300,00	*(5)*

***33** – Towary*

(Sp)	*xxx*	*50 000,00*	*(3)*

***73–1** – Wartość sprzedanych towarów w cenie nabycia*

(3)	*50 000,00*		

***13–1** – Rachunek bieżący*

(5)	*12 300,00*		

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 353[1], art. 453 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2025 poz. 1071; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1508)
- art. 29a ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

©℗

Dorota Pietrasz
księgowa

4 Jak w księgach rachunkowych ująć koszty rozbiórki starego obiektu pod nową inwestycję

PROBLEM

Spółka w lutym 2026 r. przystąpiła do realizacji inwestycji – budowy małego centrum logistycznego. Aby postawić fundamenty nowej hali, należało najpierw wyburzyć stary, niefunkcjonalny magazyn materiałów budowlanych, który znajduje się w miejscu planowanej inwestycji. Magazyn ten figuruje w ewidencji środków trwałych spółki z wartością początkową 600 000 zł,

eprasa.pl ea1dcd0db2

a dotychczasowe umorzenie wynosi 420 000 zł. Koszt samej usługi rozbiórki, wykonanej przez firmę zewnętrzną, to około 90 000 zł netto. Czy zarówno nieumorzona wartość starego magazynu (180 000 zł), jak i faktura za wyburzenie powinny powiększyć wartość początkową nowo budowanego centrum logistycznego?

RADA

Koszty samej rozbiórki, jako niezbędny etap przygotowania terenu pod budowę, należy zaliczyć do kosztu wytworzenia nowego środka trwałego. Natomiast niezamortyzowana wartość netto starego obiektu nie może powiększać wartości nowej inwestycji – należy ją odnieść bezpośrednio w pozostałe koszty operacyjne.

UZASADNIENIE

Ustawa o rachunkowości nie zawiera szczegółowych wytycznych dotyczących kosztów ponoszonych w związku z budową środków trwałych. W celu ich prawidłowego ustalenia należy odwołać się do Krajowego Standardu Rachunkowości nr 11 „Środki trwałe", który wskazuje (pkt 6.53 i 6.54 KSR nr 11), że do wartości początkowej nowo powstałego środka trwałego:

- zalicza się koszty przeprowadzenia likwidacji (np. rozbiórki) innego środka trwałego, o ile jego likwidacja warunkuje możliwość przeprowadzania budowy. Jeżeli jednostka utworzyła uprzednio rozliczenia międzyokresowe bierne (rezerwę) na przyszłą likwidację środka trwałego, wówczas rzeczywiście poniesione koszty likwidacji do wysokości utworzonych rozliczeń międzyokresowych biernych (rezerw) stanowią wykorzystanie rezerw. Nie zwiększają one wartości początkowej nowo budowanego środka trwałego,
- nie zalicza się wartości netto zlikwidowanego środka trwałego – obciąża ona pozostałe koszty operacyjne. Jeżeli jednak w związku z budową nowego środka trwałego jednostka likwiduje inny środek trwały bez jego fizycznego usunięcia, gdyż wejdzie on w skład nowego środka trwałego, wówczas wartość netto likwidowanego środka trwałego zwiększa wartość początkową nowego środka trwałego. Z uwagi na to, iż nowy środek trwały będzie istotnie różnił się od starego, jego budowy nie można uznać za przebudowę lub rozbudowę (ulepszenie) istniejącego środka trwałego.

Koszty rozbiórki jako element kosztu wytworzenia (podatkowo i rachunkowo) nowej inwestycji

Wszelkie wydatki, które warunkują możliwość rozpoczęcia i prowadzenia budowy, stanowią element kosztu wytworzenia nowego obiektu (zakres wydatków wchodzących w skład kosztu wytworzenia środka trwałego nie jest zamknięty i ma charakter otwarty – art. 22g ust. 4 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych

eprasa.pl ea1dcd0db2

oraz art. 16g ust. 4 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych). Skoro w rozpatrywanym przypadku wyburzenie starego magazynu jest niezbędne, by w jego miejscu mogło powstać centrum logistyczne, to koszt tej operacji (usługi obcej) jest bezpośrednio związany z nową inwestycją. Tym samym – rachunkowo i podatkowo – koszty wyburzenia stanowią element wartości początkowej nowego środka trwałego i są rozliczane poprzez odpisy amortyzacyjne (nie stanowią kosztów uzyskania przychodów w momencie ich poniesienia).

Niezamortyzowana wartość netto rozbieranego środka trwałego

W przypadku fizycznego usunięcia starego obiektu jego wartość netto (nieumorzona część) stanowi stratę ekonomiczną jednostki. Przepisy nie przewidują możliwości „przeniesienia" pozostałej do zamortyzowania wartości jednego środka trwałego na drugi. Z perspektywy rachunkowej stara hala przestaje istnieć, więc jej wartość musi zostać wyksięgowana z aktywów i obciążyć pozostałe koszty operacyjne. Z punktu widzenia podatkowego sytuacja wygląda podobnie. Strata z likwidacji nie w pełni umorzonego środka trwałego jest kosztem uzyskania przychodu jednorazowo, pod warunkiem że likwidacja nie wynika ze zmiany rodzaju działalności gospodarczej. W opisanym przypadku spółka nadal będzie prowadzić działalność (magazynowanie/logistyka), tyle że w nowocześniejszym obiekcie, co pozwala na pełne zaliczenie straty do kosztów podatkowych.

PRZYKŁAD

Spółka w lutym 2026 r. przystąpiła do realizacji inwestycji – budowy małego centrum logistycznego. Aby jednak postawić fundamenty nowej hali, wyburzono stary, niefunkcjonalny magazyn materiałów budowlanych, który znajdował się w miejscu planowanej inwestycji. Magazyn ten figuruje w ewidencji środków trwałych z wartością początkową 600 000 zł i dotychczasowym umorzeniem w wysokości 420 000 zł. Koszt usługi rozbiórki, wykonanej przez firmę zewnętrzną, wyniósł 90 000 zł netto.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. Postawienie starego magazynu w stan likwidacji (wyksięgowanie z ewidencji):

Wn konto 07 „Umorzenie środków trwałych"	420 000 zł
Wn konto 76–1 „Pozostałe koszty operacyjne" (wartość netto)	180 000 zł
Ma konto 01 „Środki trwałe"	600 000 zł

2. Faktura za usługę rozbiórki:

Wn konto 08 „Środki trwałe w budowie" (koszt netto)	90 000 zł
Wn konto 22–1 „VAT naliczony i jego rozliczenie"	20 700 zł
Ma konto 21 „Rozrachunki z dostawcami"	110 700 zł

3. Przekazanie nowej hali do używania (po zakończeniu budowy, np. pod koniec 2026 r.):

Wn konto 01 „Środki trwałe" (w tym m.in. ujęte wcześniej 90 000 zł za rozbiórkę)	90 000 zł
Ma konto 08 „Środki trwałe w budowie"	90 000 zł

eprasa.pl ea1dcd0db2

01 *– Środki trwałe*			
(Sp)	*xxx*	*600 000,00*	*(1)*
(3)	*90 000,00*		

07 *– Umorzenie środków trwałych*			
(1)	*420 000,00*	*xxx*	*(Sp)*

76–1 *– Pozostałe koszty operacyjne*			
(1)	*180 000,00*		

21 *– Rozrachunki z dostawcami*			
		110 700,00	*(2)*

22–1 *– VAT naliczony i jego rozliczenie*			
(2)	*20 700,00*		

08 *– Środki trwałe w budowie*			
(2)	*90 000,00*	*90 000,00*	*(3)*

PODSTAWA PRAWNA:

- pkt 6.53, pkt 6.54 Krajowego Standardu Rachunkowości nr 11 „Środki trwałe" (Dz.Urz. MRiF z 2017 r. poz. 105)
- art. 22g ust. 4 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)
- art. 16g ust. 4 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)

Joanna Gawrońska
biegły rewident

W marcu wraz z „MONITOREM księgowego"

znajdziesz e-dodatki:

- z cyklu Kodeks księgowego:
  Ustawa o rachunkowości 2026 r.
  – ujednolicony tekst ustawy o rachunkowości
- z cyklu wyjaśnienia MF:
  „Broszura informacyjna MF dotycząca struktury JPK_MAG (2)"

– e-dodatki są dostępne po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

www.sklep.infor.pl 801 626 666, 22 761 30 30 bok@infor.pl

eprasa.pl ea1dcd0db2

VI. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

1 Czy można zaliczyć do kosztów opłatę za czynności wykonywane w trakcie kontroli przez pracowników sanepidu

PROBLEM

Mieliśmy kontrolę z sanepidu. Wykazała ona nieprawidłowości. Została wydana decyzja, na podstawie której musimy dokonać opłaty w wysokości 103 zł za każdą godzinę pracy pracownika dokonującego kontroli. Czy ta opłata jest kosztem podatkowym?

RADA

Tak, wskazana opłata może zostać przez Państwa zaliczona do kosztów uzyskania przychodów. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych jako niestanowiące kosztów uzyskania przychodu – art. 15 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Jednocześnie na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 54 updop nie uważa się za koszty uzyskania przychodów opłat sankcyjnych, które zgodnie z odrębnymi przepisami podlegają wpłacie do budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Kto ponosi opłaty za czynności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (dalej: ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej) za badania laboratoryjne oraz inne czynności wykonywane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku ze sprawowaniem bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego pobiera się opłaty w wysokości kosztów ich wykonania. Opłaty te ponosi osoba lub jednostka organizacyjna obowiązana do przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych. Przepis ten stosuje się z zastrzeżeniem art. 36 ust. 2 tej ustawy. Stanowi on, że za badania laboratoryjne i inne czynności wykonywane w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie pobiera się opłat od osób

eprasa.pl ea1dcd0db2

oraz jednostek organizacyjnych obowiązanych do przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych, jeżeli w wyniku badań nie stwierdzono naruszenia tych wymagań.

Można spotkać się ze stanowiskiem, że opłaty pobierane na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej stanowią opłaty sankcyjne wyłączone z kosztów uzyskania przychodów na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 54 updop. Zdaniem autora, stanowisko to jest nieprawidłowe, gdyż wskazane opłaty w istocie nie mają charakteru sankcyjnego, a jedynie mają na celu pokrycie kosztów ponoszonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z wykonywanymi czynnościami. Konieczność ponoszenia tych opłat stanowi „zwykłą" konsekwencję prowadzenia przez podatnika działalności gospodarczej. To pozwala uznać je za ponoszone w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów. Możliwości zaliczenia takich opłat do kosztów uzyskania przychodów nie wyłącza również żaden inny przepis art. 16 ust. 1 updop. W związku z tym należy uznać, że wskazane w pytaniu opłaty mogą zostać przez Państwa spółkę zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Przedstawione stanowisko potwierdzają również organy podatkowe w wydawanych interpretacjach indywidualnych. Przykładem może być interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z 7 października 2009 r., sygn. IBPBI/2/423–810/09/PP, czy interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z 19 lutego 2016 r., sygn. ILPB3/4510-1-523/15-2/EK. W drugiej z przywołanych interpretacji organ podatkowy uznał za prawidłowe stanowisko wnioskującej o jej wydanie spółki (odstępując od uzasadnienia prawnego oceny tego stanowiska), że:

MF *(…) celem ponoszonych przez Spółkę opłat związanych z urzędowymi kontrolami żywności oraz nadzorem sanitarnym jest pokrycie kosztów ponoszonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z wykonywanymi czynnościami, a nie ukaranie kontrolowanego podmiotu. Nie sposób zatem uznać, że opłaty te mają sankcyjny charakter.*

(…) skoro wynikający z art. 16 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych katalog wydatków niestanowiących kosztów uzyskania przychodów nie obejmuje swym zakresem opłat płaconych przez Wnioskodawcę w związku z urzędowymi kontrolami żywności oraz nadzorem sanitarnym sprawowanym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, to zdaniem Wnioskodawcy ponoszone przez niego wydatki powinny stanowić koszty uzyskania przychodów.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 15 ust. 1 oraz art. 16 ust. 1 pkt 54 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)
- art. 36 ust. 1 i 2 ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 416)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z 7 października 2009 r. (sygn. IBPBI/2/423–810/09/PP)
- interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z 19 lutego 2016 r. (sygn. ILPB3/4510–1-523/15-2/EK)

©℗

Tomasz Krywan
prawnik, doradca podatkowy, właściciel kancelarii podatkowej,
autor licznych publikacji z zakresu prawa podatkowego

eprasa.pl ea1dcd0db2

2 Czy zwrot nadpłaconego podatku od nieruchomości wraz z odsetkami stanowi przychód opodatkowany CIT

PROBLEM

Spółka jest właścicielem nieruchomości, które wykorzystuje w działalności. Płaci od nich podatek od nieruchomości. W wyniku weryfikacji rozliczeń oraz złożenia korekt deklaracji podatkowych organ podatkowy stwierdził nadpłatę podatku od nieruchomości i dokonał jej zwrotu na rachunek bankowy spółki wraz z odsetkami. Czy zwrot nadpłaty podatku od nieruchomości oraz odsetek stanowi dla spółki przychód podatkowy?

RADA

Zwrot nadpłaty podatku od nieruchomości stanowi przychód spółki w części, w jakiej zapłacony podatek od nieruchomości został wcześniej zaliczony do kosztów uzyskania przychodów. Otrzymane odsetki nie stanowią przychodu podlegającego opodatkowaniu CIT. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Z art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop) wynika, że przychodem są otrzymane pieniądze i wartości pieniężne. Jednocześnie, na podstawie art. 12 ust. 4 pkt 6 updop, do przychodów nie zalicza się zwróconych, umorzonych lub zaniechanych podatków i opłat stanowiących dochody budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, o ile podatki te nie zostały uprzednio zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Przepis ten wprowadza ogólną zasadę, zgodnie z którą zwrot podatku nie stanowi przychodu podatkowego. Wyjątek stanowi sytuacja, w której zwracany podatek został wcześniej ujęty w kosztach uzyskania przychodów. W takim przypadku zwrot podatku stanowi przychód podatkowy w tej części, w jakiej obniżył on podstawę opodatkowania przez zaliczenie do kosztów podatkowych.

W związku z tym należy stwierdzić, że zwrot nadpłaty podatku od nieruchomości stanowi przychód spółki w zakresie, w jakim zapłacony podatek od nieruchomości został wcześniej zaliczony do kosztów uzyskania przychodów. Przychód ten powinien zostać rozpoznany w dacie faktycznego zwrotu nadpłaty tego podatku, tj. w dniu wpływu środków na rachunek bankowy spółki.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Zaprezentowane stanowisko potwierdzają organy podatkowe. W interpretacji indywidualnej z 24 stycznia 2023 r., sygn. 0111-KDIB1-1.4010.766.2022.1.MF, Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej stwierdził, że:

MF *W interpretacji prawa podatkowego (…) Organ podatkowy (…) uznał za prawidłowe stanowisko wskazane przez Spółkę (…).*

W związku z potwierdzeniem stanowiska Spółki, ta złożyła korekty podatku od nieruchomości za okres pięciu lat podatkowych wstecz tj. od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2021 r. Jednocześnie Spółka zwróciła się o zwrot nadpłaconego podatku od nieruchomości na wskazany rachunek bankowy.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że w sytuacji przedstawionej we wniosku w takiej części w jakiej wcześniej podatek od nieruchomości zaliczono do kosztów uzyskania przychodu, zwrócona – jako zwrot wydatków – nadpłata będzie stanowiła przychód podatkowy stosownie do art. 12 ust. 4 pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Czy odsetki od zwrotu nadpłaty podatku od nieruchomości stanowią przychód podlegający CIT

Z art. 12 ust. 4 pkt 7 updop wynika, że do przychodów nie zalicza się odsetek otrzymanych w związku ze zwrotem nadpłaconych zobowiązań podatkowych oraz innych należności budżetowych. Tym samym odsetki wypłacone spółce wraz ze zwrotem nadpłaty podatku od nieruchomości nie stanowią dla niej przychodu podlegającego opodatkowaniu CIT.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12 ust. 1 pkt 1, art. 12 ust. 4 pkt 6 i 7 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 24 stycznia 2023 r. (sygn. 0111-KDIB1-1.4010.766.2022.1.MF)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

Czytaj także: „Od kiedy podatnik powinien zacząć płacić podatek od nieruchomości od nowo wybudowanego budynku – wyrok NSA", „Czy można zaewidencjonować w pkpir podatek od nieruchomości na podstawie nakazu płatniczego" po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl ea1dcd0db2

3 Czy spółka może zaliczyć do kosztów zwrot wydatku poniesionego przez pracownika z prywatnego konta

PROBLEM

Jeden z naszych pracowników kupił szkolenie, które sfinansował z prywatnego konta. Koszt szkolenia wyniósł niecałe 5000 zł. Spółka zwróciła mu ten wydatek. Czy taki zwrot stanowi dla niej koszt podatkowy?

RADA

Spółka może zaliczyć do kosztów podatkowych dokonany zwrot, jeżeli nabyte przez pracownika szkolenie odbyło się w zakresie przydatnym do wykonywania przez niego powierzonej mu pracy, a wydatek został przez spółkę odpowiednio udokumentowany. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Kosztami uzyskania przychodów są koszty ponoszone przez podatników w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych jako niestanowiące kosztów uzyskania przychodów – art. 15 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop).

Kosztami ponoszonymi w celu osiągnięcia przychodów są między innymi koszty pracownicze, w tym koszty kształcenia pracowników, o ile pracownicy szkolą się w zakresie przydatnym do wykonywania powierzonej im pracy. Na użytek dalszej części odpowiedzi założono, że tak właśnie jest w przypadku szkolenia, o którym mowa w pytaniu. Tego rodzaju koszty nie zostały również wymienione wśród wydatków, których nie uważa się za koszty uzyskania przychodów. W konsekwencji koszty pracownicze, we wskazanym wcześniej zakresie, mogą być przez pracodawców zaliczane do kosztów uzyskania przychodów. Potwierdzają to organy podatkowe w udzielanych wyjaśnieniach. Przykładem może być interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 21 listopada 2023 r., sygn. 0111-KDWB.4010.97.2023.2.KKM. Możemy w niej przeczytać, że:

MF *(…) podjęte przez pracownika studia mają związek z jego zakresem obowiązków. Ponadto jak Państwo wskazali, Spółka zatrudniając na podstawie umowy o pracę wspólnika zrezygnowała z korzystania z tego rodzaju usług innych firm zewnętrznych a przedmiotowe wydatki przyczynią się do świadczenia przez pracownika lepszej jakości*

eprasa.pl ea1dcd0db2

usług na rzecz Spółki, które są niezbędne do prawidłowego jej funkcjonowania, jak również do świadczenia tego rodzaju usług dla innych firm. Tym samym, w ocenie organu poniesione wydatki, w postaci opłaty za studia pracownika, można uznać za ponoszone w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów. (…) W związku z powyższym wydatki z tytułu pokrycia kosztów studiów ponoszone przez Spółkę na rzecz pracownika mogą stanowić koszty uzyskania przychodów stosownie do art. 15 ust. 1 u.p.d.o.p.

Do kosztów uzyskania przychodów pracodawcy mogą zaliczać nie tylko koszty pracownicze, które ponieśli bezpośrednio z własnych środków, ale również wydatki zwracane pracownikom, które ci ostatni ponieśli z prywatnych środków. Do takich wydatków należą między innymi wydatki na kształcenie. Takie prawo potwierdzają również organy podatkowe. W interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 30 maja 2025 r., sygn. 0111-KDIB1-1.4010.213.2025.1.BS, która dotyczyła między innymi zwrotu pracownikom kosztów nabytych przez nich szkoleń, możemy przeczytać, że:

MF *(…) skoro zwracane Pracownikom wydatki będą spełniać przesłanki wynikające z art. 15 ust. 1 ustawy o CIT i nie będą stanowić wydatków nieuznawanych za koszty podatkowe oraz udokumentowane będą w sposób wymagany przepisami o rachunkowości poprzez złożony przez Pracownika raport w przeznaczonym do tego systemie finansowo księgowym Spółki, w ramach którego załączone będzie zdjęcie/skan dokumentu źródłowego/dokument elektroniczny wystawiony imiennie na Pracownika, to zasadne jest uznanie, że mają Państwo prawo do zaliczenia ww. wydatków do kosztów uzyskania przychodów na podstawie opisanych we wniosku dowodów księgowych.*

Podsumowując, spółka może zaliczyć do kosztów podatkowych dokonany zwrot, pod warunkiem że nabyte przez pracownika szkolenie odbyło się w zakresie przydatnym do wykonywania przez niego powierzonej mu pracy, a wydatek został przez spółkę odpowiednio udokumentowany.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 15 ust. 1 oraz art. 16 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 21 listopada 2023 r. (sygn. 0111-KDWB.4010.97.2023.2.KKM) oraz z 30 maja 2025 r. (sygn. 0111-KDIB1-1.4010.213.2025.1.BS)

©℗

Tomasz Krywan
prawnik, doradca podatkowy, właściciel kancelarii podatkowej,
autor licznych publikacji z zakresu prawa podatkowego

Czytaj także: „Czy spółka może zaliczyć do kosztów wydatki na szkolenie współpracujących z nią przedsiębiorców – wyrok NSA" po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl ea1dcd0db2

4 Jak amortyzować stoły konferencyjne

PROBLEM

Kupiliśmy 2 stoły konferencyjne. Każdy po 11 000 zł netto. Jak możemy je amortyzować?

RADA

Spółka może amortyzować stoły konferencyjne z zastosowaniem metody liniowej lub degresywnej. Jeżeli spółka jest małym podatnikiem, to dopuszczalna jest również jednorazowa amortyzacja stołów w ramach tzw. amortyzacji *de minimis*. Spółka może rozważyć także jednorazową amortyzację stołów jako fabrycznie nowych środków trwałych oraz ich amortyzację według stawek indywidualnie ustalonych. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Środki trwałe klasyfikuje się według Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT). Meble są klasyfikowane w rodzaju 809 obejmującym pozostałe narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane. Należy uznać, że rodzaj ten obejmuje również stoły konferencyjne.

Schemat KŚT (wyciąg)

Symbol KŚT			Wyszczególnienie	Powiązanie z:
grupa	podgrupa	rodzaj		
8	80	809	Pozostałe narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane	15.12.1, 16.29, 17.29.1, 22.19.7, 22.29.29.0, 23.12.13.0, 23.13.13.0, 25.12.10.0, 25.7, 25.99, 26.70, 27.40, 27.52.1, 31, 32.99.59.0, 58.11.1, 58.11.20.0, 58.12.10.0 i inne grupowania PKWiU dotyczące środków trwałych

Jakimi metodami można amortyzować stoły konferencyjne

Metoda liniowa. Stoły konferencyjne mogą być amortyzowane metodą liniową. W przypadku podjęcia decyzji o ich amortyzacji tą metodą spółka powinna stosować roczną stawkę amortyzacyjną w wysokości 20% – zob. art. 16i ust. 1 w zw. z poz. 08 załącznika nr 1 do ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop).

Metoda degresywna. Stoły konferencyjne można również amortyzować metodą degresywną. Metoda ta ma zastosowanie do maszyn i urządzeń zaliczonych do grupy 3–6 i 8 KŚT oraz środków transportu (czyli środków trwałych klasyfikowanych w grupie 7 KŚT), z wyłączeniem samochodów osobowych (art. 16k ust. 1 updop). Przy tej metodzie odpisy amortyzacyjne dokonywane są od corocznie innej podstawy, tj. od wartości początkowej środka trwałego pomniejszonej o dokonane odpisy amortyzacyjne. Spółka korzystająca z tej metody amortyzacji dokonuje jej przy zastosowaniu pod-

eprasa.pl ea1dcd0db2

wyższonych stawek amortyzacyjnych o współczynnik nie wyższy niż 2,0. W omawianym przypadku będzie to 40% (2 × 20%). Począwszy od roku podatkowego, w którym określona na powyższych zasadach roczna kwota amortyzacji miałaby być niższa od rocznej kwoty amortyzacji obliczonej przy zastosowaniu metody liniowej, spółka powinna zacząć dokonywać dalszych odpisów amortyzacyjnych metodą liniową.

Amortyzacja jednorazowa. Jeżeli spółka jest małym podatnikiem, może również rozważyć jednorazową amortyzację stołów konferencyjnych na podstawie art. 16k ust. 7–13 updop, a więc w ramach tzw. amortyzacji *de minimis* (w 2026 r. status małego podatnika CIT posiada podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług nie przekroczyła w 2025 r. kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro, tj. 8 517 000 zł). Prawo do jednorazowej amortyzacji na tej podstawie przysługuje do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym równowartości kwoty 50 000 euro łącznej wartości odpisów amortyzacyjnych. W 2026 r. łączna wartość jednorazowych odpisów amortyzacyjnych nie może przekroczyć 213 000 zł. Korzystając z jednorazowej amortyzacji, podatnicy muszą pamiętać, że stanowi ona pomoc *de minimis* udzielaną w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa wspólnotowego dotyczących pomocy w ramach zasady *de minimis*.

Jednorazowa amortyzacja fabrycznie nowych środków trwałych. Jeżeli spółka nabyła nowe stoły konferencyjne, ma również możliwość ich amortyzacji jako fabrycznie nowych środków trwałych na podstawie art. 16k ust. 14–21 updop. Prawo do jednorazowej amortyzacji fabrycznie nowych środków trwałych przysługuje do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym 100 000 zł.

Amortyzacja według stawki indywidualnie ustalonej. Jeżeli stoły konferencyjne mają status:

- używanych środków trwałych – jest tak, jeżeli spółka jest w stanie udowodnić, że przed nabyciem były one wykorzystywane przez inny podmiot co najmniej przez okres 6 miesięcy, lub
- ulepszonych środków trwałych – jest tak, jeżeli przed wprowadzeniem do ewidencji środków trwałych wydatki poniesione przez spółkę na ich ulepszenie stanowiły co najmniej 20% wartości początkowej

– to mogą być one również amortyzowane według stawki indywidualnie ustalonej.

W przypadku wyboru tej metody amortyzacji okres amortyzacji tych stołów nie może być krótszy niż 24 miesiące (zob. art. 16j ust. 1 pkt 1 lit. a updop), co odpowiada maksymalnej rocznej stawce amortyzacyjnej w wysokości 50%.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16i ust. 1, art. 16j ust. 1, art. 16k ust. 1 i ust. 7–21, poz. 08 załącznika nr 1 do ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)
- § 1 i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz.U. z 2016 r. poz. 1864)

©℗

Tomasz Krywan
prawnik, doradca podatkowy, właściciel kancelarii podatkowej,
autor licznych publikacji z zakresu prawa podatkowego

eprasa.pl ea1dcd0db2

VII. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

1 Jak rozliczać koszty związane garażem nabytym w celu przechowywania leasingowanego samochodu osobowego

PROBLEM

Przedsiębiorca posiada samochód osobowy w leasingu operacyjnym. Pojazd ten jest wykorzystywany zarówno do celów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, jak i prywatnie. Przedsiębiorca nie prowadzi ewidencji przebiegu samochodu. Aby zapewnić bezpieczne przechowywanie samochodu, przedsiębiorca kupił garaż murowany wolnostojący wraz z prawem własności gruntu. Zamierza ująć garaż w ewidencji środków trwałych pod symbolem KŚT 103 – Budynki gospodarcze, garaże, wiaty. Przedsiębiorca będzie ponosił wydatki związane z utrzymaniem garażu, takie jak opłaty za energię elektryczną, podatek od nieruchomości, koszty ubezpieczenia garażu, koszty utrzymania czystości garażu (zakup środków czystości, wywóz odpadów w części przypadającej na garaż). Czy przedsiębiorca może zaliczać do kosztów uzyskania przychodów odpisy amortyzacyjne od garażu oraz wydatki związane z jego utrzymaniem? Czy można to robić w całości, czy tylko w części?

RADA

Przedsiębiorca może zaliczać do kosztów podatkowych odpisy amortyzacyjne od wartości początkowej garażu w pełnej wysokości. Wydatki związane z utrzymaniem garażu, takie jak opłaty za energię elektryczną, podatek od nieruchomości, ubezpieczenie garażu, koszty utrzymania czystości garażu, mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w wysokości 75% tych wydatków.

UZASADNIENIE

Amortyzacji nie podlegają grunty i prawa wieczystego użytkowania gruntów – zob. art. 22c pkt 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). Z tego powodu przedsiębiorca może amortyzować tylko garaż. Odpisy amortyzacyjne naliczone od garażu będzie mógł w całości zaliczać do kosztów uzyskania przychodów. Tego rodzaju odpisy nie podlegają żadnemu limitowaniu.

eprasa.pl ea1dcd0db2

W jakiej wysokości rozliczać w kosztach wydatki związane z utrzymaniem garażu

Za koszty uzyskania przychodów nie uważa się 25% wydatków poniesionych z tytułu kosztów używania samochodu osobowego w leasingu operacyjnym, jeżeli samochód ten jest wykorzystywany przez podatnika w sposób mieszany, czyli zarówno do celów związanych z działalnością gospodarczą , jak i prywatnie (zob. art. 23 ust. 1 pkt 46a updof). Do wydatków związanych z używaniem samochodu osobowego zalicza się m.in. wydatki ponoszone na:

- nabycie paliw silnikowych,
- serwis samochodu,
- wymianę opon,
- myjnię,
- naprawy i części zamienne,
- opłaty za przejazd autostradą.

Zdaniem organów podatkowych do tego rodzaju wydatków należą również te związane z utrzymaniem garażu, w którym przedsiębiorca przechowuje leasingowany samochód osobowy. W związku z tym w przedstawionym stanie faktycznym wydatki ponoszone przez przedsiębiorcę na utrzymanie garażu, takie jak opłaty za energię elektryczną, podatek od nieruchomości, ubezpieczenie garażu, koszty utrzymania czystości garażu, podlegają zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodów w wysokości 75% tych wydatków. Takie stanowisko Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej zajął w interpretacji indywidualnej z 29 sierpnia 2025 r., sygn. 0114-KDIP3-2.4011.679.2025.2.MT. Stwierdził w nim, że:

MF *(…) wydatki na garaż również podlegają limitowi wynikającemu z art. 23 ust. 1 pkt 46a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Limitowanie wydatków dotyczy tylko kosztów związanych z kosztami używania samochodu. Tak więc limitowaniu podlegają jedynie wydatki eksploatacyjne związane z utrzymaniem garażu, tj. opłaty za energię elektryczną, podatek od nieruchomości, ubezpieczenie garażu, opłaty administracyjne/czynszowe, koszty utrzymania czystości garażu. Jeżeli podatnik nabywa garaż, który będzie stanowił środek trwały, odpisy amortyzacyjne zaliczane są do kosztów uzyskania przychodów na ogólnych zasadach. Ograniczenie wynikające z art. 23 ust. 1 pkt 46a nie ma zastosowania w tym przypadku.*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 23 ust. 1 pkt 46a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 29 sierpnia 2025 r. (sygn. 0114-KDIP3--2.4011.679.2025.2.MT)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl ea1dcd0db2

2 Czy w ramach ulgi rehabilitacyjnej można odliczyć wydatek na wymianę pieca

PROBLEM

Do mojego biura rachunkowego zgłosiła się klientka, która jest osobą niepełnosprawną, posiadającą znaczny stopień niepełnosprawności. Klientka mieszka w domu jednorodzinnym. W 2025 r. wymieniła uszkodzony stary piec na nowy. Będzie go wykorzystywała do ogrzewania i grzania wody użytkowej. Czy wydatek na wymianę pieca może odliczyć w ramach ulgi rehabilitacyjnej?

RADA

Fiskus może zakwestionować prawo do ulgi rehabilitacyjnej, jeżeli wymiana pieca nie była podyktowana potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności, a jedynie koniecznością wymiany niesprawnego pieca na nowy, sprawny piec. Organy podatkowe dopuszczają możliwość rozliczenia wymiany pieca w ramach ulgi rehabilitacyjnej tylko wtedy, gdy ułatwiłoby to osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie i wykonywanie czynności życiowych. Jeżeli w opisanym przypadku można w ten sposób uzasadnić poniesienie wydatku na wymianę pieca, to koszty tej wymiany mogą zostać odliczone w ramach ulgi rehabilitacyjnej.

UZASADNIENIE

Ulgą rehabilitacyjną objęte są wydatki na cele rehabilitacyjne oraz wydatki związane z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych – art. 26 ust. 1 pkt 6 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). Do takich należą m.in. wydatki poniesione na adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności (art. 26 ust. 7a pkt 1 updof). Przez adaptację i wyposażenie, o których mowa w art. 26 ust. 7a pkt 1 updof, należy rozumieć takie przystosowanie mieszkania (budynku), które umożliwia lub ułatwia życie w nim osobie niepełnosprawnej. Niepełnosprawna osoba ma więc prawo odliczyć wydatek na wymianę pieca w ramach ulgi rehabilitacyjnej, jeżeli ułatwi jej to funkcjonowanie w domu, w którym mieszka. Decydując się na skorzystanie z ulgi, należy podkreślić wszystkie te okoliczności, np. rozwiązania techniczne nowego pieca, które ułatwiają osobie niepełnosprawnej codzienne funkcjonowanie w domu. Takie uzasadnienie zyskało aprobatę organów podatkowych w przypadku wymiany przez osobę niepełno-

eprasa.pl ea1dcd0db2

sprawną pieca węglowego na gazowy. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej uznał, że wymiana pieca węglowego na gazowy ułatwi takiej osobie czynności życiowe i zaakceptował prawo do odliczenia tego wydatku w ramach ulgi rehabilitacyjnej. Przytaczamy fragment wydanej w tej sprawie interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 6 czerwca 2025 r., sygn. 0112-KDIL2-1.4011.330.2025.3.MB. Organ podatkowy stwierdził w niej, że:

MF *Dokonując wykładni zawartego w art. 26 ust. 7a pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych pojęcia adaptacji i wyposażenia mieszkań oraz budynków mieszkalnych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności wskazać należy, iż w doktrynie zwraca się uwagę, że przez adaptację i wyposażenie, o których mowa w powyższym przepisie, należy rozumieć takie przystosowanie mieszkania (budynku), które umożliwia lub ułatwia życie w nim osobie niepełnosprawnej. Pojęcie „adaptacja" rozumieć należy więc jako „przystosowanie", które jednak niekoniecznie oznaczać musi „ulepszenie", czy „przekształcenie" zaistniałego stanu rzeczy – w tym przypadku warunków mieszkaniowych dla potrzeb osoby niepełnosprawnej.*

Jednocześnie podkreślić należy, że art. 26 ust. 7a pkt 1 ww. ustawy nie określa szczegółowo jakiego rodzaju wydatki poniesione na adaptację i wyposażenie podlegają odliczeniu ani też nie zawiera żadnego wyłączenia konkretnego rodzaju wydatków. Jedynym warunkiem zastosowania tego odliczenia, jest to by adaptacja (wyposażenie) mieszkania/budynku mieszkalnego odpowiadała potrzebom wynikającym z niepełnosprawności. Dlatego też istotne są okoliczności danej sprawy, tzn. czy konkretne elementy adaptacji czy wyposażenia mieszkania spełniają dla osoby niepełnosprawnej tę funkcję.

W opisanym stanie faktycznym wydatki poniesione w związku ze zmianą ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe, zostały poniesione w związku z adaptacją i wyposażeniem lokalu mieszkalnego, stosownie do potrzeb wynikających z Pana niepełnosprawności. Ogrzewanie gazowe ułatwia Panu funkcjonowanie i wykonywanie podstawowych czynności życiowych, stosownie do Pana potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Zatem wydatki te zostały poniesione na Pana cele rehabilitacyjne wskazane w art. 26 ust. 7a pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W konsekwencji, może Pan odliczyć od dochodu w ramach ulgi rehabilitacyjnej wydatki poniesione w związku ze zmianą ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe, w części w jakiej nie zostały Panu zwrócone.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26 ust. 1 pkt 6 i ust. 7a pkt 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 6 czerwca 2025 r. (sygn. 0112-KDIL2-1.4011.330.2025.3.MB)

©℗

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków
oraz komentarza do PIT 2026 wydanego przez INFOR PL

eprasa.pl ea1dcd0db2

3 Jak rozliczyć nagrody dla pracowników przyznane w ramach programu poleceń pracowniczych

PROBLEM

Nasza firma zmaga się z brakami kadrowymi. Z tego powodu planujemy wdrożyć program poleceń pracowniczych skierowany wyłącznie do naszych pracowników. Każdy z nich będzie mógł polecić kandydata do pracy na wskazane stanowisko. Po zatrudnieniu poleconego kandydata i przepracowaniu przez niego wymaganego okresu osobie polecającej wypłacimy jednorazową nagrodę pieniężną o ustalonej wysokości. Możliwość otrzymania takiej nagrody nie wynika z umów o pracę zawartych z pracownikami. Jak powinniśmy rozliczyć takie nagrody?

RADA

W przedstawionym przypadku nagrody przyznane pracownikom w ramach programu poleceń pracowniczych należy zaliczyć do ich przychodów ze stosunku pracy. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Za przychody ze stosunku pracy uznaje się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, w tym w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych (art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, dalej: updof). Użycie sformułowania „w szczególności" oznacza, że za przychód pracownika należy uznać wszystkie świadczenia, które prowadzą do powstania realnej korzyści majątkowej po stronie zatrudnionego. Co istotne, nie chodzi wyłącznie o środki pieniężne, lecz również o świadczenia w naturze, możliwość korzystania z rzeczy czy usług bądź udostępnienie praw mających wymierną wartość ekonomiczną.

W przedstawionym przypadku nagrody wypłacane w ramach programu poleceń pracowniczych skierowanego wyłącznie do pracowników należy traktować jako przychód ze stosunku pracy. Zdaniem organów podatkowych, nawet wtedy gdy wypłacane pracownikowi świadczenie nie wynika bezpośrednio z zawartej z nim umowy o pracę i nie jest powiązane z jego codziennymi obowiązkami pracowniczymi, to należy je kwalifikować tak samo jak inne świadczenia uzyskiwane w związku z zatrudnieniem. Fiskus twierdzi, że dla ustalenia źródła przychodu kluczowe jest nie to, czy udział pracownika w programie poleceń wynika z jego obowiązków ani czy regulamin programu jest częścią umowy o pracę, lecz to,

eprasa.pl ea1dcd0db2

kto jest adresatem programu. Jeżeli świadczenia w postaci nagród są kierowane wyłącznie do pracowników – a zatem program nie ma charakteru powszechnego i nie obejmuje szerszego kręgu odbiorców – to nagrody te stanowią przychód ze stosunku pracy. Takie stanowisko Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej potwierdził w interpretacji indywidualnej z 20 stycznia 2025 r., sygn. 0112-KDWL.4011.123.2024.1.JK, w której czytamy, że:

MF *Z opisu sprawy wynika, że program rekomendacji jest skierowany do obecnie zatrudnionych przez Państwa pracowników. Z uwagi więc na to, że ww. system rekomendacji ma charakter wewnętrzny, zamknięty i do udziału w akcji naboru proszeni są tylko pracownicy Państwa Spółki, nagroda im wypłacana stanowi przychód ze stosunku pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.*

W konsekwencji powyższego, wypłacane przez Państwa świadczenie pieniężne – nagroda za rekomendacje wypłacana osobom zatrudnionym przez Państwa na podstawie umowy o pracę, stanowi dla tych osób podlegający opodatkowaniu przychód ze stosunku pracy.

Takie samo stanowisko Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej zaprezentował w interpretacji indywidualnej z 9 stycznia 2025 r., sygn. 0114-KDIP3-1.4011.910.2024.1.MG.

Podsumowując, nagrody wypłacane pracownikom w ramach programu poleceń pracowniczych skierowanego tylko do nich powinni Państwo doliczyć do ich przychodów ze stosunku pracy. Na Państwu – jako na płatniku – ciąży zatem obowiązek:

- ujęcia wartości nagrody jako przychodu ze stosunku pracy,
- uwzględnienia jej w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,
- obliczenia, pobrania i odprowadzenia zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych według zasad właściwych dla należności pracowniczych.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 9 stycznia 2025 r. (sygn. 0114-KDIP3-1.4011.910.2024.1.MG) oraz z 20 stycznia 2025 r. (sygn. 0112-KDWL.4011.123.2024.1.JK)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

4 Jak rozliczyć sprzedaż nieruchomości użytkowej wycofanej z działalności gospodarczej

PROBLEM

Klient mojego biura rachunkowego zamierza sprzedać nieruchomość użytkową zabudowaną budynkiem produkcyjno-biurowym. Nieruchomość ta

eprasa.pl ea1dcd0db2

była wykorzystywana w prowadzonej przez niego działalności gospodarczej w okresie od 1 lutego 2008 r. do 31 sierpnia 2015 r. Przed zakończeniem działalności gospodarczej mój klient wycofał nieruchomość z majątku firmy i wykreślił ją z ewidencji środków trwałych. Od tamtego czasu nie prowadzi żadnej działalności gospodarczej. W marcu 2026 r. klient zamierza sprzedać tę nieruchomość. Czy trzeba rozliczyć podatek dochodowy od tej sprzedaży?

RADA

Przychód uzyskany przez Pani klienta z tytułu sprzedaży nieruchomości, o której mowa w pytaniu, nie będzie podlegał opodatkowaniu PIT. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Odrębnymi źródłami przychodów w PIT są:

- pozarolnicza działalność gospodarcza (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, dalej: updof),
- odpłatne zbycie nieruchomości lub ich części oraz udziału w nieruchomości, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub użytkowego oraz prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, prawa wieczystego użytkowania gruntów – jeżeli odpłatne zbycie nie następuje w wykonaniu działalności gospodarczej i zostało dokonane przed upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło ich nabycie lub wybudowanie (art. 10 ust. 1 pkt 8 updof). Przy czym, w art. 10 ust. 3 updof zastrzeżono, że przepisy art. 10 ust. 1 pkt 8 updof mają zastosowanie także do odpłatnego zbycia nieruchomości mieszkalnych wykorzystywanych na potrzeby związane z prowadzoną przez podatnika działalnością gospodarczą.

Przychodem z działalności gospodarczej są m.in. przychody z odpłatnego zbycia składników majątku będących środkami trwałymi podlegającymi ujęciu w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, wykorzystywanych na potrzeby związane z działalnością gospodarczą (art. 14 ust. 2 pkt 1 updof). Jednocześnie z art. 10 ust. 2 pkt 3 updof wynika, że przepisów art. 10 ust. 1 pkt 8 updof nie stosuje się m.in. do odpłatnego zbycia tego rodzaju składników majątku (z wyjątkiem nieruchomości mieszkalnych), nawet jeżeli przed zbyciem zostały wycofane z działalności gospodarczej, a między pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym składniki majątku zostały wycofane z działalności i dniem ich odpłatnego zbycia, nie upłynęło 6 lat.

Z przytoczonych przepisów wynika zatem, że przychody ze zbycia nieruchomości :

- mieszkalnych, także tych wykorzystywanych w prowadzonej działalności gospodarczej, zalicza się do przychodów, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 updof,
- niemieszkalnych wykorzystywanych w działalności gospodarczej zalicza się do przychodów z działalności gospodarczej, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 updop, jest

eprasa.pl ea1dcd0db2

tak także wtedy gdy tego rodzaju nieruchomości zostały wycofane z działalności, a między pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym zostały wycofane z działalności i dniem ich odpłatnego zbycia, nie upłynęło 6 lat. Gdy okres ten przekracza 6 lat, to przychód uzyskany ze sprzedaży takich nieruchomości nie podlega w ogóle opodatkowaniu PIT.

W przedstawionym przypadku klient Pani biura rachunkowego zamierza w marcu 2026 r. sprzedać budynek produkcyjno-biurowy, a więc nieruchomość użytkową, którą wykorzystywał w działalności gospodarczej do 31 sierpnia 2015 r. Ponieważ sprzedaż ta nastąpi po upływie 6 lat, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu wycofania tej nieruchomości z działalności gospodarczej, to po stronie Pani klienta nie powstanie przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 updof. Takie stanowisko potwierdzają również organy podatkowe. W interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 13 sierpnia 2025 r., sygn. 0113-KDWPT.4011.157.2025.1.ASZ, możemy przeczytać, że:

MF *(…) chcą Państwo dokonać zbycia nieruchomości użytkowej. Państwo są dla siebie osobami obcymi, byłymi wspólnikami spółki cywilnej, w ramach której była prowadzona działalność gospodarcza do 7 września 2016 r. Nieruchomość użytkową zabudowaną budynkiem produkcyjnym oraz budynkiem socjalnym nabyli Państwo16 lipca 2010 r. – na zasadach współwłasności łącznej do majątku spółki cywilnej dla potrzeb prowadzonej działalności gospodarczej. Nieruchomość znajdowała się w ewidencji środków trwałych. Przed zakończeniem działalności gospodarczej spółki cywilnej dokonali Państwo wycofania nieruchomości z majątku spółki i wykreślenia jej z ewidencji środków trwałych uchwałą spółki z 31 maja 2016 r.*

(…) stwierdzić należy, że w przypadku planowanej przez Państwa sprzedaży przedmiotowej nieruchomości użytkowej wykorzystywanej w prowadzonej działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej, nie powstanie po Państwa stronie przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych podlegający opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, ponieważ sprzedaż ta nastąpi po upływie 6 lat, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu wycofania tej nieruchomości z działalności gospodarczej.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 10 ust. 1 pkt 3 i 8, ust. 2 pkt 3 i ust. 3, art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 13 sierpnia 2025 r. (sygn. 0113--KDWPT.4011.157.2025.1.ASZ)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl ea1dcd0db2

VIII. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

1 Jak ewidencjonować w pkpir zakup towarów handlowych i materiałów po zmianach od 1 stycznia 2026 r.

Od 1 stycznia 2026 r. obowiązuje nowe rozporządzenie w sprawie prowadzenia pkpir, które wprowadziło nowy wzór pkpir. Przepisy zmodyfikowały zasady ewidencji w pkpir zakupu towarów handlowych i materiałów. Zmiany nie są rewolucyjne, ale podatnicy powinni się z nimi zapoznać. Ewidencjonując tego rodzaju zakupy w pkpir, trzeba mieć również na uwadze przepisy regulujące zasady wystawiania faktur w KSeF, gdyż obowiązek wystawiania takich faktur obejmie większość podatników od 1 kwietnia 2026 r. W artykule na przykładach omawiamy, jak prawidłowo rozliczać zakup towarów handlowych i materiałów po zmianach.

Od 1 stycznia 2026 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (dalej: nowe rozporządzenie w sprawie pkpir). Wprowadziło ono nowy wzór pkpir. W związku z tym zmienił się numer kolumny, w której podatnik powinien ewidencjonować zakup towarów handlowych i materiałów. W nowym wzorze należy to robić w kolumnie 12. W poprzednim wzorze pkpir zakup towarów handlowych i materiałów ujmowało się w kolumnie 10.

WAŻNE! Od 1 stycznia 2026 r. zakup towarów handlowych i materiałów księgujemy w pkpir w kolumnie 12. Do końca 2025 r. takie zakupy były księgowane w kolumnie 10 pkpir.

Z § 9 ust. 3 i § 10 nowego rozporządzenia w sprawie pkpir wynika, że zapisów kosztowych, w tym zakupu materiałów i towarów handlowych, dokonujemy z uwzględnieniem zasad potrącania kosztów uzyskania przychodów określonych w ustawie z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). To oznacza, że koszty ujmujemy w pkpir, co do zasady, w dacie wystawienia faktury, gdyż ten dzień według art. 22 ust. 6b updof uznaje się za dzień poniesienia kosztu. W tym zakresie przepisy nowego rozporządzenia w sprawie pkpir nie różnią się od przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 23 grudnia 2019 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (dalej: poprzednie rozporządzenie w sprawie pkpir). Zmieniono natomiast sposób ujmowania w pkpir towarów handlowych i materiałów na podstawie sporządzanego przez podatnika opisu przyjęcia, o czym w dalszej części artykułu.

eprasa.pl ea1dcd0db2

PRZYKŁAD

Czynny podatnik VAT kupił 20 lutego 2026 r. towary handlowe o wartości brutto 14 760 zł (cena netto – 12 000 zł, VAT – 2760 zł). Dostawa towarów miała miejsce 20 lutego 2026 r. W tym dniu podatnik otrzymał również fakturę wystawioną 20 lutego 2026 r. Kupione towary podatnik ujmie w pkpir w dacie 20 lutego 2026 r. Podstawą zapisu będzie otrzymana faktura.

Zapis w pkpir

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Numer dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Zakup towarów handlowych i materiałów wg cen zakupu	
				zł	gr
1	2	4	8	12	
133	20.02.2026	FV 23/02/26	Zakup towarów	12 000	00

Jak ujmować w pkpir zakup towarów handlowych i materiałów udokumentowany fakturami wystawionymi w KSeF

Od 1 kwietnia 2026 r. większość podatników będzie miała obowiązek wystawiania faktur ustrukturyzowanych w KSeF. W przypadku tego rodzaju faktur za datę ich wystawienia uznaje się datę ich przesłania do KSeF (art. 106na ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług; dalej: ustawa o VAT). Zasada ta ma zastosowanie tylko w przypadku faktur, które zostały przesłane do KSeF w tym samym dniu, w którym je wystawiono.

PRZYKŁAD

Podatnik otrzymał towar handlowy 20 kwietnia 2026 r. W tym też dniu dostawca wystawił fakturę w KSeF. Również w tym dniu przesłał ją do KSeF. Podatnik towar ujmuje w pkpir w dacie 20 kwietnia 2026 r. na podstawie otrzymanej faktury. W pkpir w kolumnie 3 podaje również numer KSeF faktury.

Zapis w pkpir

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Numer identyfikujący fakturę wystawioną przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur	Numer dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Zakup towarów handlowych i materiałów wg cen zakupu	
					zł	gr
1	2	3	4	8	12	
133	20.04.2026	5671330202–20260420-111111111111–26	F 12/04/2026	Zakup towaru	12 000	00

eprasa.pl ea1dcd0db2

Jeżeli data przesłania do KSeF faktury wystawionej w KSeF będzie późniejsza niż data jej wystawienia (podatnik wskazuje datę wystawienia w polu P_1 faktury), to faktura zostanie uznana za fakturę wystawioną w trybie offline24. W takim przypadku datą wystawienia faktury będzie data wskazana przez podatnika na fakturze w polu P_1, a nie data przesłania jej do KSeF (art. 106nda ust. 10 i ust. 16 ustawy o VAT).

PRZYKŁAD

Podatnik otrzymał towar handlowy 20 kwietnia 2026 r. W tym dniu dostawca wystawił fakturę w KSeF. Przesłał ją do KSeF 21 kwietnia 2026 r. W takim przypadku datą wystawienia faktury jest 20 kwietnia 2026 r., czyli data wskazana w polu P_1 faktury, a nie 21 kwietnia 2026 r., czyli data przesłania faktury do KSeF. W związku z tym podatnik ujmuje nabyty towar w pkpir w dacie 20 kwietnia 2026 r., gdyż to jest data wystawienia faktury. W pkpir w kolumnie 3 podaje również numer KSeF faktury.

Zapis w pkpir

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Numer identyfikujący fakturę wystawioną przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur	Numer dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Zakup towarów handlowych i materiałów wg cen zakupu	
					zł	gr
1	2	3	4	8	12	
133	20.04.2026	5671330202–20260421-111111111111–26	F 12/04/2026	Zakup towaru	12 000	00

Jak ewidencjonować w pkpir zakup towarów handlowych i materiałów otrzymanych przed fakturą

Od zasady, że zakup towarów handlowych i materiałów ewidencjonujemy w pkpir w dacie wystawienia faktury, jest jeden wyjątek. Dotyczy on sytuacji, w której zakupione towary handlowe lub materiały zostaną dostarczone podatnikowi przed fakturą wystawioną przez sprzedawcę. Od 1 stycznia 2026 r. kwestię tę reguluje § 9 ust. 1 nowego rozporządzenia w sprawie pkpir. Do końca 2025 r. była ona regulowana w § 15 ust. 2 poprzedniego rozporządzenia w sprawie pkpir.

Z § 9 ust. 1 nowego rozporządzenia w sprawie pkpir wynika, że w przypadku otrzymania lub dokonania obrotu towarem handlowym, materiałem podstawowym lub pomocniczym przed otrzymaniem faktury od dostawcy należy sporządzić szczegółowy opis otrzymanego materiału lub towaru handlowego, który jest podstawą dokonania wpisu w pkpir. Opis ten powinien zawierać:

- imię, nazwisko (firmę) i adres dostawcy,
- ilość i rodzaj oraz cenę jednostkową i wartość materiału (lub towaru handlowego).

eprasa.pl ea1dcd0db2

Opis musi być potwierdzony datą przyjęcia oraz podpisem osoby, która przyjęła towar handlowy (materiał). Przechowywany jest jako dowód zakupu i połączony z nadesłaną następnie fakturą. Jeżeli nie jest to faktura w postaci papierowej, podatnik uzupełnia opis o numer tej faktury, a w przypadku faktury wystawionej w KSeF – o numer identyfikujący tę fakturę w systemie. Ewentualna różnica w stosunku do wartości podanej w fakturze musi być wpisana do pkpir w dniu otrzymania faktury.

Podatnik może nie sporządzać opisu, jeżeli zakup jest udokumentowany specyfikacją dostawcy, pod warunkiem że specyfikacja spełnia wymogi określone dla opisu.

PRZYKŁAD

Czynny podatnik VAT kupił w marcu 2026 r. towary handlowe o wartości brutto 14 760 zł (cena netto – 12 000 zł, VAT – 2760 zł). Dostawa towarów miała miejsce 10 marca 2026 r. Podatnik nie otrzymał faktury potwierdzającej zakup towarów przed dokonaniem wpisu w księdze. Kupione towary ujął w pkpir w dacie 10 marca 2026 r. Podstawą zapisu stał się opis przyjęcia towarów sporządzony przez podatnika. Do opisu podatnik podpiął otrzymaną w późniejszym terminie fakturę wystawioną 15 kwietnia 2026 r.

Zapis w pkpir

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Numer dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Zakup towarów handlowych i materiałów wg cen zakupu	
				zł	gr
1	2	4	8	12	
33	10.03.2026	Dowód przyjęcia 01/03/2026	Zakup towaru	12 000	00

Do końca 2025 r. obowiązywała zasada, że jeżeli podatnik otrzymał materiał lub towar handlowy oraz fakturę na ten materiał lub towar handlowy w tym samym miesiącu, to sporządzony opis przyjęcia dołączał do otrzymanej faktury, a zapisów w pkpir dokonywał na podstawie otrzymanej faktury (§ 15 ust. 3 poprzedniego rozporządzenia w sprawie pkpir). W nowym rozporządzeniu w sprawie pkpir zasada ta uległa pewnej modyfikacji. Obecnie podatnik dołącza sporządzony opis do otrzymanej faktury, a zapisów w pkpir dokonuje na podstawie otrzymanej faktury, jeżeli fakturę otrzyma przed dniem dokonania zapisu w księdze (§ 9 ust. 1 ostatnie zdanie nowego rozporządzenia w sprawie pkpir). Nowe brzmienie tego przepisu budzi wątpliwości podatników. Dotyczą one przypadków, gdy podatnik nabył towar i sporządził opis jego przyjęcia w jednym miesiącu, a dopiero w kolejnym, przed dokonaniem wpisu w pkpir, dotarła do niego faktura za towar.

PRZYKŁAD

Podatnik otrzymał towar 30 kwietnia 2026 r. W tym dniu sporządził opis przyjęcia towaru. Fakturę dostawca wystawił w KSeF 15 maja 2026 r. W tym dniu przesłał ją też

eprasa.pl ea1dcd0db2

do KSeF. Faktura dotarła do podatnika 15 maja 2026 r., przed dokonaniem zapisu w pkpir. Zgodnie z przepisami nowego rozporządzenia w sprawie pkpir podatnik powinien ująć ten zakup na podstawie faktury i dołączyć do niego sporządzony przez siebie opis przyjęcia towaru. Pod jaką datą powinien to zrobić? Czy w dacie 30 kwietnia 2026 r., czy 15 maja 2026 r.?

Literalne brzmienie przepisów prowadzi do wniosku, że w kolumnie 2 pkpir powinna być wprowadzona data wystawienia faktury ustrukturyzowanej, tj. 15 maja 2026 r., ponieważ zapisu podatnik powinien dokonać na podstawie otrzymanej faktury. Takie stanowisko potwierdziło również Ministerstwo Finansów w odpowiedzi na nasze pytanie. Oznacza ono, że w przedstawionym przypadku towar ujmujemy w pkpir w maju 2026 r., w dacie wystawienia faktury, tj. 15 maja 2026 r.

Zapis w pkpir

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Numer identyfikujący fakturę wystawioną przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur	Numer dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Zakup towarów handlowych i materiałów wg cen zakupu	
					zł	gr
1	2	3	4	8	12	
133	15.05.2026	5671330202–20260515-111111111111–26	F 23/05/2026	Zakup towaru	12 000	00

PRZYKŁAD

Podatnik otrzymał towar handlowy 20 kwietnia 2026 r. Fakturę dostawca wystawił w KSeF 15 maja 2026 r. W tym dniu przesłał ją też do KSeF. Faktura dotarła do podatnika 15 maja 2026 r., po dokonaniu zapisu w pkpir. Podatnik 20 kwietnia 2026 r. sporządził bowiem opis przyjęcia towaru i na jego podstawie dokonał już zapisu w pkpir w dacie 20 kwietnia 2026 r. W tym przypadku opis przyjęcia towaru podatnik powinien tylko uzupełnić o numer KSeF otrzymanej faktury.

Zapis w pkpir

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Nr identyfikujący fakturę wystawioną przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur	Nr dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Zakup towarów handlowych i materiałów wg cen zakupu	
					zł	gr
1	2	3	4	8	12	
133	20.04.2026		Dowód przyjęcia 1/04/2026	Zakup towaru	12 000	00

eprasa.pl ea1dcd0db2

PODSTAWA PRAWNA

- § 9 i § 10 rozporządzenia Ministra Finansów z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. z 2025 r. poz. 1299)
- § 15 i § 16 rozporządzenia Ministra Finansów z 23 grudnia 2019 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. z 2019 r. poz. 2544)
- art. 22 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)
- art. 106na ust. 1, art. 106nda ust. 10 i ust. 16 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

ŹRÓDŁO:

- informacje Ministerstwa Finansów przekazywane do mediów na zapytania dziennikarzy (ID informacji: 671795 i 670629) – opubl. na www.eureka.gov.pl

©℗

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków
oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL

IX. ZUS

1 Jakie dokumenty złożyć za pracownika, który został ponownie zatrudniony w tym samym miesiącu ze statusem emeryta

PROBLEM

Pracownik był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W styczniu 2026 r. osiągnął wiek emerytalny i umowa została rozwiązana 23 stycznia 2026 r. Po złożeniu przez pracownika wniosku emerytalnego pracodawca ponownie zatrudnił tę osobę od 27 stycznia br. (między umowami wystąpiły 3 dni przerwy) już jako emeryta na umowę o pracę na czas nieokreślony. Jak sporządzić raport ZUS RCA za styczeń 2026 r. za tego pracownika? Czy należy przygotować dwa raporty RCA z kodem 01 10 00 i z kodem 01 10 10 (emeryt), czy jednak jeden raport RCA z kodem emeryta?

RADA

Powinni Państwo sporządzić za pracownika dwa odrębne raporty ZUS RCA za styczeń 2026 r. – z kodem tytułu ubezpieczenia przed uzyskaniem prawa do emerytury, czyli 01 10 00, i kodem wskazującym na posiadanie statusu

eprasa.pl ea1dcd0db2

emeryta – 01 10 10. W każdym raporcie należy wykazać podstawę wymiaru składek osiągniętą przez pracownika przed i po uzyskaniu statusu emeryta. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Dokumenty zgłoszeniowe. W przypadku, o którym mowa w pytaniu, płatnik składek był zobligowany do dokonania następujących czynności:

- wyrejestrowania pracownika z dotychczasowym kodem tytułu ubezpieczenia (01 10 0 0) na formularzu ZUS ZWUA z datą następującą po dniu rozwiązania umowy o pracę, tj. 24 stycznia 2026 r.,
- ponownego zgłoszenia tej osoby do ubezpieczeń na formularzu ZUS ZUA z nowym kodem tytułu ubezpieczenia, właściwym dla ubezpieczonego z prawem do emerytury (01 10 1 0), od dnia nawiązania nowego stosunku prawnego, tj. 27 stycznia 2026 r.,
- zachowania ustawowego terminu 7 dni na dokonanie powyższych zgłoszeń.

Dokumenty rozliczeniowe. W raporcie rozliczeniowym ZUS RCA za styczeń 2026 r. (wysyłany do ZUS w ustawowym dla danego płatnika składek terminie) pracodawca wykazuje pracownika, który w tym samym miesiącu był zgłoszony do ubezpieczeń z dwoma różnymi kodami, w dwóch odrębnych blokach rozliczeniowych w ramach jednego raportu ZUS RCA. W tej sytuacji powstaje konieczność podziału przychodu:

- w bloku III.A należy wykazać wynagrodzenie oraz składki należne za pierwszy okres pracy – od 1 do 23 stycznia 2026 r. (pracownik bez uprawnień emerytalnych) – z kodem tytułu ubezpieczenia 0110 00,
- w bloku III.B należy wykazać przychód oraz składki przypisane do nowego kodu tytułu ubezpieczenia (pracownik z prawem do emerytury) za pozostałą część miesiąca przypadającą od 27 do 31 stycznia 2026 r., tj. 0110 10.

Za okres przerwy między umowami o pracę nie należy składać raportu ZUS RSA, gdyż przerwa ta wynika z terminów wyrejestrowania i ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń.

PRZYKŁAD

Pracownik zatrudniony w pełnym wymiarze osiągnął wiek emerytalny i z dniem 23 stycznia 2026 r. rozwiązał umowę o pracę i złożył wniosek o emeryturę. Po 3 dniach ponownie zawarł umowę o pracę z tym samym pracodawcą, ale na pół etatu. Za styczeń 2026 r. pracownik uzyskał wynagrodzenie:

- z pierwszej umowy o pracę – 4875 zł (za 15 dni pracy),
- z drugiej umowy – 487,50 zł (3 dni pracy na pół etatu).

Pracodawca dokonał wyrejestrowania pracownika z kodem 0110 00 i zarejestrowania go ponownie z kodem 0110 10. Raport miesięczny za styczeń 2026 r. powinien wyglądać następująco:

eprasa.pl ea1dcd0db2

ZUS RCA – pierwsza umowa o pracę

III. A. DANE IDENTYFIKACYJNE OSOBY UBEZPIECZONEJ

01. Nazwisko: PRACOWITY

02. Imię pierwsze: PIOTR

03. Typ: P

04. Identyfikator: 61012000575

III. B. ZESTAWIENIE NALEŻNYCH SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

01. Kod tytułu ubezpieczenia: 01 10 00

02. Informacja o przekroczeniu rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe:

03. Wymiar czasu pracy: 1/1

UBEZPIECZENIE	EMERYTALNE	RENTOWE	CHOROBOWE	WYPADKOWE
PODSTAWA WYMIARU SKŁADKI	04. 4875,00		05. 4875,00	06. 4875,00
SKŁADKA FINANSOWANA PRZEZ: ubezpieczonego	07. 475,80	08. 731,3	09. 1194,4	10. zł gr
płatnika składek	11. 475,80	12. 3168,8	13. zł gr	14. 3266
budżet państwa	15. zł gr	16. zł gr	17. zł gr 2)	18. zł gr
PFRON 3)	19. zł gr	20. zł gr	21. zł gr	22. zł gr
Fundusz Kościelny	23. zł gr	24. zł gr	25. zł gr	26. zł gr

27. Kwota obniżenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu opłacania składki w ramach pracowniczego programu emerytalnego: zł gr

28. Kwota wpłaty w ramach pracowniczego planu kapitałowego finansowana przez płatnika składek: zł gr

29. Łączna kwota składek (suma od p. 07 do p. 26): 14937,1

III. C. ZESTAWIENIE NALEŻNYCH SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

01. Podstawa wymiaru składki: 4206,63

ZUS RCA – druga umowa o pracę

III. A. DANE IDENTYFIKACYJNE OSOBY UBEZPIECZONEJ

01. Nazwisko: PRACOWITY

02. Imię pierwsze: PIOTR

03. Typ: P

04. Identyfikator: 61012000575

III. B. ZESTAWIENIE NALEŻNYCH SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

01. Kod tytułu ubezpieczenia: 01 10 10

02. Informacja o przekroczeniu rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe:

03. Wymiar czasu pracy: 1/2

UBEZPIECZENIE	EMERYTALNE	RENTOWE	CHOROBOWE	WYPADKOWE
PODSTAWA WYMIARU SKŁADKI	04. 4875,0		05. 4875,0	06. 4875,0
SKŁADKA FINANSOWANA PRZEZ: ubezpieczonego	07. 475,8	08. 731	09. 1194	10. zł gr
płatnika składek	11. 475,8	12. 3169	13. zł gr	14. 327
budżet państwa	15. zł gr	16. zł gr	17. zł gr 2)	18. zł gr
PFRON 3)	19. zł gr	20. zł gr	21. zł gr	22. zł gr
Fundusz Kościelny	23. zł gr	24. zł gr	25. zł gr	26. zł gr

27. Kwota obniżenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu opłacania składki w ramach pracowniczego programu emerytalnego: zł gr

28. Kwota wpłaty w ramach pracowniczego planu kapitałowego finansowana przez płatnika składek: zł gr

29. Łączna kwota składek (suma od p. 07 do p. 26): 14937

III. C. ZESTAWIENIE NALEŻNYCH SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

01. Podstawa wymiaru składki: 4206,7

02. Kwota należnej składki finansowana przez płatnika składek 4): zł gr

03. Kwota należnej składki finansowana z budżetu państwa bezpośrednio do ZUS: zł gr

04. Kwota należnej składki finansowana przez ubezpieczonego: 3786

05. Kwota należnej składki finansowana przez Fundusz Kościelny: zł gr

eprasa.pl ea1dcd0db2

Zatrudnienie osoby z nabytym prawem do emerytury. Zatrudnienie pracownika po uzyskaniu przez niego statusu emeryta wymaga od płatnika składek precyzyjnego wypełnienia obowiązków zgłoszeniowych oraz rozliczeniowych, z uwzględnieniem specyfiki zmiany kodu tytułu ubezpieczenia. Osiągnięcie wieku emerytalnego (60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn) nie skutkuje automatycznym rozwiązaniem stosunku pracy, jednak jest kluczowym warunkiem do ubiegania się o to świadczenie.

WAŻNE! Ponowne zatrudnienie pracownika po uzyskaniu przez niego statusu emeryta wiąże się ze zgłoszeniem go przez płatnika składek do ubezpieczeń z prawidłowym kodem, tj. 0110 1 0.

Niedopełnienie obowiązku rozwiązania stosunku pracy skutkuje zawieszeniem wypłaty świadczenia przez ZUS, nawet w przypadku wydania pozytywnej decyzji o ustaleniu prawa do emerytury. Wymagana przerwa w zatrudnieniu musi trwać co najmniej jeden dzień (art. 103a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

Kontynuowanie zatrudnienia emeryta nakłada na pracodawcę obowiązek odprowadzania wszystkich składek na zasadach ogólnych, identycznie jak miało to miejsce przed nabyciem uprawnień emerytalnych. Zatem posiadanie prawa do emerytury nie zwalnia płatnika z obowiązku opłacania składek:

- emerytalnej i rentowych,
- chorobowej i wypadkowej,
- zdrowotnej.

Wskazane ubezpieczenia są obowiązkowe bez względu na wymiar czasu pracy, w jakim taka osoba zostaje zatrudniona.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 9 ust. 4, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 36 ust. 1–2, 11 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 26)
- art. 103a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1749)
- § 1 ust. 1 pkt 1, pkt 5, pkt 12, pkt 17 i załączniki nr 1, 5, 12, 17 i 25 do rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 grudnia 2020 r. w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika składek, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących, zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, raportów informacyjnych, oświadczeń o zamiarze przekazania raportów informacyjnych, informacji o zawartych umowach o dzieło oraz innych dokumentów (j.t. Dz.U. z 2025 poz. 1036; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1781)

©℗

Alicja Kozłowska
specjalista z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych,
praktyk z wieloletnim doświadczeniem w dziale kadrowo-płacowym

eprasa.pl ea1dcd0db2

X. KADRY I PŁACE

1 Wynagradzanie członków zarządu na podstawie aktu powołania w kontekście obowiązków podatkowych i składkowych

Sprawowanie funkcji w organie zarządzającym osoby prawnej wyłącznie na podstawie aktu powołania (stosunku organizacyjnego) generuje specyficzne skutki prawne, zwłaszcza w obszarze obowiązków publicznoprawnych, takich jak ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz podatek dochodowy od osób fizycznych. Powołanie bez nawiązywania odrębnej umowy z członkiem zarządu stanowi bowiem największy potencjał optymalizacyjny w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne.

Charakter prawny powołania

Powołanie członka zarządu spółki kapitałowej, np. w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, następuje zazwyczaj na podstawie uchwały wspólników (lub walnego zgromadzenia w spółce akcyjnej), zgodnie z przepisami ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Powołanie jest terminem ogólnym, który prowadzi do nawiązania stosunku organizacyjnego. Następstwem nawiązania tego stosunku może być (lecz nie musi) nawiązanie stosunku obligacyjnego, takiego jak umowa o pracę, umowa cywilnoprawna (np. umowa zlecenia) czy kontrakt menedżerski. W przypadku sprawowania funkcji wyłącznie na podstawie powołania wszelkie prawa i obowiązki, w tym dotyczące wynagradzania, są regulowane wyłącznie uchwałą właściwego organu spółki.

Przykładowo, w przypadku prezesa zarządu powołanego do pełnienia funkcji uchwałą zgromadzenia wspólników, który ma otrzymywać miesięczne wynagrodzenie ustalone tą uchwałą, a z którym spółka nie zawarła ani umowy o pracę, ani cywilnoprawnej, mamy do czynienia wyłącznie ze stosunkiem organizacyjnym.

Brak obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym

Obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu) wynika z posiadania określonego tytułu do tych ubezpieczeń, który jest ściśle wskazany w ustawie z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń

eprasa.pl ea1dcd0db2

społecznych (dalej: ustawa systemowa). Katalog podmiotów objętych obowiązkiem ubezpieczeń emerytalnego i rentowego zawarty w art. 6 ust. 1 ustawy systemowej jest wyczerpujący i ma charakter zamknięty. Stosunek powołania, rozumiany jako stosunek organizacyjny, oraz wynagrodzenie otrzymywane wyłącznie na podstawie uchwały właściwego organu spółki nie stanowią tytułu powodującego obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, ponieważ taki tytuł nie został wymieniony w przytoczonym tu katalogu ustawy systemowej.

W konsekwencji, jeżeli członek zarządu pełni funkcję i pobiera wynagrodzenie wyłącznie na podstawie uchwały, spółka nie ma obowiązku obliczania i odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) z tego tytułu.

Ponadto fakt, że członek zarządu prowadzi jednocześnie działalność gospodarczą (B2B), której zakres obowiązków jest odrębny od funkcji zarządczej, nie wpływa na brak obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu wynagrodzenia otrzymywanego na podstawie uchwały powołującej. Taki model jest dopuszczalny i nie powoduje objęcia wynagrodzenia z powołania składkami społecznymi, jednak pod warunkiem że zakresy obowiązków z powołania i umowy B2B nie będą tożsame (zob. interpretacja indywidualna ZUS z 7 maja 2025 r., sygn. DI/100000/43/249/2025). Aby zminimalizować ryzyko zakwestionowania tego rozwiązania przez ZUS, należy zwrócić szczególną uwagę na formalne i faktyczne rozdzielenie ról, w tym:

- precyzyjne i rozłączne umowy – opis obowiązków z powołania (np. w uchwale) i przedmiot umowy B2B są całkowicie odrębne i nie zawierają pokrywających się zadań,
- dwie oddzielne płatności – wynagrodzenie z powołania powinno być wypłacane na podstawie listy płac, a wynagrodzenie za usługi B2B – na podstawie prawidłowo wystawionej faktury,
- unikanie zadań zarządczych w B2B – w ramach umowy B2B nie należy zlecać zadań o charakterze stałego, bieżącego zarządzania operacyjnego, reprezentacji spółki czy nadzoru, które należą do funkcji pełnionej przez członka zarządu,
- realny charakter usług B2B – usługi świadczone w ramach B2B muszą być faktycznie wykonywane i udokumentowane (np. przez raporty, dostarczone materiały, ewidencję zrealizowanych zadań).

PRZYKŁAD

Anna L. została powołana na członka zarządu ds. zarządzania finansami (do jej obowiązków należy nadzór nad strategią finansową i budżetem spółki JF). Jednocześnie jej jednoosobowa działalność gospodarcza zawarła ze spółką JF umowę B2B na świadczenie specjalistycznych usług marketingowych (do obowiązków Anny L. należą realizacja sesji zdjęciowych i tworzenie materiałów reklamowych i promocyjnych). Anna otrzymuje dwa oddzielne wynagrodzenia rozliczane na odrębnych zasadach. Takie postępowanie jest prawidłowe.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Obowiązek podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu

Mimo braku obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne dla tych osób stanowi kwota odpowiadająca wysokości wynagrodzenia pobieranego z tytułu powołania. Wynagrodzenie to jest rozumiane jako wszelka forma przychodu przewidzianego przez przepisy prawa podatkowego, niezależnie od kwalifikacji źródła przychodu. Płatnikiem składki jest podmiot wypłacający wynagrodzenie, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% podstawy jej wymiaru.

Ograniczenia w obliczaniu składki zdrowotnej

W zakresie składki zdrowotnej dla osób powołanych do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, wskazanych w art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (dalej: ustawa zdrowotna), nie ma zastosowania mechanizm obniżenia składki do wysokości 0 zł. Artykuł 83 ust. 2 ustawy zdrowotnej, pozwalający na obniżenie składki do zera w przypadku nieobliczania zaliczki na podatek dochodowy (np. ze względu na złożenie wniosku o niepobieranie zaliczek), dotyczy wyłącznie płatników wymienionych w art. 85 ust. 1–13 tej ustawy. Podmiot wypłacający wynagrodzenie z tytułu powołania jest natomiast wskazany w art. 85 ust. 17a ustawy zdrowotnej (zob. interpretacje indywidualne ZUS: z 11 czerwca 2025 r., sygn. DI/100000/43/453/2025, z 22 sierpnia 2024 r., sygn. DI/100000/43/764/2024).

Wobec tego składka na ubezpieczenie zdrowotne powinna być naliczona i odprowadzona na zasadach ogólnych w pełnej wysokości od uzyskiwanego wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji, niezależnie od tego, czy płatnik jest zobowiązany do pobierania zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych. Ponadto limit 6000 zł rocznego wynagrodzenia, którego przekroczenie warunkuje obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego w przypadku niektórych przychodów, nie dotyczy członków zarządu pobierających wynagrodzenie. Osoby te podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu obowiązkowo od dnia powołania, bez względu na wysokość otrzymywanego wynagrodzenia.

PRZYKŁAD

Członek zarządu otrzymał wynagrodzenie z tytułu powołania w wysokości 2000 zł brutto, co stanowi podstawę wymiaru składki zdrowotnej. Nawet jeśli na podstawie złożonego oświadczenia o stosowaniu kwoty zmniejszającej podatek zaliczka na podatek dochodowy wynosi 0 zł, składka zdrowotna w wysokości 180 zł (2000 zł × 9%) musi zostać naliczona i odprowadzona w pełnej wysokości. Mechanizm obniżania składki do zera nie ma zastosowania do tej grupy ubezpieczonych.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Zasady opodatkowania wynagrodzenia z tytułu powołania

Przychody otrzymywane przez osoby należące do składu zarządów osób prawnych, niezależnie od sposobu ich powoływania, są kwalifikowane na gruncie prawa podatkowego jako przychody z działalności wykonywanej osobiście. Taka kwalifikacja jest obligatoryjna i nie ma możliwości jej optymalizacji przez zaliczenie tych przychodów do korzystniej opodatkowanych źródeł, nawet jeśli członek zarządu prowadzi działalność gospodarczą i pełni funkcję na jej podstawie (np. kontrakt menedżerski).

Moment uzyskania przychodu jest rozpoznawany zawsze zgodnie z metodą kasową, tj. w momencie faktycznego otrzymania pieniędzy lub postawienia ich do dyspozycji, a także w momencie otrzymania świadczeń niepieniężnych.

W przypadku przychodów alokowanych w źródle, jakim jest działalność wykonywana osobiście (w tym z tytułu powołania), podatnikom przysługują zryczałtowane koszty uzyskania przychodów, odpowiadające podstawowym kosztom pracowniczym. Koszty te wynoszą:

- 250 zł miesięcznie i rocznie 3000 zł przy uzyskiwaniu przychodów z jednego stosunku prawnego,
- 4500 zł rocznie, jeżeli podatnik tego samego rodzaju przychody uzyskuje od więcej niż jednego podmiotu albo od tego samego podmiotu, ale z tytułu kilku stosunków prawnych (np. z dwóch powołań).

W przeciwieństwie do przychodów ze stosunku pracy, w przypadku przychodów z działalności wykonywanej osobiście (powołania) ustawodawca nie przewiduje podwyższenia kosztów uzyskania przychodu z uwagi na fakt, że spółka i miejsce zamieszkania członka zarządu znajdują się w różnych miejscowościach.

Zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych pobierane są zasadniczo według najniższej stawki podatkowej (12%). Stawka ta jest stosowana przez płatnika nawet wówczas, gdy dochody podatnika są wysokie i płatnik wie, że w rozliczeniu rocznym zastosowanie znajdzie wyższa stawka (32%), chyba że podatnik złoży stosowne oświadczenie o pobieraniu wyższego, 32% podatku.

PRZYKŁAD

Członek zarządu, pełniący funkcję na podstawie powołania, otrzymuje miesięczne wynagrodzenie brutto w wysokości 15 000 zł. Płatnik nalicza zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych, stosując miesięczne koszty uzyskania przychodu w wysokości 250 zł (o ile nie osiągnięto limitu rocznego) oraz stawkę 12%, bez względu na to, czy roczny dochód przekroczy próg 120 000 zł. Członek zarządu nie zrezygnował z kosztów uzyskania przychodów, ale nie zawnioskował o stosowanie kwoty zmniejszającej podatek. Uzyskany przez niego przychód jest kwalifikowany jako działalność wykonywana osobiście. Rozliczenie wynagrodzenia wygląda następująco:

eprasa.pl ea1dcd0db2

- wynagrodzenie brutto: 15 000 zł
- składka zdrowotna: 15 000 zł × 9% = 1350 zł
- podstawa opodatkowania: 15 000 zł – 250 zł = 14 750 zł
- zaliczka na podatek dochodowy: 14 750 zł × 12% = 1770 zł
- wynagrodzenie do wypłaty: 15 000 zł – 1350 zł – 1770 zł = 11 880 zł.

W przypadku wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji na podstawie powołania spółka (jako płatnik) jest zobowiązana naliczyć, pobrać i odprowadzić zaliczki na podatek dochodowy do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu wypłaty.

Wynagrodzenia z powołania w postępowaniu egzekucyjnym

Wynagrodzenie otrzymywane przez osobę powołaną do pełnienia funkcji (na mocy aktu nominacji lub uchwały) jest traktowane w prawie egzekucyjnym szerzej niż klasyczne wynagrodzenie ze stosunku pracy. Egzekucja z tego typu dochodu podlega ochronie przewidzianej dla wynagrodzenia za pracę, o ile świadczenie to ma charakter periodyczny (powtarzający się) i jego celem jest zapewnienie utrzymania dłużnika.

Przykładowo wynagrodzenie z powołania, wypłacane regularnie (np. co miesiąc), spełnia kryterium świadczenia powtarzającego się, którego celem jest zapewnienie utrzymania. W przeciwieństwie do tego, świadczenia jednorazowe, które nie mają znamion powtarzających się (np. wynagrodzenie za wykonanie określonego zadania), są zazwyczaj wyłączone z ograniczeń egzekucyjnych i mogą być zajęte w całości (art. 833 § 2^1 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego).

Ponieważ wynagrodzenie z powołania wypłacane systematycznie jest traktowane analogicznie do wynagrodzenia za pracę, jego płatnik jest zobowiązany stosować granice potrąceń określone w art. 87 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (dalej: k.p.). Granice te wynoszą w przypadku:

- świadczeń alimentacyjnych – do 3/5 wynagrodzenia netto,
- innych egzekwowanych należności – do 1/2 wynagrodzenia netto.

Obowiązuje tu również wynikająca z przepisów k.p. kwota wolna od potrąceń w przypadku należności niealimentacyjnych, która ma chronić dłużnika, gwarantując mu minimalne środki na utrzymanie, wynosząca 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę netto lub jego części, jeżeli zaangażowanie osoby powołanej jest niższe niż pełny etat (należy je ustalać w każdym miesiącu odrębnie). Kwota wolna nie ma zastosowania przy potrąceniu należności alimentacyjnych.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 201 ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 18)
- art. 6 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 26)

eprasa.pl ea1dcd0db2

- art. 66 ust. 1 pkt 35a, art. 83 ust. 2, art. 85 ust. 1–13 i ust. 17a ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1739)
- art. 9 ust. 2 pkt 1–2, art. 10 ust. 1 pkt 2, art. 13 pkt 7 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)
- art. 87–87^1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1661)
- art. 833 § 2^1 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1568; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1661)

POWOŁANE STANOWISKA URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne ZUS z 7 maja 2025 r. (sygn. DI/100000/43/249/2025), z 11 czerwca 2025 r. (sygn. DI/100000/43/453/2025), z 22 sierpnia 2024 r. (sygn. DI/100000/43/764/2024)

©℗

Alicja Kozłowska
specjalista z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych,
praktyk z wieloletnim doświadczeniem w dziale kadrowo-płacowym

XI. INNE PODATKI I OPŁATY

1 Czy nabywca powinien zapłacić PCC, jeśli otrzymał fakturę od sprzedawcy samochodu

PROBLEM

Zakupiłem od firmy Y (podatnik VAT czynny) samochód osobowy na fakturę. Umowa sprzedaży została zawarta w Polsce, gdzie również znajdował się zakupiony pojazd. W związku z tym zakupem złożyłem deklarację PCC-3 i zapłaciłem podatek PCC do urzędu skarbowego. Czy powinienem zapłacić podatek PCC od tej umowy kupna-sprzedaży samochodu, skoro zakup był udokumentowany fakturą? Jeżeli nie, to czy mogę ubiegać się o zwrot podatku?

RADA

Nie był Pan zobowiązany do zapłaty podatku PCC od umowy sprzedaży samochodu. Zapłacony podatek PCC nie podlega zwrotowi na podstawie ustawy o PCC, ale Czytelnik może wystąpić z wnioskiem o nadpłatę podatku na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej.

UZASADNIENIE

Katalog czynności podlegających PCC ma charakter zamknięty, co oznacza, że tylko czynności wymienione w art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z 9 września 2000 r. o podatku od czyn-

eprasa.pl ea1dcd0db2

ności cywilnoprawnych (dalej: ustawa o PCC) podlegają temu podatkowi. Podatkowi (PCC) podlegają m.in. umowy sprzedaży oraz zamiany rzeczy i praw majątkowych (zob. art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o PCC).

Czynności cywilnoprawne (takie jak umowy sprzedaży) podlegają podatkowi – stosownie do art. 1 ust. 4 ustawy o PCC – jeżeli ich przedmiotem są:

1) rzeczy znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub prawa majątkowe wykonywane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
2) rzeczy znajdujące się za granicą lub prawa majątkowe wykonywane za granicą, w przypadku gdy nabywca ma miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i czynność cywilnoprawna została dokonana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Uogólniając, w przypadku umowy sprzedaży rzeczy ruchomych:

- obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania czynności cywilnoprawnej, tj. zawarcia umowy sprzedaży (zob. art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy o PCC) i ciąży na kupującym (zob. art. 4 pkt 1, art. 5 ustawy o PCC),
- podstawę opodatkowania stanowi wartość rynkowa rzeczy lub prawa majątkowego (zob. art. 6 ust. 1 pkt 1, ust. 2–4 ustawy o PCC),
- stawka podatku wynosi 2% (zob. art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o PCC).

Co do zasady podatnicy są obowiązani, bez wezwania organu podatkowego, złożyć deklarację w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych, według ustalonego wzoru (PCC-3) oraz obliczyć i wpłacić podatek w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego, z wyłączeniem przypadków, gdy podatek jest pobierany przez płatnika (zob. art. 10 ust. 1 ustawy o PCC).

Zatem zawarta w Polsce umowa sprzedaży samochodu (rzeczy ruchomej) znajdującego się w chwili sprzedaży w Polsce podlega opodatkowaniu podatkiem PCC według stawki w wysokości 2%.

Wyłączenie z PCC sprzedaży podlegającej VAT

Należy jednak zauważyć, że nie podlegają PCC czynności wymienione w art. 2 ustawy o PCC. W interesującym nas zakresie należy wskazać, że na podstawie art. 2 pkt 4 ustawy o PCC nie podlegają podatkowi czynności cywilnoprawne inne niż umowa spółki i jej zmiany, w zakresie, w jakim są opodatkowane podatkiem od towarów i usług lub zwolnione z tego podatku (z nieistotnymi w opisanym przypadku wyjątkami).

PRZYKŁAD

Przedsiębiorca nabył na potrzeby działalności gospodarczej pięć samochodów (Skoda, Audi, BMW, Ford, Toyota). Ich nabycie zostało udokumentowane odpowiednio:

eprasa.pl ea1dcd0db2

- fakturą ze stawką 23% wystawioną przez salon samochodowy w przypadku samochodu Skoda,
- fakturą z zastosowaniem zwolnienia na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) przez inną firmę w przypadku samochodu Audi,
- fakturą VAT marża (faktura VAT marża – towary używane) wystawioną przez autokomis w przypadku samochodu BMW,
- rachunkiem wystawionym przez podatnika zwolnionego podmiotowo z VAT w przypadku samochodu Ford oraz
- umową sprzedaży zawartą z osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej w przypadku samochodu Toyota.

Jedynie z tytułu nabycia samochodu marki Toyota nabywca musi zapłacić podatek od czynności cywilnoprawnych. Sprzedaż pozostałych samochodów jest objęta VAT (także w procedurze VAT marża) lub zwolniona z VAT, a tym samym wyłączona z PCC.

W przypadku opisanym w pytaniu, skoro zakup samochodu przez Czytelnika był udokumentowany fakturą wystawioną przez sprzedawcę (firma Y), to umowa sprzedaży nie podlega podatkowi PCC – stosownie do art. 2 pkt 4 ustawy o PCC. Nie ma przy tym znaczenia, czy byłaby to faktura ze stawką 23%, ze zwolnieniem z podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT, czy faktura VAT marża – towary używane.
Czytelnik nie był zatem zobowiązany do zapłaty podatku PCC od tej umowy sprzedaży.

Brak prawa do zwrotu na podstawie ustawy o PCC

Stosownie do art. 11 ust. 1 ustawy o PCC, podatek, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 ustawy o PCC, podlega zwrotowi, jeżeli:

1) uchylone zostały skutki prawne oświadczenia woli (nieważność względna),
2) nie spełnił się warunek zawieszający, od którego uzależniono wykonanie czynności cywilnoprawnej,
3) spółka nie została zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców lub wysokość kapitału zakładowego spółki kapitałowej została zarejestrowana w kwocie niższej niż określała umowa spółki – w części stanowiącej różnicę między podatkiem zapłaconym i podatkiem należnym,
4) podwyższenie kapitału zakładowego spółki nie zostanie zarejestrowane lub zostanie zarejestrowane w wysokości niższej niż określona w uchwale – w części stanowiącej różnicę między podatkiem zapłaconym i podatkiem należnym od podwyższenia kapitału zakładowego ujawnionego w rejestrze przedsiębiorców,
5) nie dokonano wpisu hipoteki do księgi wieczystej.

eprasa.pl ea1dcd0db2

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o PCC podatek nie podlega zwrotowi po upływie 5 lat od końca roku, w którym został zapłacony.

Podatek PCC podlega zwrotowi wyłącznie w wymienionych konkretnych przypadkach. Przepis ten nie ma więc zastosowania do sytuacji opisanej przez Czytelnika.

Zwrot nienależnie zapłaconego podatku na podstawie Ordynacji podatkowej

Przepisy ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (dalej: Ordynacja podatkowa) regulują przypadki, w których podatnik ma prawo wystąpić o „zwrot" zapłaconego nienależnie podatku. To te przepisy będą miały zastosowanie w przypadku Czytelnika. Wynika z nich, że:

- za nadpłatę uważa się kwotę nadpłaconego lub nienależnie zapłaconego podatku (art. 72 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej),
- nadpłata powstaje z dniem zapłaty przez podatnika podatku nienależnego lub w wysokości większej od należnej (art. 73 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej),
- jeżeli z przepisów prawa podatkowego wynika obowiązek złożenia zeznania (deklaracji), to podatnik, płatnik lub inkasent równocześnie z wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty jest obowiązany złożyć skorygowane zeznanie (deklarację) (art. 75 § 3 Ordynacji podatkowej).

Wskazać należy, że nadpłata powstanie zawsze wtedy, gdy podatek został zapłacony nienależnie.

W opisanej sprawie Czytelnik ma prawo wystąpić o stwierdzenie nadpłaty w trybie określonym przepisami Ordynacji podatkowej i otrzymać zwrot nienależnie zapłaconego podatku. Z takim wnioskiem Czytelnik powinien wystąpić do naczelnika urzędu skarbowego, dołączając do niego korektę deklaracji PCC-3.

Zaprezentowane stanowisko podzielają organy podatkowe (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 27 marca 2025 r., sygn. 0111-KDIB2-3.4014.62.2025.1.BD).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 ust. 1 pkt 1, ust. 4, art. 2 pkt 4, art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, art. 4 pkt 1, art. 5, art. 6 ust. 1 pkt 1, ust. 2–4, art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 10 ust. 1, art. 11 ustawy z 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 295; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1556)
- art. 72 § 1 pkt 1, art. 73 § 1 pkt 1, art. 75 § 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 111; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1863)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 27 marca 2025 r. (sygn. 0111-KDIB2-3.4014.62.2025.1.BD)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl ea1dcd0db2

POLECAMY

w następnych numerach
MONITORA księgowego:

- Korekta faktury wystawionej w KSeF na przykładach
- Rozliczenie roczne CIT – problemy podatkowe
- Rozliczenie roczne PIT – wybrane problemy
- Jak podejmować uchwały w trybie obiegowym
- Ulga termomodernizacyjna w praktyce organów podatkowych i sądów
- Mikro, mały i średni przedsiębiorca – jak ustalić status przedsiębiorcy

Nowości w INFORLEX:

- „Poradnik Gazety Prawnej" nr 1/2026: Koszty 2026 po zmianach
- „Biuletyn VAT" nr 1/2026: Jak wystawiać faktury podatnikom zagranicznym z polskim NIP
- książka „Wynagrodzenia 2026. Rozliczanie płac w praktyce"
- webinarium: Rola głównej księgowej w erze KSeF – jak przygotować firmę na nowe obowiązki od 2026 r.

PRENUMERATA 2026

MONITOR księgowego
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1315 zł
w wersji STANDARD (e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1150 zł

POLECAMY RÓWNIEŻ miesięczniki:

MONITOR prawa pracy i ubezpieczeń
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1205 zł

BIULETYN VAT
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1205 zł

www.sklep.infor.pl
801 626 666, 22 761 30 30
bok@infor.pl

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Grupa INFOR PL

Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

INFOR PL Spółka Akcyjna
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
www.infor.pl

Dyrektor Centrum Wydawniczego
Grzegorz Błażejczyk
grzegorz.blazejczyk@infor.pl

Redaktor naczelna
Ewa Sławińska
ewa.slawinska@infor.pl

Zespół redakcyjny
Paweł Muż – zastępca redaktora naczelnego
Agata Pinzuł – redaktor
Katarzyna Wojciechowska – redaktor
Edyta Wojtecka – redaktor graficzna
Agnieszka Wójcik – sekretarz redakcji, korekta

Adres redakcji:
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
www.inforlex.pl/ewydania

Biuro Reklamy:
Ewa Gromek
e-mail: ewa.gromek@infor.pl
tel. 510 024 764

Zamówienia na prenumeratę:
Biuro Obsługi Klienta
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
tel. 22 761 30 30, 801 626 666
e-mail: bok@infor.pl
www.sklep.infor.pl

Copyright by INFOR PL S.A. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.
© – znak zastrzeżenia praw autorskich;
℗ – znak odpłatności;
©℗ – dwa znaki przy artykule oznaczają możliwość jego dalszego wykorzystania wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem (www.infor.pl/licencje) i w zgodzie z Regulaminem korzystania z artykułów redakcyjnych.

INFOR PL S.A. jest podatnikiem VAT
NIP 118-00-93-066

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów oraz zwrotu materiałów zamówionych, a niezatwierdzonych do druku. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Nie ponosimy odpowiedzialności za treść reklam zamieszczonych na łamach.

Nakład 14 200 egz.

eprasa.pl ea1dcd0db2

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

PODATKI 2026

Z wersją **PREMIUM** oszczędzasz **200 zł**

W komplecie taniej! Cena: **578 zł** ~~778,80 zł~~

- W wersji **STANDARD** otrzymujesz: 12 publikacji książkowych

- W wersji **PREMIUM** otrzymujesz: 12 publikacji książkowych oraz **wideoszkolenie VAT 2026**

Zamów: **sklep.infor.pl**

Biuro Obsługi Klienta: 22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl

eprasa.pl ea1dcd0db2

Nowoczesne Biuro Rachunkowe z Systim

Wypróbuj jak działa prowadzenie biura rachunkowego z Systim:

Możesz udostępnić swojemu klientowi panel do wystawiania faktur

Twój klient sam wystawi faktury które potem możesz automatycznie zaksięgować

klient może sam skanować i wgrywać dokumenty do swojego panelu, przez WWW lub aplikację mobilną

na koniec miesiąca możesz wysłać klientowi SMS i/lub e-mail z kwotą podatków i ZUS do zapłaty

klient wygodnie zapłaci podatki i ZUS w parę sekund – skanując kod QR swoją aplikacją bankową

- Bezpłatne szkolenie dla biur rachunkowych!
- Księgi Handlowe, KPiR, ryczałt
- Umowy, listy płac, rachunki
- Wysyłanie deklaracji do US i ZUS prosto z programu
- Generowanie sprawozdań finansowych
- Wszystko w jednym programie

Specjalna oferta dla biur rachunkowych!

Zadzwoń lub napisz do nas aby dowiedzieć się więcej!

SYSTIM

Twoja firma zawsze pod ręką

www.Systim.pl | 22 350 64 30

Uwaga!
Testowane na księgowych

eprasa.pl ea1dcd0db2